

วารสารรายสองเดือน

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๙

ISSN 1513-1661

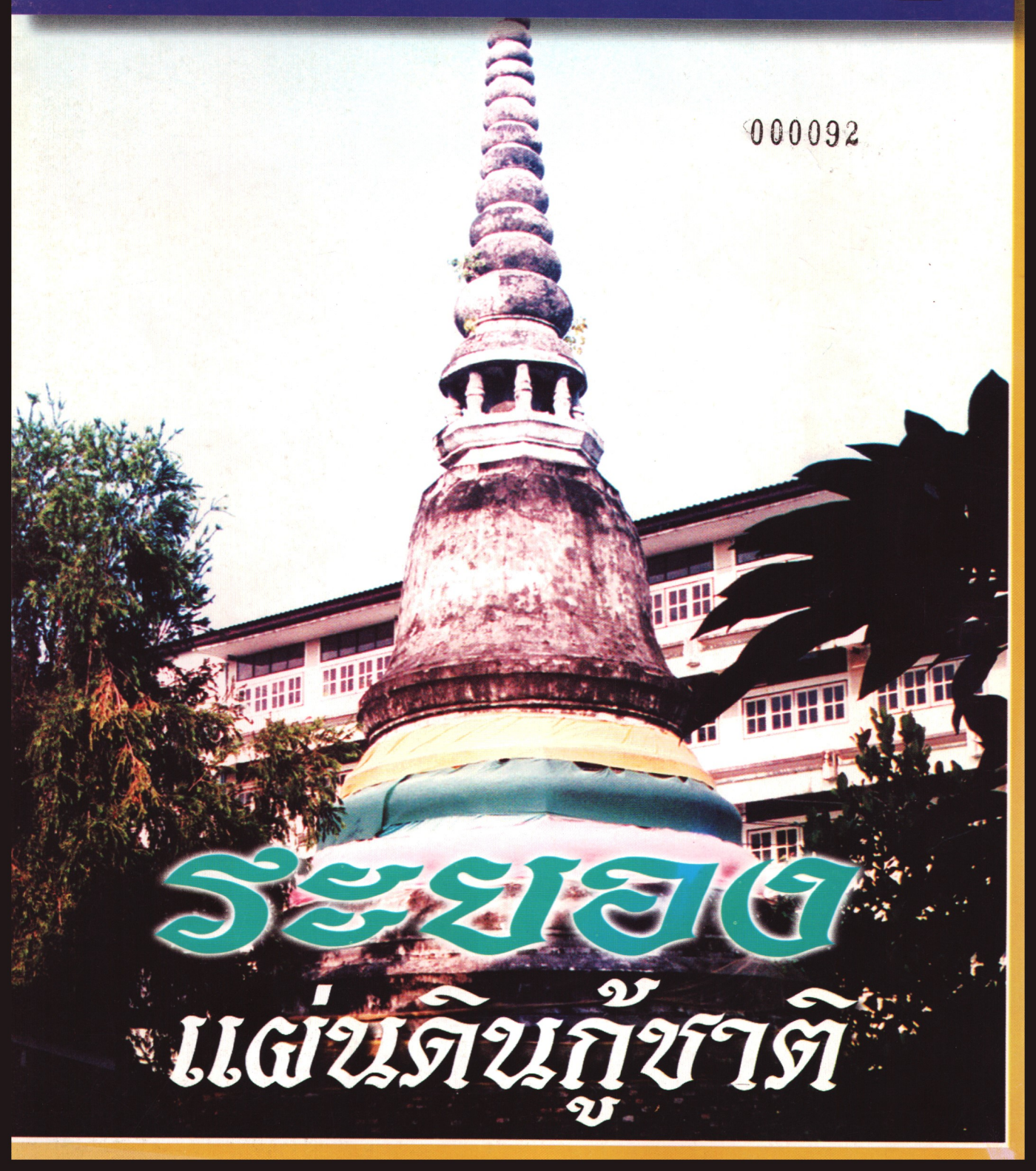
ปัญญาจักขุ

ฉบับเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๓

000092

รัชกาลที่ ๙

แผ่นรัตนกษัตริย์

โย จ วาสสาดัง ชีว
กุปปณโย อสมาหิต
เอกาหัง ชีวิต เสยโย
ปณณานตสส ฌายีโน.

Yo ca vassasaatam̐ jive
duppañño asamāhito
ekāham̐ jivitam̐ seyyo
paññavantassa jhāyino.

ผู้มีปัญญา มีสมาธิ
แม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว
ก็ประเสริฐกว่าผู้ทราบบัญญา ไร้สมาธิ
ที่มีชีวิตอยู่ตั้งร้อยปี

**Better than a hundred years' life
without wisdom and concentration
is a single day's life of one
who is wise and meditative.**

ประธานที่ปรึกษา :

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์

ที่ปรึกษา :

พระธรรมวิสุทธิกวี, พระเทพดิลก, พระเทพมงคลสุธี, พระเทพปัญญามณี, พระราชมงคลบัณฑิต, พระกวีวราญาณ, พระมหานายก, พระปริยัติสารสุธี, พระครูศรีกิตติสุนทร, พม.ดร.ประคุณ คุณธมโม, พม.ประเสริฐ ภิรมย์โม, พม.บุญศรี ญาณวุฑฒ์, ศ.ธวัช ปุณโณทก, นายวศิน อินทสระ, ผศ.พรหม ศรีวงศ์, น.อ.ประยงค์ สุวรรณบุบผา, นายสนธิ ศรีลำแดง, นายเกษม อัสฉาลัย, นายนิยาม ทองเป็นใหญ่, นายปรีชา ภูริวัฒนากิจ, นายเสกสรร สิทธาคม, นายเนติ โชติช่วงนธิ, นายเสมอ กลิ่งหอม, ผศ.ดร.พรชัย พัชรินทร์ตะนกุล

บรรณาธิการบริหาร :

พระราชกวี

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายบริหาร :

พระมหาดร.ไพฑูริย์ รุจิमितโต

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายการจัดการ :

พระมหาดร.สุวิน สัจจวิสุทธิ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

พระมหาวิทยา บริบูรณ์ลีโล

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา :

นายธวัช หอมทวนลม

กองบรรณาธิการ :

พระครูดร.สุกิจ สมจิตโต, พระมหาเขาวราชมรมบุญโญ, พระมหาสมศักดิ์ ญาณโพธิ์, นายนรา โสติสงฆ์, นายเสถียร วิกรมหา, นายสุริวัตร จันทร์โสภณ, นายประยูร ฉิมมาจุย, นายลิขิต เข้มทอง,

ผู้จัดการ :

นายจันทน์ คันทิก

ผู้ช่วยผู้จัดการ :

นายแหวนทอง บุญคำ

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :

นายนรา โสติสงฆ์

เจ้าของ :

มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงาน :

กองวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ถ.พระสุเมรุ พระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร.๒๕๑๖๒๗

โทรสาร.๒๕๑๐๒๙

บทบรรณาธิการ

ปัญญาจักขุ ที่ผู้อ่านถืออยู่ในขณะนี้ เป็นฉบับปรับปรุงใหม่ทั้งใน ส่วนเนื้อหา ผู้เขียนและรูปเล่ม โดยเฉพาะเนื้อหาที่ผู้จัดทำมีเป้าหมายที่จะเน้นในเรื่องศาสนาเป็นอันดับแรก และปรัชญา รองลงไป ส่วนเนื้อหาอื่นก็จะพยายามให้หลากหลายมากขึ้น

หลังจากที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยมีนโยบาย และอนุมัติให้ผลิตหนังสือของมหาวิทยาลัย คือ **ปัญญาจักขุ** ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานวิชาการ และกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ นี้ ทางผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา จึงได้เพิ่มงบประมาณส่วนนี้ เพื่อจะให้ปรับปรุงในส่วนต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

เป็นที่น่ายินดีว่า นักเขียนส่วนหนึ่งที่เขียนประจำอยู่ที่ **หนังสือพิมพ์ มหามิตร** (ปัจจุบันยุติดำเนินการแล้ว) มีความปรารถนาที่จะให้หนังสือแนวนี้ที่เต็มไปด้วยเนื้อหาสาระ สร้างสรรค์ศีลธรรม พัฒนาสติปัญญา ยินดีที่จะเขียนลงประจำในวารสารปัญญาจักขุฉบับนี้

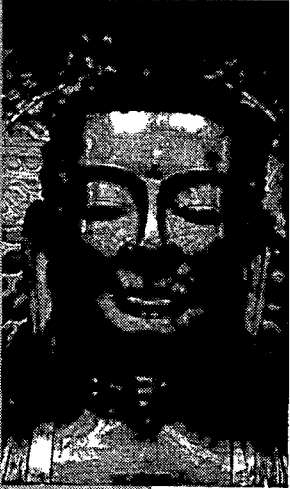
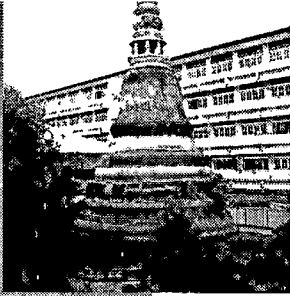
เมื่ออ่านเนื้อหาแล้ว ผู้อ่านอาจสงสัยว่า ทำไมหนังสือเล่มนี้จึงไม่เห็นหรือจะเสีกลงในเชิงวิชาการอย่างเดียว หรือเน้นในเรื่องศาสนาอย่างเดียว

ขอเรียนว่าคณะผู้จัดทำได้เน้นไปที่ผู้อ่านเป็นสำคัญโดยมุ่งหวังที่จะให้วารสารฉบับนี้เป็นวารสารของคนทุกระดับชั้น อ่านแล้วสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติได้ ไม่ใช่เพื่อเก็บไว้ประดับในตู้หนังสือ

ผู้จัดทำจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารปัญญาจักขุฉบับนี้ จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้อ่าน และจักขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับคำติชม เพื่อจะได้นำมาปรับปรุง พัฒนาให้เป็นหนังสือที่กอปรไปด้วยสรรพสาระ เพื่อประโยชน์ของชนทุกระดับชั้นในโอกาสต่อไป

สารบัญ

๔ '๑๐๐ มุมมอง...ส่องอินเดีย'

๕ จารึกธรรมยาอินเดีย (๒๔)

๘ เทียวศรีลังกา

๑๒ ... ปัญหาอันเนื่องมาจากลัทธิ

๑๔ ... พระไตรปิฎกวิจารณ์

๑๗ ... กฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ **พระภิกษุกับการรับมรดก**

๑๙ ... เส้นทางพุทธศาสนาในเอเชีย

อิทธิพลของพระพุทธศาสนาแบบเวียดนาม

๒๑ ... สันสกฤตนิทาน 'สัญญาชีวิต'

๒๓ ... เจดีย์วัดแก่ง (วัดจันทอุดม)

๒๕ .. ประวัติเมืองระยอง

๒๘ .. อนุสาวรีย์สุนทรภู่

๒๙ .. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

๓๑ ... พุทธชินวงค์

๓๓ ... สมเด็จพระพุทธิชินวงค์

๓๕ ... เยือน ๕๐ วัดไทยในอเมริกา ๕๐ รัฐ (๑)

วัดพุทธภาวนา

๓๘ ... 'วิถีไทย'

ปลาแดกปลาสมอ ภาพสะท้อนชีวิตสังคม (๑)

๔๐ ... เพลง 'อวยพรวันเกิด' ... เนื้อแบบไทย

๔๒ ... 'มิติใหม่ไฮเทค'

ยินดีต้อนรับสู่สถานื่อวภาคนานาชาติ

๔๔ ... การศึกษาอารยธรรมอียิปต์ (๗)

๔๖ .. รายงานพระสงฆ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้นิมนต์เข้ารับพระราชทานสถาปนา เลื่อนและตั้งสมณศักดิ์

๕ ธันวาคมมหाराช นวมินทราศิวาทราชสดุดี

วสันตดิถีกฉันท์ ๑๔

เอกองค์ มหิทธิพระสยาม
เกียรติเกริ่นเจริญจรจนปราช
ทั่วทิศพระแผ่รุจิวิโรจน์
ธานีเสถียรรัฐประไพ
คัมภีร์ราชมรร ลุณิรทุกษ์
เดชบารมีวิยคชา
คู่รัฐวรุตตมพิลาส
ทรงธรรมประสาทกุศลบาย
บำเพ็ญพระราชหิตประโยชน์
ศูนย์รวมฤทัยมติประมาณ
ผูกพันธมานวรประดุจ
ราชันยเปรียบชนกชน
เอกพฤกษ์ มหันตฉิวฉัตร
เบญจางค์ประดิษฐภวนัย
สรวมชีพกษัตริย์ฐิตสถิตย
สรวมอภิวสุ วิบูลยอภิรมณ์

กิตินามขจรชาติ
ญพระปรีช ลูแดนไกล
ระบุโชติ ๓ ผ่องใส
คุปชันท สีมา
อรรคช สุหรรษา
อริปราศ ปอ คณิกกลาย
ทनुศาสน์ วิวัฒน์หลาย
อนุโลม วิธีการณ์
คมโปรด มนัสศานตี
ปริคูปต์ ๓ มณฑล
ปิยนุตร มหาผล
อภิมุข ณ เวียงชัย
พหุสัตว์ สิ อาศัย
อภิวาท พิโรดม
จตุพิธ มโนสม
พระเกษมสราญเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพทอเจ้า

นิตยสารปัญญาอักษร

(ชัยมฤค เขมานนท์ ประพันธ์)

๑๐๐ มุมมอง...ส่องอินเดีย

คือ...เมืองบาร์เบอร์ ปลงตัด จัดอิฐนั่ง
คือ...เมืองตาซัง ตาตวง กรวงทะนาน
คือ...เมืองสงสาร ม้าอินเดีย เมียฮินดู
คือ...เมืองเลี้ยงหมู เทศบาลทำงานแทน
คือ...เมืองเขียนแปลน แผ่นกระดาษ

วาดลงดิน

คือ...เมืองทำกิน หนาน้ำ ตามสายสินธุ์
คือ...เมืองระบิลพาณิชย์ คัดค้าขาย
คือ...เมืองนิยาม มหาอมตะ
คือ...เมืองกะ ไม่ค่อยถูก
คือ...เมืองปลุกการเกษตร
คือ...เมืองสังเวช (นีย์) สถาน
คือ...เมืองโอฬาร แต่กาลก่อน
คือ...เมืองยตน เทวาลัย
คือ...เมืองคนไทยใจถึง
คือ...เมืองที่ทั้งชาวโลก
คือ...เมืองอโศกผู้เกรียงไกร
คือ...เมืองประชาธิปไตยใหญ่ที่สุด
คือ...เมืองตีนกูด ซาซา การ์มัจฉ
คือ...เมืองเห็นภัยอบายมุข
คือ...เมืองขลุกลัก จราจร
คือ...เมืองยกกร สายหน้า ขามีสร้อย
คือ...เมืองเพชรพลอย ลดา มหา

ประสาธน์

คือ...เมืองฉลาดผลิต คิดครองโลก
คือ...เมืองบริโภคนิยม บริหาร บริรักษ์
คือ...เมืองรู้จักเนื้อแท้ เบนจบจิต
คือ...เมืองถวิลหาเมื่อลาลับ
คือ...เมืองขยับ สายหน้า ผ้าหลากสี
คือ...เมืองสถุญเจตีย์ มีความหมาย
คือ...เมืองคนตาย คนเป็นไม่เห็นต่าง
คือ...เมืองข้างทาง ไม่ว่าง วางขายของ
คือ...เมืองชอบมอง ชอบมอง ยุงก็มาก
คือ...เมืองลำบาก ยากเย็น เหมือน

เข็นครก

คือ...เมืองวนพิท ศิลปิน

คือ...เมืองแดนดิน ถิ่นเทวดา
คือ...เมืองส่องหา โมกข์สันติ
คือ...เมืองตำหนิ ทางสองแพร่ง
คือ...เมืองแสดงปาฏิหาริย์
คือ...เมืองส้วมถ่าน มีทุกที่
คือ...เมืองโยคีผานล้อม

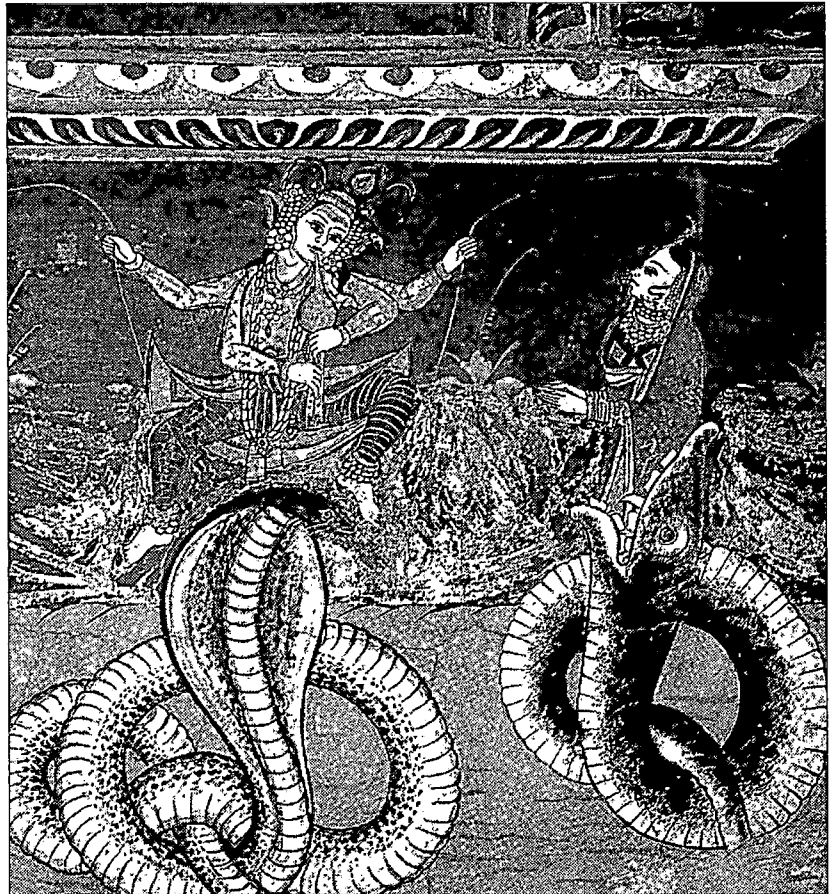
คือ...เมืองยอดเยี่ยมพิพิธภัณฑร์
คือ...เมืองครบครันปริยัติ
คือ...เมืองคนสัตว์ เสมอภาพ
คือ...เมืองกราบ ผู้ให้ก่อน
คือ...เมืองตอนไม่นิยม
คือ...เมืองชื่นชม สิ่งมหัศจรรย์

จาริกธรรม-ย่าอินเตีย

(๒๔)

ง โดยธรรมชาติแล้ว เป็นสัตว์ที่ปราดเปรียว ว่องไว นักศิลปะยุคนี้ได้จินตนาการ นำมาวาดภาพประยุคต์ในนิทานโบราณ บางครั้งก็วาดภาพหัวเป็นคนตัวเป็นงู บางรูปตัว เป็นคน ดูสวยงามและมีศิลป์ แต่ละรูปก็แฝงไว้ด้วยความหมายในหลายๆ แง่มุม ให้ทั้งคติ สอนใจ พร้อมด้วยคำเหน็บแนม เปรียบเปรย ล้อเลียนทั้งทางบวกและทางลบ เช่น เฒ่าหัวงู เป็นต้น

ออกจากตโปทาราม Tapotaram เข้าประตูชั้นในของกรุงราชคฤห์ Rajagaha สองข้างทางเป็นป่าละเมาะต้นไม้ค่อนข้างแคระแกรนคงจะเป็นเพราะสมัยก่อนบริเวณนั้นล้วนเป็นตัวเมืองหลวง พื้นดินก็เต็มไปด้วยอิฐ กวาด หิน แม้จะดูเป็นป่ารกชัฏแต่ก็เป็นป่า ไม้ขนาดกลางไม่ค่อยมีต้นไม้ขนาดใหญ่มากนัก ซากสิ่งก่อสร้างดูคล้ายๆ กับกรุงสุโขทัยราชธานี (Sukhothai) ในขณะที่คณะจาริกธรรม (pilgrim) สำรองบริเวณ พื้นที่อยู่นั้น มีพวกชาวบ้านเดินกันเป็นแถวเต็มถนน บนศีรษะมีกิ้งไม้ดูท่าทางหนักอึ้งเดินตัวเอียง สำหรับทำเชื้อเพลิงหุงต้มอาหาร แต่เนื่องจากกฎหมายของอินเตียเขาเอาจริงเอาจังกับการตัดไม้ทำลายป่า ชาวบ้านก็เลยใช้วิธีหักกิ่งเป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมาย เรื่องเชื้อเพลิงรู้สึกว่าจะเป็นปัญหาใหญ่สำหรับประเทศอินเตีย เพราะประชากรเหยียบพันล้านแล้ว แม้จะมีถ่านหินอยู่เป็นจำนวนมากก็ตามแต่ก็ยังมีปัญหาสำหรับคนที่ยากจนแบบสุดๆ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไม่มีกำลังซื้อ จึงต้องแสวงหาเชื้อเพลิงแบบธรรมชาติ ตามยถากรรม (Random) เช่น มูลโคเป็นต้น กรรมวิธีการทำเชื้อเพลิงด้วยมูลโค คือนำ

ซึ่งเข้ามาหั่นให้ละเอียดแล้วนำไปผสมกับมูลโค คลุกเคล้าให้กลมกลืนแล้วทำเป็นแผ่นๆ เหมือนข้าวเกรียบแล้วนำไปแปะไว้ตามฝาผนังบ้าน ฉะนั้นเมื่อเราเดินทางไปในเตียจะเห็นฝาผนังบ้านและกำแพงมีมูลโคแปะไว้ อย่างมีระเบียบ ก็ไม่ต้องสงสัยการทำเชื้อเพลิงจากมูลโคที่ผ่านกรรมวิธี (process) นี้จะให้ความร้อนสูงและทนทาน ที่สำคัญคือยังนำไปขายได้อีกด้วย ผู้ที่ไม่มีข้อมูลหรือพื้นฐานเรื่องนี้มาก่อนก็ยากแก่การเข้าใจเหมือนกัน

ทางขวามือมีภูเขาเวการะ มองดูสูงทะมึนนอนทอดตัวหนึ่งเป็นแนวยาว เหมือนกับเลื้อยหมอบคอยจึ่งหวะตะครุบเหยื่ออย่างไรอย่างนั้นริมเทือกเขามีลำธารน้อยไหลผ่านลอดใต้สะพานข้ามไปตโปทารามเมื่อเข้าไปยังประตูด้านในแล้วเห็นได้ชัดเจนว่า เรากำลังอยู่ในหุบเขา หรืออ้อมกอด (ambrace) ของพระนางปัทมา ผ่านไปเพียงไม่กี่เมตรด้านขวามือจะเห็นกองหินอยู่ริมน้ำใกล้เชิงเขา ทราบว่าตรงนั้นเป็นที่เผาศพของนางสิริมา (Sirima)

ในสมัยก่อนอินเดียเต็มไปด้วยป่าทึบ และสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อมนุษย์ก็คืองู เพราะมันจะเลื้อยเข้าไปในบ้านได้ทุกโอกาส

หญิงงามเมืองหรือโสเภณี (prostitute) ประจำเมืองราชคฤห์ ความงามของเธอเป็นที่กล่าวขานกันในวงสังคมไฮโซในสมัยนั้น เพราะสมัยก่อนฐานะของหญิงงามเมือง (โสเภณี) และฐานะของเศรษฐีนั้น ได้รับการแต่งตั้งจากพระราชทานให้มีตำแหน่งเป็นทางการ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปเมื่อพูดถึงโสเภณีทำให้คิดถึงปัญหาโสเภณีในบ้านเราปัจจุบันก็ยังเป็นปัญหาใหญ่ เพราะเป็นปัญหาเรื้อรังมานานและยังไม่ได้รับการแก้ไข โสเภณีในสังคมไทยเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น

- ๑. สมัยใจ
- ๒. ถูกหลอกหลวงและถูกบังคับ
- ๓. เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจ

เป็นต้น จึงต้องหันมาประกอบอาชีพโสเภณี สถานที่บริหารเหล่านี้ใน กทม. มีผู้ประมาณการคร่าวๆ ว่า ๓,๐๐๐ แห่ง สถานที่บริการแต่ละแห่งแม้จะมีชื่อแตกต่างกันออกไปแต่ก็เป็นเพียงศิลปะวิธีการตบตาเท่านั้นเอง ความจริงแล้วน่าจะเป็นการแปรสภาพมาจากของสมัยก่อนนั่นเอง

ในช่วงนี้ได้มีผู้รณรงค์ เสนอให้มีการออกกฎหมายยอมรับว่าการค้าประเวณีให้ถือว่าเป็นการประกอบอาชีพแขนงหนึ่ง โดยมีกฎหมายแรงงานคุ้มครอง ขณะนี้มีความก้าวหน้าถึงขนาดจะจัดประชุมโสเภณีโลกในประเทศไทยกันทีเดียว ว่าจะปานนั้น

งานนี้มีหลายฝ่ายออกมาสนับสนุนและคัดค้านกันอย่างกว้างขวาง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า องค์กรต่างๆ ของสตรีกลับอุเมกษา แม้จะมีบ้างก็ยังนับว่าน้อยมาก ถ้าดูถึงผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับสตรีโดยตรงจึงอยากขอร้องไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้โปรดพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยจดพูดเรื่องราวได้จากธุรกิจทางเพศเป็นตัวกำหนดกรอบการพิจารณา แต่ต้องพิจารณาด้วยสติปัญญา อันประกอบด้วยความถูกต้องชอบธรรม เพราะมันมีผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับมโนธรรม จริยธรรมอันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนต่อเยาวชนในระยะยาวทีเดียว

หลังจากนางสิริมาได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า ด้วยพระคาถาว่า “พึงชนะความโกรธด้วยการไม่โกรธ พึงชนะบุคคลไม่ดีด้วยความดี พึงชนะบุคคลผู้ตระหนี่ด้วยการให้ พึงชนะผู้พูดเหลวไหลด้วยความจริง” จบพระคาถา นางเกิดศรัทธา (Faith) เลื่อมใส มีการให้ทาน รักษาศีลและปฏิบัติธรรมจนได้บรรลุเป็นอริยบุคคลชั้นโสดาบัน (Stream-Enterer)

เดินทางไปอีกไม่กี่ร้อยเมตรก็จะพบทางสามแพร่ง เมื่อแยกไปทางขวามือเราจะเห็นรูปคล้ายๆ กับเสาหลักเมือง เพราะตรงนั้นจะเป็นจุดศูนย์กลางของกรุงราชคฤห์ แต่นักประวัติศาสตร์โบราณคดีบอกว่า ตรงบริเวณนั้นมีชื่อเรียกว่า “มนิยาร์” ขุดค้นเพื่อทำการศึกษากันหลายครั้ง นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า บริเวณสลูปโบราณในพระพุทธรูปศาสนา จึงมีการขุดค้นเพื่อพิสูจน์ปรากฏว่า เจอรูปสันนิษฐานว่า บริเวณนั้นน่าจะเป็นสลูปโบราณในพระพุทธรูปศาสนา จึงมีการขุดค้นเพื่อพิสูจน์ปรากฏว่า เจอรูปสลักหิน ๓ รูปด้วยกัน คือ พระพุทธรูปปางสมาธิ ๑ รูป รูปงูเจ็ดเศียรกำลังแผ่พังพานและอีกรูปเลื้อยกลางจนมีอาจตัดสินได้ว่าเป็นรูปอะไรต่อมายุภายหลังได้พบรูปศิวลึงค์ (Siva) รูปนาค (Naga) และรูปพระพิฆเนศวร์ (GANESA) รูปที่ปรากฏเหล่านี้ล้วนแต่เป็นหลักฐานให้

เชื่อได้ว่า เป็นของเก่าแก่ประจำกรุงราชคฤห์ การที่ขุดพบหลักฐานหลากหลายก็เนื่องมาจากมีการซ่อมแซมต่อเติมหลายครั้งในสมัยโบราณ รูปเคารพก็ถูกปรับเปลี่ยนไปตามความเชื่อของผู้ที่มีอำนาจ ว่าเขามีความเชื่อในลัทธิใด สถานที่และรูปเคารพก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามอัธยาศัยของผู้มีอำนาจในยุคสมัยนั้นๆ ในมหากาพย์ตะกกล่าวว่าเป็นเมืองราชคฤห์เป็นที่อยู่ของมนินาค (Maninaga) ซึ่งความเชื่อดั้งเดิมถือว่า นาค เป็นเทพารักษ์ประจำเมือง

อันที่จริงการบูชานาคหรือบูชางูเป็นลัทธิที่เก่าแก่ในอินเดียก่อนพวกอารยันจะเข้ามาเสียด้วยซ้ำไปในสมัยก่อนอินเดียเต็มไปด้วยป่าทึบ และสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อมนุษย์ก็คืองู เพราะมันจะเลื้อยเข้าไปในบ้านได้ทุกโอกาสประกอบกับวัฒนธรรมการสร้างบ้านของชาวอินเดียก็เหมาะสมเป็นที่อยู่ของงูเหมือนกันเมื่อกลัวงู จึงเป็นสาเหตุอันหนึ่งทำให้มีการบนบานศาลกล่าวเพื่อไม่ให้งูมาทำร้ายตน เมื่อมีการบนบานกันหนักๆ เข้า งูก็เลยกายมาเป็นเจ้าในที่สุด ในช่วงแรกๆ แม้จะมีคนที่ไม่เห็นด้วยกับการบูชางู แต่เมื่อนานๆ เข้าก็กลายเป็นประเพณีไปและยังเป็นเครื่องชะโลมใจ สร้างความอุ่นใจทำลายความกลัวไปได้ในระดับหนึ่ง จะไปโทษชาวบ้านสมัยโบราณเพียงฝ่ายเดียว

เชื่อกันว่าถ้าผู้หญิงบูชา ก็จะมีลูกที่เฉลียวฉลาด มีสติปัญญา สามารถที่จะดำรงวงศ์สกุลให้เจริญรุ่งเรืองได้

ปัญญาจาก

ก็ไม่ถนัดนัก เพราะเมื่อพวกเขาเกิดความกลัวก็ไม่มีใครไปช่วยให้พวกเขาหายกลัวได้ เขาก็เลยใช้วิธีเพชรตัดเพชรคือเอาสิ่งที่กลัวนั้นแหละมาบูชาเสียเลย ให้มันรู้แล้วรู้รอดไป แล้วในที่สุดก็นำเอาการบูชาเข้ามาเกี่ยวข้องกับศาสนาจนได้ เราจะเห็นได้จากรูปภาพแกะสลักต่างๆ เช่น รูปพระวิษณุบรรทมบนหลังงู และมีรูปงูพันรอบคอพระศิวะ แม้แต่การแกะสลักรูปศิวะลึงค์และอุมาลึงค์ก็มีรูปงูพันรอบเช่นกัน ลัทธิบูชาส่วนใหญ่มักจะมีอยู่ในกลุ่มชนระดับล่างและมีอยู่ดาษดื่นในอินเดีย

ว่ากันโดยธรรมชาติแล้ว ผู้หญิงจะกลัวงูมากกว่าผู้ชาย ด้วยเหตุที่มีลักษณะท่าทางปราดเปรียวว่องไว เชื่อกันว่าถ้าผู้หญิงบูชา ก็จะมีลูกที่เฉลียวฉลาด มีสติปัญญา สามารถที่จะดำรงวงศ์สกุลให้เจริญรุ่งเรืองได้ จึงมีการบูชาด้วยนมสดและอื่นๆ และถ้าผู้หญิงไม่มีบุตร ก็จะมีพิธีนาถประดิษฐ์ คือ นำเครื่องเช่น ไปบูชาและสวดมนต์ อ้อนวอนขอลูกจากเจ้างูอีกด้วย ด้วยเหตุนี้เองคนอินเดียจะไม่ตั้งทำร้ายงู โดยมีความเชื่อว่า ถ้าใครฆ่างูโดยเจตนาจะมีโทษ คือ

จะไม่มีบุตร หรือเป็นโรคเรื้อนหรือโรคตา ฉะนั้นถ้าใครทำให้งูตายโดยเจตนาหรือไม่ว่าก็ตามจะต้องไปทำพิธีล้างบาปที่โบสถ์

มีเรื่องเล่าว่าทางอินเดียตอนเหนือมีกองทัพพระเจ้าไปเที่ยวเล่นผ่านตามบ้านเรือนอย่างอิสระเสรี เพราะไม่มีใครทำร้ายเบียดเบียน จนทำให้ประชาชนมีความกลัวอันตรายจากกองทัพ จึงอพยพหลบหนีไปหาที่อยู่ใหม่ จนทำให้หมู่บ้านบ้านแห่งนั้นร้างไปทั้งหมดบ้านจนกลายเป็นอาณาจักรแห่งพญา (Kingdom of Snake) ไปเสียฉิบ ในปัจจุบันประเพณีบูชา (Nagapuja) ก็ยังมีอยู่อย่างคงเส้นคงวาประจำทุกปี แต่ประชากรเริ่มจะสูญพันธุ์ไปเรื่อยๆ เพราะคนเริ่มไม่กลัวงูมากขึ้น แต่กลับเห็นรูปเป็นลางของตน ปัจจุบันมีพ่อค้าหัวใสกว้านซื้องูและหนังกู ลักลอบนำส่งออกไปขายต่างประเทศเป็นจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี เพราะงูบางประเภทใช้ประกอบยา รักษาโรคและเป็นยาบำรุง สุขภาพ มีสรรพคุณเฉพาะที่เดียว เพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจเหล่านี้กระมังจึงทำให้แขกไม่กลัวงูในปัจจุบัน แดมยังนำไปขายและออกเที่ยวแสดงสัญจรในสถานที่ต่างๆ

เพื่อแลกกับเศรษฐกิจ สำหรับเป็นค่าโรตี เพื่อประทังชีวิตไปวันๆ

งู ได้ถูกนำมาเขียนเป็นนิทานและนิยายไทยโบราณ วัตถุประสงค์ก็คือ เพื่อต้องการจะปลูกฝังมโนธรรม เช่น เรื่องชวานาคับงูเห่า เพื่อปลูกฝังมโนธรรมให้รู้จักบุญคุณคนเป็นต้น และยังมียุติสอนใจมากมาย ในคาถาธรรมบทก็ได้กล่าวถึงงูไว้เหมือนกัน เช่น งูเท่ากับพังพอนเป็นการให้คติธรรมเรื่องเวรย่อมไม่ระงับด้วยการจองเวร แต่ระงับด้วยการไม่จองเวร เป็นต้นในคัมภีร์มหาภารตะ ได้กล่าวถึงงู ไว้มาก งู ที่เป็นหัวหน้าหรือผู้นำในฝูงงู คือ พญา วาสูกี ไทยคงจะรับเอาวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องงูจากคัมภีร์มหาภารตะกระมัง จึงนำมาตั้งชื่อทำเรียกว่า ทำวาสูกี

ออกจาก มถิยามัมรุ ตรงไปราว ๒๐๐ เมตร โดยประมาณ มีสวนกลางมองดูร่มรื่นในช่วงฤดูหนาวเห็นมีกวางยืนจับกลุ่มทักทาย กันด้วยไมตรี ตรงไปด้านหน้ามีภูเขาสูงหน้าผาชันมองเห็นช่องประตูปากถ้ำแต่ไกล มีชื่อเรียกว่าถ้ำ โสถภินถาร กล่าวกันว่าเป็นที่เก็บของอันมีค่าหรือคลังสมบัติของพระเจ้าพิมพิสารแห่งแคว้นมคธ

เมื่อเข้าไปด้านในดูแข็งแรงหนา ทึบมีลักษณะคล้ายกับการสกัดหินที่หน้าผาลงมา แล้วเจาะประตูและหน้าต่าง เพื่อให้แสงสว่างสอดส่องเข้าไปข้างในได้ บริเวณพื้นที่ภายใน ถูกตกแต่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าดูเรียบร้อยเหมาะแก่การเก็บสมบัติและเป็นการยากที่ศัตรูจะทำลายคลังสมบัตินั้นได้ การนำเรื่องราวเมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีที่แล้วมาคุยกันในยุคโลกาภิวัตน์มันเป็นเรื่องตลกออกจะล้ำหลัง ในทัศนะของคนบางกลุ่ม อันที่จริงเราไม่ควรไปตีกรอบความคิดว่า เก่าหรือใหม่ มาเป็นตัวกำหนดการคิดและสนทนา แต่ควรยึดเอาสาระดีของสิ่งนั้นๆเป็นที่ตั้ง น่าจะเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์มากกว่า เพราะทุกอย่างย่อมมีทั้งโทษและประโยชน์ อยู่ในตัวของมันเอง **“จงเลือกเฟ้นเอาเฉพาะประโยชน์จากสิ่งนั้นๆ จึงควร”**

เที่ยวศรีลังกา

ค ราวที่แล้วข้าพเจ้าได้เขียนเล่าการเดินทางไปศรีลังกาบอกว่าได้ไปดูว่าพระซ็ยวแก้ว ที่เมืองแคนดี้ จากนั้นเดินทางไปเมืองอนูราธปุระ ได้ไปดูวัดพระศรีมหาโพธิ์ คราวนี้จะเล่าต่อจากครั้งที่แล้ว เมื่อเดินดูรอบๆ ต้นพระศรีมหาโพธิ์แล้ว ได้เดินออกไปนอกกำแพงวัด เห็นซากปรักหักพัง จึงเข้าไปใกล้อ่านป้ายดูรู้ว่าเป็นโลหะปราสาท (Bronze Palace) ซึ่งพระเจ้าทูลุสคามินีเป็นผู้สร้างเมื่อ ๒๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว สมัยแรกนั้นหลังคาโลหะปราสาททงด้วยโลหะ มีเสา ๑๖๐๐ เสา สูง ๙ ชั้น หลังจากนั้นมาได้บูรณะหลายครั้ง ปัจจุบันเหลือเพียงเสาหินซึ่งเป็นร่องรอยแห่งการบูรณะครั้งสุดท้ายโดยพระเจ้าปรกรรมพหุ ราว พ.ศ.๑๗๔๓ หลังจากเดินดูโลหะปราสาทแล้ว มองดูบริเวณรอบๆ ในพระราชวังเก่านั้น เห็นเจดีย์ทาสีปูนขาวสูงเด่นตระหง่าน เปิดแผนที่ดูรู้ว่าเป็นเจดีย์เก่าแก่ มีชื่อว่า รุวันเวลิสัย (Ruvanvelisaya) ซึ่งสร้างในรัฐสมัยของพระเจ้าทูลุสคามินี เป็นสิ่งก่อสร้างที่สวยงามที่สุดในสมัยของพระองค์ แต่พระเจ้าทูลุสคามินี มีพระชนม์อยู่ไม่ทันเห็นสิ่งก่อสร้างนี้สำเร็จอย่างไรก็ดีขณะที่พระองค์ประทับบนเตียงเป็นที่สวรรคตนั้น พระกนิษฐภคินีของพระองค์ได้สร้างเจดีย์เทียมด้วยไม้ไผ่และแผ่นผ้า (เจดีย์จำลองให้พระองค์ทอดพระเนตร) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเจดีย์องค์นี้เป็นงานชิ้นเอก และชิ้นสุดท้ายในรัฐสมัยนี้ เดินดูเจดีย์องค์นี้ ๑๕ นาที ได้เปิดแผนที่ดูเจอะสถานที่สำคัญและเก่าแก่หลายๆ เป็นเจดีย์ชื่อว่ากูปารามอยู่ทางด้านเหนือของรุวันเวลิสัย ข้าพเจ้าเดินไปที่นั่น เจดีย์กูปารามนี้เป็นสิ่งก่อสร้างที่เก่าแก่ที่สุดในเมืองอนูราธปุระ พระเจ้าเวทานัมปิยะติส เป็นผู้ก่อสร้าง ช่างในบรรจพระธาตุโพลารัวเมืองชาวของ

พระพุทธรูปยืน เมืองโบลอนะวูระ

พระพุทธรเจ้า เจดีย์องค์นี้สร้างเมื่อ พ.ศ ๒๕๙ สร้างภายใต้การควบคุมของพระมหินทระสมัยแรกเป็นเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เมื่อ พ.ศ.๒๓๓๙ ได้บูรณะเป็นรูปทรงระฆังมีความสูง ๑๙ เมตร บริเวณใกล้ๆ กูปารามนี้มีร้านขายเครื่องดื่ม ร้านของชำมากมาย มีนักท่องเที่ยวทั้งเอเชียและยุโรป นักท่องเที่ยวเหล่านี้ บางพวกมีไกด์นำทาง มีรถรับส่ง แต่เท่าที่สังเกตหลายท่านต้องการรถกลับที่พักเอง ข้าพเจ้าเดินดูรอบๆ เจดีย์

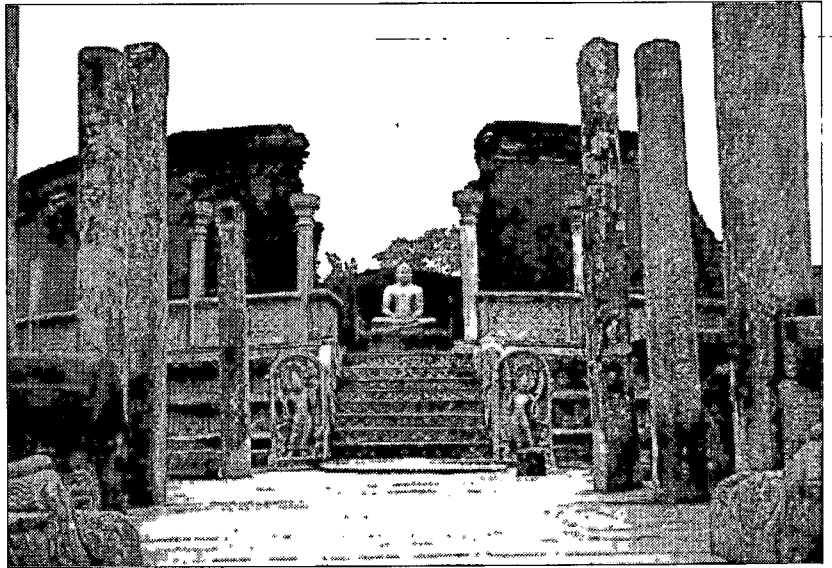
ขณะนั้นเวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. จะไปที่ไหนก็ไม่ได้เพราะมืด ตัดสินใจเดินกลับทางเดิมคือมาทางไหนก็ย้อนรอยกลับทางนั้นได้เดินกลับไปยังวัดพระศรีมหาโพธิ์อีก มีการแสดงปาฐกถาธรรม ช่างบริเวณต้นพระศรีมหาโพธิ์ ข้าพเจ้าเดินดูกุฏิวิหาร

ภายในบริเวณวัดนั้น ๑๐ นาที มีตึก ๒-๓ ตึก (เท่าที่เห็น) บางตึกมีพระ บางตึกมีฆราวาส สงสัยเป็นศาลาที่พักของชาวพุทธผู้มาเยือนที่แห่งนี้เมื่อเดินดูบริเวณวัดพอสมควรแล้ว จึงเดินกลับที่พักซึ่งอยู่ในเมือง เหตุที่ต้องเดินกลับเพราะไม่มีรถโดยสาร ยกเว้นเราเหมารถไป-กลับเท่านั้น ถนนกว้างมีต้นไม้ทั้ง ๒ พากถนน ไม่มีรถวิ่งผ่านเขาเปิดถนนเพราะจะมีงานฉลอง ขณะที่เดินบนถนนมองดูข้างหน้า เห็นคนกลุ่มหนึ่ง ข้าพเจ้าเดินตามพวกนั้นไปเรื่อยๆ พยายามเดินให้เร็ว เพื่อให้ทันพวกที่เดินอยู่ข้างหน้าแต่ไม่ทันพวกเขา แต่ก็ไม่กลัวอะไร ตอนกลางคืนนอนอ่านดูแผนที่ (แผนที่นำเที่ยว) ทหาที่สำคัญทางพุทธสถาน เจอะที่หลายจุดที่ไม่ควรพลาดได้ใช้ปากกาขีดๆ ไว้ เพื่อเป็นที่สังเกต รุ่งขึ้น ๘

โมงเช้า ออกมายืนข้างถนน มีคนขับรถตุ๊กๆ
เข้ามาถามว่าคุณต้องการรถตุ๊กๆ ใหม่ คุณ
จะไปไหน ในประเทศศรีลังกามีรถตุ๊กๆ เช่น
บ้านเราและเขาเรียกว่าตุ๊กๆ เช่นกัน สิบดูได้
ความว่าเขารับเอาคำนี้ไปใช้จากประเทศไทย
นี่เอง ข้าพเจ้ายื่นแผนที่ให้เขาดูและบอกเขา
ว่าคุณพาฉันไปที่นี้ (ประมาณ ๗ แห่ง) เหมมา
ไปกลับ คิดเท่าไร เขาบอกว่าถ้าไม่เกินเที่ยง
วันคิด ๔๐๐ รูปี ถ้าเกินเที่ยงวันคิดชั่วโมง
ละ ๑๐๐ รูปี ข้าพเจ้าตอบว่าตกลง นั่งรถ
ตุ๊กๆ ไปตามแผนที่ได้วางไว้ ถึงจุดแรกคือ

อิสูรัมนิยะวิหาร (Isurumuniya Vihara) สร้าง
ในรัชสมัยของพระเจ้าทวาหนัมปิยติส ราว
พ.ศ.๒๔๓ มีรูปแกะสลักที่สวยงาม มีรูปช้าง
กำลังสาดน้ำเล่นด้วยความสนุกแกะสลักไว้ที่
หน้าผาหินอยู่ใกล้สระสี่เหลี่ยม และมีรูปคู่รัก
(Lovers) คู่หนึ่งซึ่งแกะสลักราว พ.ศ.๑๐๔๓
สมัยยุคตะ มีถ้ำเล็กๆ ภายในมีพระนอนสวย
งามมาก เดินดูบริเวณรอบๆ วัตคนขับรถตุ๊กๆ
บอกข้าพเจ้าว่าคุณควรไปดูทะเลสาบเทียม เรา
เองคิดว่าคนขับรถอาจทำให้เราเสียเวลาระวัง
เพราะหากเกินเที่ยงวัน เขาคงจะได้ชั่วโมงละ
๑๐๐ รูปี แต่คิดอีกที เอ๊ะ เราเสียค่าเครื่อง
บินหมิ่นกว่าบาท แคร่ร้อยสองร้อยชี้เหนียว
ทำไม จึงตัดสินใจไปดูทะเลสาบเทียม มัน
กว้างกว่าทะเลเทียมที่แคนดี้มันกินเป็นหมู่ๆ

ทะเลสาบภาษาสิงหลเรียกว่า **เววะ**
(wewa) ทะเลสาบแห่งนี้มีชื่อว่า**ติสสะเววะ**
(tissawewa) ขณะเดินดูทะเลสาบอยู่นั้นได้
มองเห็นเจดีย์องค์หนึ่งทาสีขาวสูงเด่น
ตระหง่าน ตามคนขับว่า นั่นเป็นเจดีย์ชื่ออะไร
เขาบอกว่าชื่อ **มิริสวัตเจดีย์ (Mirisavatiya)**
เจดีย์องค์นี้ **พระเจ้าทภูฏคามินี** เป็นผู้สร้าง
และเป็นเจดีย์องค์แรกซึ่งพระองค์ได้สร้าง
หลังจากพระองค์ยึดเมืองอนูราชปุระ มี
ตำนานกล่าวไว้ว่า การก่อสร้างได้เริ่มหลัง
จากที่พระเจ้าทภูฏคามินี ดำเนินไปสงฆ์สนาน
ที่สระได้สอดคทาซึ่งบรรจุพระธาตุของ
พระพุทธเจ้าไว้ที่พื้น เมื่อสงฆ์สนานเสร็จ
แล้วกลับมามีคทาออกจากพื้นดิน ไม่สามารถ
ดึงขึ้นได้ เพราะนิมิตหมายนี้ จึงสร้างเจดีย์นี้

พระพุทธรูปปางสมาธิ ที่โบโลนนะรุวะ

ครอบคทาซึ่งบรรจุพระธาตุของพระพุทธเจ้า
นั้นไว้ ได้เดินดูรอบๆ เจดีย์องค์นี้พอเป็น
พุทธานุสติ จึงนั่งรถตุ๊กๆ ไปดูสถานที่สำคัญ
อื่นๆ ตามลำดับคือ ลังการามสร้างเมื่อ พ.ศ.
๔๔๓ พระราชวังของพระเจ้ามหาเสน รัตน
ปราสาท สถานที่ทั้ง ๒ แห่งนี้อยู่ในบริเวณป่า
อันร่มเย็น มีผีเสื้อบินเป็นฝูงๆ ทั้งพระราช
วังและรัตนปราสาทนั้นปัจจุบันมีแต่เสาเหลือ
ไว้เป็นอนุสรณ์ให้เราเห็น

ข้าพเจ้าได้ถ่ายภาพเพื่อเป็นที่ระลึก
จากที่นี่ไปดูพระพุทธรูปปางสมาธิ ซึ่งกล่าว
กันว่าเป็นพระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดในประเทศ
ศรีลังกา สร้างเมื่อ พ.ศ.๔๔๓ บริเวณใกล้
พระพุทธรูป มีร้านขายของที่ระลึก ขายหนังสือ
ขายเครื่องดื่ม ข้าพเจ้าบอกคนขับรถให้ช่วย
ถ่ายภาพให้ข้าพเจ้า ขณะกำลังถ่ายภาพอยู่นั้น
ยามผู้เฝ้าบริเวณนั้น เดินเข้ามาหาข้าพเจ้า
และบอกว่าไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพพระพุทธรูป
ข้าพเจ้าบอกว่า ขอถ่ายภาพเพื่อเป็นที่ระลึก
เขาตอบว่าถ่ายภาพได้ แต่คุณต้องอยู่ในท่า
ไหว้พระพุทธรูป ข้าพเจ้าตอบว่าตกลงได้ถ่าย
ภาพ ๒-๓ ภาพ เมื่อเดินดูบริเวณนี้แล้วจึงไป
ยัง**ภักขิวิวิหาร** ภักขิวิวิหารนี้พระเจ้าทภูฏคา
มินีเป็นผู้สร้าง (วิหารนี้สมัยก่อนสูง ๑๐๐ เมตร
ปัจจุบันสูง ๗๕ เมตร เพราะเหตุแห่งการ

บูรณะในสมัยต่อมา) มีเรื่องเล่าว่า พระเจ้า
ทภูฏคามินี ได้เสวยราชย์ ณ เมืองอนูราชปุระ
เมื่อราว พ.ศ.๔๒๙ ครองราชย์อยู่ได้ ๗ เดือน
ก็เกิดศึกพวกทมิฬยกมาตีเมืองอนูราชปุระ
พระเจ้าทภูฏคามินี เสียพระนครแก่พวกทมิฬ
จึงหลบหนีไปอยู่ที่อื่น ได้อาศัยพระภิกษุตาม
วัดในระยะทาง มีพระมหาติสเถระ เป็นต้น
ช่วยซ่อนเร้น พระองค์จึงพ้นภัยอันตราย เมื่อ
พระเจ้าทภูฏคามินีรวบรวมพล ได้กำลังไพร่
พลทำศึกกับทมิฬตีเอาเมือง อนูราชปุระคืน
ได้มา เมื่อได้ราชสมบัติคืนแล้ว ทรงระลึกถึง
คุณูปการของพระสงฆ์ตามหัวเมืองมีพระ
มหาติสเถระเป็นต้นที่ได้มีแก่พระองค์ในเวลา
ตกทุกข์ได้ยากนั้น จึงทรงสร้างภักขิวิวิหาร
ขึ้นในเขตมหาเมฆวันอุทยานแล้วให้นิมนต์
พระมหาติสเถระกับพระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็น
บิรารเข้ามาอยู่

ฝ่ายพระสงฆ์ที่อยู่มหาวิหารอัน
เป็นวัดเดิมในมหาเมฆวันอุทยาน ไม่พอใจ
ที่พระสงฆ์หัวเมืองเข้ามาได้เป็นใหญ่ ยก
ข้อความรังเกียจใจวัตรปฏิบัติของพระมหาติส
เถระ กล่าวหาว่า ขวนขวายลาภยศ และ
ราชูปถัมภ์ จึงไม่ยอมสมาคมกับพระสงฆ์ซึ่ง
พระเจ้าทภูฏคามินีรับเข้ามาอยู่ในภักขิวิวิหาร
พระสงฆ์จึงแตกแยกเป็นสองนิกายคือ มหา

ขึ้นไปมองดูรอบๆ เห็นทิวทัศน์สวยงาม เห็นทะเลสาบเทียม เห็นทุ่งนา ป่าเขา เจดียองค์นี้บรรจุอัฐิของพระมหินทเถระ

วิหารนิกาย อภัยคีรีวิหารนิกาย เมื่อข้าพเจ้าเดินดูอภัยคีรีวิหารประมาณ ๑๕ นาที จากที่นี่จึงไปวัดเซตวันมหาวิหาร พระเจ้ามหาเสน (ครองราชย์ พ.ศ.๘๑๘) ได้สร้างเซตวันมหาวิหารขึ้นในเขตมหาเมฆวันอุทยานอีกวัดหนึ่ง (เซตวันมหาวิหารสมัยก่อนสูง ๑๐๐ เมตร ปัจจุบันสูงประมาณ ๗๐ เมตร) พระราชทานแก่พระสงฆ์ พวกสาครนิกาย สาครนิกายแยกมาจากพระสงฆ์อภัยคีรีวิหาร มีคณาจารย์องค์หนึ่งชื่อสาครมหาเถระ ไม่เข้ากับทั้งพวกมหาวิหารนิกายและพวกอภัยคีรีวิหารนิกาย ที่เรียกว่า สาครนิกายนั้น ก็เรียกตามชื่อของพระเถระที่เป็นคณาจารย์ผู้ตั้งนิกายนี้ พระสงฆ์สาครนิกายนี้ เมื่อเข้ามาอยู่ในเซตวันมหาวิหารแล้ว เขาจึงเรียกพระสงฆ์พวกนี้ว่า เซตวันวิหารนิกาย จึงมีนิกายเกิดขึ้นในสมัยนั้น ๓ นิกาย

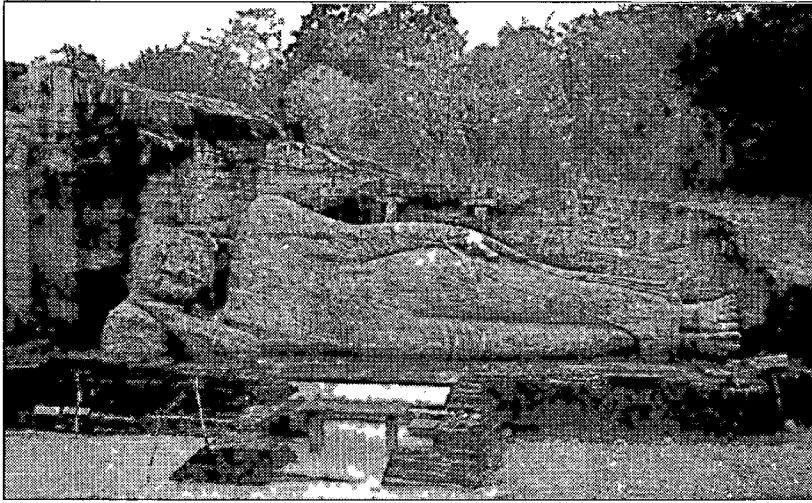
หลังจากฉันภัตตาหารเพลเสร็จแล้วคนขับรถตุ๊กๆ มารับข้าพเจ้า ณ ที่นัดขึ้นรถข้าพเจ้าขึ้นรถตุ๊กๆเจ้าเก่าไปมีหินตเล (Mihintale) ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือนุราชปุระ ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาของชาวศรีลังกา เพราะเป็นสถานที่ซึ่งพระพุทธศาสนาได้เริ่มมีเป็นครั้งแรกในศรีลังกา มีเรื่องเล่าว่าเมื่อพ.ศ.๒๙๖ พระเจ้าเทวานัมปิยติส แห่งนุราชปุระ ขณะที่พระองค์กำลังวางอยู่นั้นได้พบพระมหินทเถระซึ่งเป็นโอรสของพระเจ้าอโศกแห่งชมพูทวีปที่มีหินตเลแห่งนี้ พระเทวานัมปิยติส ได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ณ ที่แห่งนี้ ทุกๆ ปีมีงานฉลองอันยิ่งใหญ่ เขาเรียกวันฉลองนี้ว่า ไปสันบูชา (Poson Puja) ราชการหยุดทำงาน ข้าพเจ้าไปมีหินตเลก่อนวันฉลองหลายวัน บริเวณแห่งนี้มีที่สักการะทางพุทธศาสนาจำนวนมาก จะเรียกว่าอุทยานประวัติศาสตร์ทางพุทธศาสนาก็ได้ ข้าพเจ้าเดินขึ้นเนินเขา เพื่อดูโบราณสถาน บนเนินเขานี้ มีเจดีย์ ที่สำคัญ ๒-๓ แห่ง แห่งแรกที่นี่คือ เจดีย์มหาเสยะ (Mahaseya) เจดีย์องค์นี้อยู่บนเนินเขาสูงใหญ่ และใหญ่กว่าเจดีย์องค์อื่นๆ เมื่อเราขึ้นไปมองดูรอบๆ

เห็นทิวทัศน์สวยงาม เห็นทะเลสาบเทียม เห็นทุ่งนา ป่าเขา เจดีย์องค์นี้บรรจุอัฐิของพระมหินทเถระ ขณะยืนชมวิวดูรอบๆ อยู่ขึ้นเห็นก้อนหินก้อนใหญ่สูงมาก เห็นคนเดินขึ้นลงจากหินก้อนนั้นจำนวนมาก ตามคนขับรถตุ๊กๆ (คนขับรถเดินไปกับข้าพเจ้าทุกแห่ง) ว่าสถานที่ตรงนั้นคืออะไร เขาตอบว่าไม่ทราบ คนขับรถบอกข้าพเจ้าตรงๆ ว่า ฉันเคยมาส่งนักท่องเที่ยวเท่านั้นและบอกข้าพเจ้าด้วยว่า เขารู้จักที่นี่ดีขึ้นเพราะท่านนี้แหละครับ

ข้าพเจ้าเดินลงจากเนินเขาสูงนั้นเพื่อไปยังหินก้อนใหญ่สูงนั้น เมื่อถึงทางขึ้นมีคนเดินขึ้น-ลงเป็นคู่ๆ เป็นพวกๆ สองข้างทางขึ้นมีรั้วบันไดเหล็ก พอคน ๒ คนเดินสวนทางกันได้ เขามีรั้วบันไดเหล็กเพื่อป้องกันอันตรายจากการตก เมื่อขึ้นไปถึงยอดสุดไม่เห็น มีอะไร เพียงแต่ได้ชมวิวดูสวยๆ เท่านั้น ตอนแรกคิดว่าว่าเป็นหินที่นอนของพระมหินทเถระ (Mahinda Bed) เพราะดูจากแผนที่บอกว่าบริเวณนี้มีหินเป็นที่นอนของพระมหินทเถระ ลงมาจากก้อนหินใหญ่ นี้ได้ถามอุบาสิกาคณะหนึ่งเป็นนักบวชที่มีหินเป็นที่นอนของพระมหินทเถระ ลงมาจากก้อนหินใหญ่ขึ้นได้ถามอุบาสิกาคณะหนึ่งเป็นนักบวชคล้ายแม่ชีบ้านเราพูดภาษาอังกฤษได้คล่องมาก เธอชี้มือไปที่เจดีย์องค์หนึ่ง (ห่างจากที่ข้าพเจ้ายืนประมาณ ๔ วา) บอกว่าเป็นเจดีย์ที่สำคัญชื่อว่า อัมพสถล (ambasthale) สถานที่ตรงนี้เมื่อก่อนเป็นป่ามะม่วงและเป็นสถานที่ซึ่งพระมหินทเถระและพระเจ้าเทวานัมปิยติสพบกัน เจดีย์องค์นี้สร้างครอบจุดซึ่งพระมหินทเถระยืน อุบาสิกาคณะนั้นบอกด้วยว่า หินเป็นที่นอนของพระมหินทเถระ (Mahinda Bed) นั้นอยู่ในป่าให้มันต้องเดินจากที่นี่ประมาณ ๕ นาที ข้าพเจ้าพร้อมด้วยคนขับรถเดินไปดูหิน ณ ที่นั้น มีพวกตำรวจชาย-หญิง นัปลิงๆ เดินไปดูหินนั้นมันเป็นหินก้อนใหญ่ตรงกลางมีช่องมองทะลุบริเวณตรงกลางหินเป็นพื้นเรียบใช้เป็นที่นอนได้ เขาล้อมกรงเหล็กไม่ให้คนเข้าไป ได้แต่มองดูรอบนอก ยืนดูอยู่ประมาณ ๔-๕ นาที เดิน

กลับมายังลานวัดอันเป็นที่ตั้งอัมพสถลเจดีย์ ช่วงนั้นเป็นเวลา ๓ โมงเย็นกว่าๆ มีตำรวจชาย-หญิงนับร้อยในบริเวณนั้น พวกเขาให้ความสะดวกนักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นพวกต่างชาติและศรีลังกา เพราะในช่วงเทศกาลฉลองนี้ มีนักท่องเที่ยวมาที่นี่มาก ข้าพเจ้าดูสถานที่สำคัญอื่นๆ พอได้เวลาก็กลับไปยังที่พักซึ่งอยู่ในเมือง วันรุ่งขึ้นเวลาบ่ายโมงนั่งรถบัสไปยังเมืองเกาชื่อ โปโลนนะระวะ (Polonnaruwa) ระยะทาง ๑๐๔ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ๓ ชั่วโมง

เมื่อแรกพระพุทธศาสนาไปประดิษฐานในเกาะลังกานั้น พระเจ้าแผ่นดินสิงหลตั้งราชธานีอยู่ที่เมืองอนุราชปุระข้างฝ่ายเหนือเกาะลังกา ต่อมาเมื่อพวกทมิฬข้ามจากชมพูทวีปมาตั้งภูมิลำเนาใกล้ฝั่งมากขึ้น จนสามารถแย่งชิงราชสมบัติได้หลายครั้ง พระเจ้าแผ่นดินสิงหลเห็นว่าเมืองอนุราชปุระอยู่ใกล้ฝั่งมีอภัยคีรีจึงตั้งเมืองอนุราชปุระย้ายลงมาตั้งเมืองโปโลนนะระวะ ซึ่งอยู่ในมณฑลข้างตอนใต้เป็นราชธานี พระสงฆ์ลังกาองค์ที่เข้ามาถึงสุโขทัยซึ่งเป็นราชธานีของสยามครั้งสมเด็จพระร่วง เข้ามาประมาณ พ.ศ.๑๗๗๘-๑๘๐๙ สมัยเมื่อศรีลังกามีราชธานีชื่อโปโลนนะระวะ (คือช่วงลังกาทำสงครามครั้งที่ ๕ หรือ ๖) โปโลนนะระวะเป็นเมืองเก่าประวัติศาสตร์ของศรีลังการองจากอนุราชปุระ เป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวเข้าชมจำนวนมากแต่ละวัน มีโบราณสถานทางพระพุทธศาสนาเช่นเจดีย์วิหารและพระพุทธรูปซึ่งอยู่ในสภาพปรักหักพัง เห็นมีเจดีย์อยู่องค์หนึ่งเท่านั้น ซึ่งอยู่ในสภาพดี ที่นี้ยังมีเทวาลัยของศาสนาพราหมณ์หลายแห่ง มีซากหักพังพระราชวังของพระเจ้าประกรมพาวทีหนึ่ง (เสวยราชย์ พ.ศ.๑๖๙๖) แต่ที่พลาดไม่ได้ที่จะต้องดูคือ เกลวิหาร (Gal vihara) ที่ตรงนี้มีพระพุทธรูป ๔ องค์ แกะสลักลงในหินแกรนิต เป็นฝีมือของชาวสิงหลที่สวยงามที่สุดในจุดนี้มีนักท่องเที่ยวสนใจมาก พระพุทธรูปทั้ง ๔ องค์ ยังอยู่ในสภาพดีทั้งๆ ที่ตั้งอยู่ในที่ที่โล่ง ถูกแดดถูกฝน พระยืนหนึ่งองค์สูง ๗

ปติมากรรมปางปรีนิพพาน ณ เกลวิทาร์ โบโลนนะระวะ

เมตร พระนอนยาว ๑๔ เมตร ส่วนอีก ๒ องค์นั้นเป็นปางสมาธิ ข้าพเจ้ายืนดูตั้งนาน ขอถ่ายภาพแต่เจ้าหน้าที่ผู้เฝ้าอยู่ที่นั่นไม่อนุญาตให้ถ่าย ข้าพเจ้าสงสัยว่าทำไมเขาไม่ยอมให้ถ่ายภาพเขาบอกข้าพเจ้าหากอนุญาตให้คุณถ่ายภาพได้ชาวศรีลังกาจะเลียนแบบ คือจะถ่ายภาพพระพุทธรูปบ้าง เขาบอกว่าอนุญาตให้คุณถ่ายภาพพระพุทธรูปได้ แต่ถ่ายให้ติดภาพคุณไม่ได้ เพราะเวลาคุณถ่ายภาพคุณยืนหันหลังให้พระพุทธรูป เมื่อได้ฟังดังนี้ข้าพเจ้าเข้าใจทันที เพราะว่าเมื่อเราถ่ายภาพวัตถุที่ต้องการ (background) และให้ติดภาพเราด้วยนั้น (ทำยื่น) เราต้องหันหลังให้วัตถุนั้น จึงนึกได้ว่าเพราะเหตุนี้เอง ขณะที่ถ่ายภาพพระพุทธรูปปางสมาธิที่อนุราธปุระ เจ้าหน้าที่คนนั้นไม่ยอมให้ถ่ายภาพ ยกเว้นเราอยู่ในท่าไหว้ เพราะเวลาเราไหว้เราต้องหันหน้าไปหาพระพุทธรูป ออกจากอุทยานประวัติศาสตร์นี้แล้ว เดินไปตามกมลชมวิวย่างทะเลสาบเทียมมอห์นกว้างสุดลูกตา ทะเลสาบนี้อยู่ใกล้อุทยานประวัติศาสตร์ ทะเลสาบนี้มีชื่อว่า **โทปะเววะ (Topawewa)** หรือเรียกว่าประกรมสมุทร (Parakrama Samudra) ยืนดูพระอาทิตย์ตกดิน

เวลา ๑๐ โมงเช้า ข้าพเจ้าคิดว่าจะไปที่ไหนอีก จึงตัดสินใจไปดัมบูลละ (Dambulla) ระยะทางจากโบโลนนะระวะ ไป

ดัมบูลละ ๖๖ กิโลเมตร โดยรถบัส มีวัดถ้ำ (cave temple) อยู่ทางใต้ของหมู่บ้าน ดัมบูลละ ห่างจากถนนใหญ่ (main road) ประมาณหนึ่งกิโลเมตร ข้าพเจ้าเดินไปตามทางอันเป็นหน้าผาหินชัน สองฝากทางมากไปด้วยฝูงลิง มีประชาชนนับพันขึ้นไปดูถ้ำนี้ ช่วงนั้นมีงานฉลองหลายวัน เดินประมาณ ๑๕ นาที จึงถึงถ้ำ มีถ้ำ ๕ ถ้ำอยู่ติดกัน มีพระพุทธรูป ๑๕๐ องค์ ถ้ำซึ่งกว้างที่สุดยาวประมาณ ๕๐ เมตร สูง ๖ เมตร ในถ้ำแรกซึ่งข้าพเจ้าเข้าไปดูมีพระนอนยาว ๑๕ เมตร ถ้ำที่สองมีเทวรูปของฮินดู ถ้ำทั้งหมดประดับด้วยภาพวาดมีสีเปล่งปลั่ง มีภาพวาดเกี่ยวกับพุทธประวัติ และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชาวสิงหล เจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพ ได้เดินดูทั่วทุกถ้ำใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง จึงกลับที่พัก

๙ โมงเช้าของวันรุ่งขึ้น นั่งรถตู้กลับไปกรุงโคลัมโบ รถวิ่งประมาณ ๔ ชั่วโมง รถหยุดกลางทางเพื่อให้ผู้โดยสารทานอาหาร เมื่อถึงโคลัมโบแล้วเดินหาร้านขายหนังสือที่ต้องการคือพจนานุกรมภาษาบาลี หนังสือนี้พระชาวศรีลังกาเป็นผู้แต่ง เดินไปตามถนนหลายสายไม่เจอร้านขายหนังสือ ร้านขายหนังสือปิด ๒-๓ วัน เพราะมีงานเทศกาล ได้เดินไปชายฝั่งทะเลริมคลื่นลูกใหญ่ๆ พัดเข้าหาชายฝั่ง น้ำสาตกระเซ็น มองดูสวยงาม มี

ถนนยาวไกลสุดลูกตาเลียบไปตามชายฝั่ง (ชายทะเลจุดนี้ไม่มีหาดทราย) ข้าพเจ้าเดินไปเรื่อยๆ ถึงที่สุดถนนจึงเดินย้อนกลับประมาณ ๕ โมงเย็น ฝนตกต้องเดินหาที่พักฝน ระยะทางจากกรุงโคลัมโบไปสนามบินนานาชาติ ๓๐ กิโลเมตร

ดังนั้น เมื่อรุ่งขึ้นวันใหม่ จึงจำเป็นหาที่พักซึ่งอยู่ใกล้สนามบินให้มากที่สุด เพราะหากอยู่ไกลๆ เราไม่สามารถคำนวณระยะเวลาที่แน่นอนได้รออาจติดได้ ต้องหาที่พักใกล้สนามบินไว้ก่อนได้นั่งรถบัสไป **เนโกมโบ (Negombo)** อันเป็นเมืองเล็กๆ อยู่ห่างสนามบิน ๑๐ กิโลเมตร ชาวต่างชาติได้ยึดเมืองนี้จากโปรตุเกสเมื่อ พ.ศ.๒๑๘๗ และอังกฤษได้ยึดเมืองนี้จากดัตช์ เมื่อ พ.ศ.๒๓๓๙ สมัยดัตช์นั้นเนโกมโบเป็นแหล่งที่สำคัญที่สุดในการค้าขายอมเซยปัจจุบันยังมีโบสถ์คาทอลิกหลายแห่ง สถานที่แห่งนี้มีหาดทรายที่สวยงาม นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมใช้เนโกมโบเป็นจุดสุดท้ายในการท่องเที่ยว ก่อนบินออกจากศรีลังกา ข้าพเจ้าเดินสูดอากาศทะเล เห็นเรือทาลาหลายร้อยลำวิ่งเข้าใกล้ชายฝั่ง อาจเป็นเพราะคลื่นแรง เป็นคลื่นลูกใหญ่สุดพัดเข้าหาฝั่งเป็นละลอก พอได้เวลา ๔ โมงเย็นนั่งรถแท็กซี่ไปยังสนามบินนานาชาติ นั่งรอเวลา check in อยู่หลายชั่วโมง ขณะ check in อยู่ได้เห็นหนังสือเพราะยังมีเงินเหลือประมาณ ๑๕๐๐ รูปี ได้ซื้อหนังสือ ๔-๕ เล่ม เมื่อ check in (เวลา ๔ ทุ่ม) เสร็จแล้ว เข้าไปนั่งในอาคารผู้โดยสารเพื่อรอขึ้นเครื่อง เครื่องบินซึ่งบินมากรุงเทพฯ นั้นจะออกจากศรีลังกาเวลาตีสองครึ่ง ต้องนั่งรอหลายชั่วโมงจึงขึ้นเครื่อง ใช้เวลาบิน ๓ ชั่วโมง ถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ สว่างพอดี การไปศรีลังกาคราวนี้ข้าพเจ้าต้องการจะดูสถานที่ ๓ แห่งคือวัดพระธาตุเขี้ยวแก้ว วัดพระศรีมหาโพธิ์และโลหะปราสาท ข้าพเจ้าได้เห็นสิ่งเหล่านี้แล้ว และเห็นชาวศรีลังกายังมีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธรูปแบบเถรวาทอันเป็นแบบเดียวซึ่งชาวไทยเรานับถืออยู่ทุกวันนี้

ปัญหาอันเนื่องมาจากอลัชชี

จะหลีกเลี่ยงไม่เขียนถึงชาวที่ครีกโครม อยู่ในสื่อมวลชนทั้งวิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ก็ดูกระไรอยู่ เพราะลำพังข่าวก็มีความอึกทึกครึกโครมดังไปทั่วสารทิศ และผู้แสดงทัศนะ หรือให้ข่าวในเรื่องนี้ก็นำเสนอใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันนัก

ข่าวก็คือ มีอดีตเจ้าอาวาสสองคน ทำผิดวินัยสงฆ์ร้ายแรงด้วยการปลอมตัวเป็นฆราวาส ไปเที่ยวตามสถานบันเทิง เป็นอาเจินจนถูกจับได้ และได้ลาสิกขาในเวลาต่อมา

อีกรายหนึ่ง มีพฤติกรรมที่ส่อชัดว่าคลุกคลีด้วยสตรีเพศ และแต่งกายด้วยเครื่องแบบทหาร ขับรถราคาแพงพฤติกรรมเกือบทุกอย่าง ถูกทีวีช่องหนึ่งดักบันทึกภาพไว้ได้ และนำมาออกอากาศแพร่ภาพให้ได้ชมกัน และในที่สุดตำรวจกองปราบปรามก็สามารถนำตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมาย ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการสอบสวน ซึ่งรายละเอียดของข่าว ผู้เขียนก็คิดว่าท่านผู้อ่านทั้งหลายคงจะทราบกันแล้ว จึงไม่ขอเขียนถึงอีก

ก็เมื่อข่าวนี้ ถูกเผยแพร่ออกไป ประชาชนคนไทยเราที่นับถือพระพุทธศาสนา ต่างก็รู้สึกสะเทือนใจที่ไม่คิดว่าบุคคลที่นุ่งหม่มผ้ากาสาพัศตร์ โขนหัว โขนคิ้ว จะประพฤติเลวทรามถึงขนาดนี้ได้

หลายคนพากันสาปแช่งว่า เป็นมารศาสนา และดูว่าศรัทธาที่เคยมีอยู่ในพระศาสนาเริ่มลดถอยลงไป เพราะยึดติดอยู่ว่าเมื่อมีรูปแบบของความเป็นพระในพระศาสนาแล้ว ย่อมต้องมีความบริสุทธิ์ผุดผ่อง จะไม่ทำเรื่องเศร้าหมองให้เกิดแก่ตน และพระศาสนา เมื่อการณ์กลับกลายเป็นความดีเป็นความไม่ดี ศรัทธาของผู้คนที่มิต่อ

พระศาสนาก็ตกตามไปด้วย

แต่สำหรับ ผู้ที่ไม่ได้ยึดติดในรูปแบบ ความเป็นพระหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้นุ่งเหลืองหม่มเหลือง โขนผมโขนคิ้ว และหนวดเครา แต่มีศรัทธามั่นคงในคำสอนของพระพุทธศาสนาก็ย่อมจะปลงธรรมสังเวช ว่าสิ่งเหล่านี้ มันไม่ได้มีได้เกิดเฉพาะในปัจจุบัน มันได้เคยมีมาแต่อดีตแล้ว

การสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งที่ ๒ ก็ปรากฏเหตุ ที่พระบางพวกรับเงินรับทอง สะสมอาหารไว้นอกกาลเป็นต้น

และการสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งที่ ๓ ก็ปรากฏเหตุมีพวกอลัชชีปลอมบวชในพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก และพวกอลัชชีเหล่านี้ก็ทำให้เกิดธรรมปฏิรูปขึ้นมากมาย พูดังยาๆ ก็คือก็ทำสิ่งที่ไม่ใช่ "ธรรมวินัย" ว่า "เป็นธรรมวินัย" ธรรมวินัยที่มีอยู่แล้วก็ประพฤติย่ำยีเสียสิ้น

เพราะฉะนั้น ผู้คนพวกหลังนี้คือผู้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างไม่คลอนแคลนดังกล่าวแล้วนั้น ก็จะไม่หวั่นไหวต่อกรรมชั่วที่โมฆบุรุษเหล่านี้ได้กระทำให้ไป

และก็ไม่ไปลงโทษศาสนาหรือองค์กรทาง
คณะสงฆ์ว่า ไม่สามารถสอนคนให้เป็นคนดีได้
และไม่สามารถควบคุมความประพฤติของ
พระภิกษุ-สามเณรในปกครองได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

เพราะอะไรหรือ ก็เพราะว่า คนเรา
ถ้ามันจะชั่ว ไม่ว่าจะ เป็นนักบวชหรือชาวบ้าน
มันก็ต้องชั่ว และไอ้ที่ชั่วๆ นี้ก็อาจจะไม่ได้ชั่ว
แต่ในชาตินี้เท่านั้น แม้แต่ชาติในอดีตก็อาจ
จะชั่วมาแล้ว และก็ยังจะชั่วต่อไปในอนาคต
(ถ้าปัจจุบันยังไม่สำนึกถึงกรรมชั่วและผล
ของกรรมชั่ว)

มีการกล่าวว่ หลังจากมีข่าวดัง
กล่าวแล้วนี้แล้ว ผู้คนเสื่อมศรัทธาต่อศาสนา
ไปมาก ที่เคยทำบุญตักบาตร หรือบริจาคใน
กิจการของพระศาสนาก็พลอยลดน้อยลงไป

ข้อนี้ดูจะเป็นเรื่องธรรมดาทั่วๆ ไป
เพราะคนเราถ้าศรัทธาในเรื่องใด ก็ยอมจะ
ทุ่มเทจิตใจ และกำลังทรัพย์ อุปลัมภ์บำรุง
เกื้อกูลต่อสิ่งที่ตนศรัทธาแต่เมื่อไรที่พบเห็นว่า
สิ่งที่ตนศรัทธาไม่ได้ดำเนินไปตามที่ตั้งใจไว้
เมื่อนั้นผู้คนเหล่านั้นก็ยอมจะหยุดหรือล้มเลิก
การให้ความอุดหนุนจนเจือ หรือหยุดการ
อุปลัมภ์บำรุง เป็นต้น

อันนี้ ก็ไม่ใช่เรื่องเลวร้ายอะไร
กลับจะทำให้ผู้คนได้สติขึ้นมาบ้างว่า การจะ

ศรัทธาด้วยเรื่องใดนั้น จำเป็นต้องศึกษา
ต้องมีวิจารณ์ญาณ ในการนั้นๆ ให้แน่ชัดลงไป
แล้วจึงจะประพฤติไปตามธรรม ตามความ
ถูกต้อง โดยไม่ยึดติดในตัวบุคคล

และในเรื่องตัวบุคคลก็เช่นเดียวกัน
ถ้าได้ยึดถือว่าทุกคนดีหมด หรือทุกคนเลว
หมด ความดีความเลวมีอยู่ เฉพาะคน บาง
คนดี บางคนเลว สุดแต่ว่าใครจะมองเห็น
ความดีหรือเลวที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ เท่านั้น
ประเด็นข่าวที่ดูว่าจะสร้างความ

ครึ๊กโครมไม่แพ้กรณีสองอดีตสมภารที่กล่าว
มาแล้ว ก็คือ มีการพูดซัดทอดไปถึงพระบาง
รูปว่า ประพฤติผิดธรรมวินัย เยี่ยงตน
เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ไม่ถูกดำเนินคดี

มันอาจจะเป็นจริงตามที่เขาพูดก็ได้
แต่ถ้ามันไม่จริงตามที่เขาพูด ก็แสดงว่า เขา
กำลังหาคนมาสนับสนุนการทำชั่วของเขาคือ
ไม่ชั่วแต่เขา แต่คนอื่นก็ชั่วด้วยเหมือนกัน

แต่ที่ที่น่าสลดใจ และสังเวชใจอย่าง
ยิ่ง ก็คือในกรณีสืบเนื่องจากข่าวอสังขสิทธิ์
กล่าวแล้วนี้แหละ มีพระบางรูปออกมาให้ข่าว
ว่ามีพระระดับเจ้าคณะภาค ต้องอาบัติร้ายแรง
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแก่สมณเพศ

ถ้าเป็นคำกล่าวของอดีตเจ้าอาวาส
ที่ถูกจับดำเนินคดีอยู่ ผู้เขียนจะไม่จิตใจเลย

แต่ที่ท่านเป็นพระ และการพูด
การบอกอาบัติชั่วหยาบของภิกษุอื่น แก่ผู้ไม่
ใช่พระ คือชาวบ้าน (โดยเฉพาะสื่อมวลชน ที่
ข่าวจะสะพัดไปทั่วโลก) ไม่ทราบที่ท่านทำได้
อย่างไร

เพราะพระวินัยท่านบัญญัติห้ามไว้
แล้ว ทำไม่ได้ นะครับ

ถ้าขึ้นพูดไปจะเสียภูมิภรรยา
ชั้นตรี อายุสามเณรเล็กๆ ที่ท่านสอนภรรยา
ตรี เมื่อเดือนที่ผ่านมาด้วยเถิด

แฟ้มข่าว มจร.

พระราชกวี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ พระครู ดร.สุกิจ สัมจิตโต รองคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย พระมหาดร. ไพฑูรย์รุจิเมตโต คณบดีคณะศาสนศึกษาและปรัชญา
เข้าประชุมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อเร็ว ๆ นี้

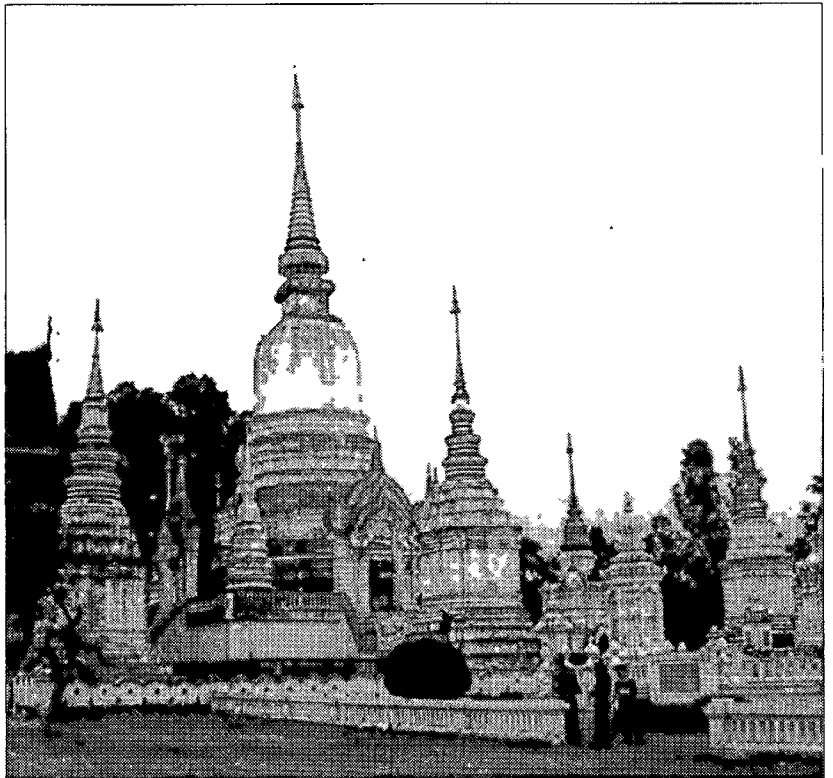
พระไตรปิฎกวิจารณ์

ไต่ถุขร้งามยามดีที่จะว่ากันเรื่องพระไตรปิฎกต่อไป วาระนี้มาถึงวังจันทน์ เป็นวรรคที่ ๔ แห่งมัชฌิมนิกาย อปริปิฎกนสาสิก พระไตรปิฎกเล่ม ๑๔ ซึ่งวรรคนี้ท่านจัดไว้ ๑๒ สูตร แปรลกกว่าวรรคที่ผ่านมาทั้งสามวรรคที่มีพระสูตรวรรคละ ๑๐ สูตรเท่ากัน

ความจริงในพระไตรปิฎกเล่มนี้ยังมีอีกวรรคหนึ่งเป็นวรรคที่ ๕ ซึ่งเป็นวรรคสุดท้าย ตามปกติถ้ามีอะไรพิเศษเช่นปริมาณพระสูตรที่น้อยหรือมากกว่าวรรคอื่นๆ มักจะปรากฏอยู่ในวรรคสุดท้ายนั้น แต่ในที่นี้เพราะเหตุใดท่านจึงมาจัดวรรคที่ ๔ เป็นวรรคพิเศษให้มีพระสูตรมากถึง ๑๒ สูตร ยังมองไม่เห็นคำอธิบาย

ใน ๔ สูตรแรกของวรรคนี้ว่าด้วยผู้มีชีวิตราตรีเดียวกันเจริญคือภักทเทภรัตตสูตร อาหนักภักทเทภรัตตสูตร มหาภักจมาณภักทเทภรัตตสูตร และโลมสกังคิยภักทเทภรัตตสูตร คือผู้พิจารณาปัจจุบันธรรมอยู่ไม่คำถึงถึงถึงที่ล่วงไปแล้ว ไม่คำนึงถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึง หรืออนาคต ท่าปัจจุบันให้ดีที่สุด ด้วยความเพียรบากบั่นอย่างจริงจัง ไม่ประมาท ผู้อย่างนี้เรียกว่าผู้มีราตรีเดียวเจริญ ซึ่งทั้ง ๔ สูตรมีความที่ตรงกัน และควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง

จากข้อคิดข้างต้นนั้นขยายต่อไปว่า นั่นคือแนวทางแห่งวิปัสสนาโดยตรง การเจริญวิปัสสนาหรือการปฏิบัติวิปัสสนามีข้อสำคัญอยู่ที่กำหนดรู้ปัจจุบันด้วยมีสติคือความระลึกได้และสัมปชัญญะ คือความรู้ตัวที่มักจะแปลกันเต็มรูปว่า “ความรู้สึกตัวทั่วพร้อม” ถ้าจะถามว่ารู้อะไร ก็ตอบได้ว่ารู้อะไรก็ได้ แต่ถ้าจะให้ยากตัวอย่างก็ยกได้เช่น กำหนดรู้ลมหายใจของตนเองเช่น “หายใจเข้า

ก็รู้ หายใจออกก็รู้ หายใจยาวก็รู้ หายใจสั้นก็รู้ หายใจหายบาก็รู้ หายใจละเอียดก็รู้” และรู้ไปพร้อมๆ กันไปเลย ไม่ใช่รู้ทีละอย่าง

สูตรที่ ๕ ชื่อจุฬามณีวงคสูตร เป็นสูตรที่นักเทศน์อ้างถึงมากสูตรหนึ่ง สูตรนี้เริ่มจากข้อ ๕๓๙ ไปถึงข้อ ๕๓๗ พระพุทธองค์ตรัสพระสูตรนี้แก่สุภมาณพ โททยยุบุตรที่เชตวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญว่าด้วยเรื่องกรรมและผลกรรมคือ

๑.คนมักฆ่าสัตว์ - ลำบาก อายุสั้น (ข้อ ๕๓๒)

๒.คนอนุเคราะห์สัตว์ - สุขสบาย อายุยืน (ข้อ ๕๓๓)

๓.คนมักเบียดเบียนสัตว์ - ลำบาก มีโรคมาก (ข้อ ๕๓๔)

๔.คนเว้นการเบียดเบียนสัตว์ - สุขสบาย มีโรคน้อย (ข้อ ๕๓๕)

๕.คนมักโกรธ พยาบาท - มีผิวพรรณเหยาบ (ข้อ ๕๓๖)

๖.คนไม่โกรธ ไม่พยาบาท - มีผิวพรรณผุดผ่องสดใส (ข้อ ๕๓๗)

๗.คนมักอิจฉาผู้อื่น - ไม่มีอำนาจ ไม่มีบารมี (ข้อ ๕๓๘)

๘.คนไม่อิจฉาริษยา - สุขสบาย มากมีบารมี (ข้อ ๕๓๙)

๙.คนตระหนี่ไม่ให้ทาน - ยากจน

ลำบาก (ข้อ ๕๙๐)

๑๐.คนชอบให้ทาน - สุขสบาย ร่ำรวย (ข้อ ๕๙๑)

๑๑.คนกระตือรือร้น - เกิดในตระกูลต่ำต้อย (ข้อ ๕๙๒)

๑๒.คนอ่อนน้อมถ่อมตน - เกิดในตระกูลสูง สุขสบาย (ข้อ ๕๙๓)

๑๓.คนไม่เข้าหาสมณะศึกษาธรรม - เป็นคนโง่ คนพาล (ข้อ ๕๙๔)

๑๔.คนมักเข้าหาสมณะศึกษาธรรม - สุขสบายมีปัญญาเฉลียวฉลาด (ข้อ ๕๙๕)

อีกสองข้อที่เหลือเป็นบทสรุปพระธรรมเทศนา แต่สำหรับผู้ศึกษา ๑๔ ประเด็นที่สรุปมา น่าจะเป็นข้อปองชี้ได้ว่า ทำไมผู้ที่เกิดมาร่ำรวยแต่ขาดความสุข หรือเกิดมาสวยแต่ขัดสนทรัพย์สินเงินทอง ข้อนี้พระพุทธเจ้าตรัสล้วนๆ จึงไม่ควรตั้งข้อสงสัย แต่ควรแสวงหาความจริงให้ได้

สูตรที่ ๖ ชื่อมหาภิณทิวาสสูตร

ตรัสที่เวฬุวันเมืองราชคฤห์ สูตรนี้ว่าด้วยเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมที่ละเอียดลึกลงไป เริ่มต้นพระสูตรถ้าใครอ่านแบบผิวเผินอาจจะมองไปว่าพระพุทธเจ้าทรงตอบปัญหาแบบมีอารมณ์เฉยๆได้ แต่ถ้าอ่านต่อไปให้จบจะพบเหตุผลและไม่ใช่เป็นเช่นนั้นเลย ความเบื้องต้น นั้นบอกให้เราว่า “ไม่รู้แล้วขึ้นนั้นมีปัญหา”

ประเด็นความสำคัญของพระสูตรคือตรัสจำแนกเรื่องกรรมอย่างละเอียด แต่จุดใหญ่ใจความจะอยู่ที่กุศลกรรมบถ ๑๐ และอกุศลกรรมบถ ๑๐ และให้ผลต่างกัน คืออภัยและสวรรค์ หรือทุกติและสุดติ หรือว่าอีกที ผู้ประพุดติกุศลกรรมบถ มีสุดติโลกสวรรค์เป็นรางวัล ส่วนผู้ประพุดติอกุศลกรรมบถ มีอภัย ทุกติ เป็นต้นเป็นรางวัล

สูตรที่ ๗ ชื่อสพยตนวิภังคสูตร ตรัสที่เชตวันมหาวิหาร ในพระบาลีไม่ได้บอกว่าตรัสเวลาใดแต่โดยปกติจะตรัสตอนพลบค่ำ เพราะตรัสแก่ภิกษุผู้อยู่ประจำในพระเชตวัน

มีเนื้อหาสาระว่าด้วย เรื่องอายตนะ ๑๒ คืออายตนะภายใน ๖ และอายตนะภายนอก ๖ อายตนะภายใน ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และอายตนะภายนอก ๖ คือ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์

อายตนะ แปลว่า ที่ต่อกันได้ บ่อเกิดก็ได้ ไม่ใช่แปลว่าเมืองหรืออาณาจักรอย่างที่ชาวโลกบางกลุ่มเข้าใจกัน ที่ต่อหรือบ่อเกิดนี้ก่อให้เกิดเวทนา คือความรู้สึกว่า สุข ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ เพราะมันไม่เที่ยง แปรปรวนจางคลาย และก่ิตถ์บัง

คนในครั้งพุทธกาลคงจะไม่มีปัญหาการทำความเข้าใจเรื่องคำว่า “อายตนะ” เพราะเป็นภาษาของเขาเอง แม้กระนั้นท่านก็ยังอุตสาหะให้คำอธิบายขยายความไว้ให้ในบาลีชั้นหลัง ท่านเหล่านั้นคงจะคาดหวังกอยู่แล้วว่า ในอนาคตกาลคงจะมีปัญหาแน่ และแล้วความคาดหวังของท่านเหล่านั้นก็ไม่ผิด นับว่าท่านเหล่านั้นช่างมีวิสัยทัศน์จริงๆ

ตอนสุดท้ายของพระสูตรนี้ (ข้อ ๖๓๗) แสดงศักยภาพของพระพุทธองค์เองที่สามารถฝึกบุคคลได้อย่างยอดเยี่ยม ให้เขาสามารถใช้ความสามารถของเขาเต็มที่ตามศักยภาพของตนๆ ผู้อ่านที่ไม่อ่านหรือไม่ศึกษาให้ทั่วถึงอาจจะเข้าใจว่าพระพุทธเจ้าทรงยกย่องตัวเองแต่จริงๆ แล้วนั่นคือทรงเสนอผลงานของพระองค์

สูตรที่ ๘ ชื่ออุทเทสวิภังคสูตร ตรัสที่เชตวันมหาวิหาร และตรัสแก่ภิกษุเช่นเดียวกับสูตรที่ผ่านมา คำว่า อุทเทส คือหัวข้อธรรมหรือประเด็นสำคัญ คือตรัสว่า “...พึงพิจารณาโดยอาการที่เมื่อพิจารณาอยู่ ความรู้สึกไม่พึงไป ไม่ชานไปภายนอก ไม่ตั้งสงบอยู่ภายใน และไม่พึงสะดุ้ง เพราะไม่ถ่อมมัน เมื่อความรู้สึกไม่พึงไป ไม่ชานไปภายนอก ไม่ตั้งสงบอยู่ภายใน และไม่สะดุ้งเพราะไม่ถ่อมมัน ย่อมไม่มีความเกิดแห่งชาติ ชรา มรณะ และสมุทัยต่อไป” ทรงจบไว้เพียงแค่นี้แล้วเสด็จเข้าที่ประทับพักผ่อน

เรื่องนี้ก่อให้เกิดความงุนงงสงสัย

‘ในอนาคต จักมีแต่เหล่าภิกษุโคตรภู มีแต่ผ้าพันคอเป็นคนที่ศีล มีธรรมลามาก’ ที่ดูเหมือนว่าจะใกล้ความเป็นจริงเข้าไปทุกที

แก่บรรดาภิกษุผู้ไม่รู้แจ้งในสังขารม จึงพากันไปพบพระมหากัจจายนะ ให้ท่านช่วยอธิบายต่อให้เข้าใจซึ่งกล่าวโดยสรุปก็คือ ฟุ้งชานไปภายนอกหมายถึงใจไปตามกระแสอารมณ์ และจิตตั้งสงบอยู่ภายในหมายถึงความยินดีพอใจอยู่ในฌาน ส่วนความสะดุ้งก็คือความสะดุ้งกลัวเพราะสิ่งเหล่านั้นแปรปรวนไปแต่ตนยึดถือมันอยู่ว่าจะต้องไม่แปรปรวน เพราะถอนตัวนี้เสียได้จึงไม่มีความสะดุ้งกลัว และเป็นอันถอนสมุทัยเสียได้ด้วย

สูตรที่ ๙ ชื่ออรณวิงคสูตร ตรัสที่เขตวันมหาวิหารเหมือนกันและตรัสแก่ภิกษุใจความสำคัญอยู่ที่ข้อสองของสูตร(ตรงกับข้อ ๖๕๘) ที่ว่า “ไม่พึงประกอบเนืองๆ ซึ่งสุขอาศัย กาม อันต่ำ อันเป็นของชาวบ้าน เป็นของปฤชชน ไม่ใช่ของพระอริยะ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และไม่พึงประกอบเนืองๆ ซึ่งความเพียรเครื่องประกอบตนให้ลำบาก อันเป็นทุกข์ อันไม่ใช่ของพระอริยะ อันไม่ประกอบด้วยประโยชน์...”

จากนั้นก็เป็นการอธิบายขยายความในประเด็นต่างๆ ทุกแห่งทุกมุมที่เกี่ยวข้องแต่ก็สรุปลงในการปฏิบัติที่ไม่คลุกคลีด้วยกามสุข ไม่คลุกคลีด้วยการทรมานตนเองให้ลำบาก และให้ดำเนินไปตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา ทรงย้ำเสมอว่าเรื่องกามเป็นของชาวบ้าน ไม่ใช่กิจของบรรพชิต เรื่องทรมานตนเป็นเรื่องปฏิบัติผิด ไม่ใช่เป็นอรรถปฏิปทา คือปฏิบัติที่ไม่มีการให้ต้องรณรงค์

สูตรที่ ๑๐ ชื่อธาดวิงคสูตรว่าด้วยประเภทของธาดูทางศาสนา จากความข้อ ๖๗๓-๖๗๘ นำสนใจและน่าจะสันนิษฐานได้ว่าเรื่องนี้เกิดขึ้นในสมัยปฐมโพธิกาล คือครั้งตรัสรู้ใหม่ๆ ไม่เกิน ๑๐ ปี ข้อความที่บ่งบอกคือพระปุกกุสาตี บวชอุทิศพระพุทธเจ้า แต่ยังไม่เคยรู้จักพระพุทธเจ้าเลย แม้พระพุทธองค์ทรงถามว่า เคยเห็นพระสมณโคดมหรือไม่ว่า ท่านตอบว่าไม่เคยพบมาก่อนเลยนึกภาพดูแล้วเหมือนกับลูกที่ไม่เคยพบพ่อ แม่ไปอยู่กันสองต่อสองก็ยังไม่รู้ว่าผู้ที่ตนกำลังสนทนา อยู่ด้วยนั้นคือ “พ่อ” ของตน ถ้าเป็น

คนสามัญพอรู้ความจริงซึ่งกันและกันอย่างน้อยก็ต้องนำต๊ะขึ้นมาเป็นแน่ แต่เป็นพระพุทธรเจ้าพระองค์จึงทรงแสดงธรรมให้ฟัง จนพระปุกกุสาตี ได้รับประโยชน์สูงสุดที่ตนพึงมี วาสนาบารมี

จากข้อ ๖๗๘ ไปเป็นสภารัตถะและภาคขยายประเด็นสำคัญ และเรื่องธาดู ๖ คือ **ปฐวีธาดู อาโปธาดู เตโชธาดู วาโยธาดู อากาสธาดู และวิญญานธาดู ที่ปรากฏในกาย ธาดู ธาดูใดธาดูหนึ่งชีวิตก็เป็นยุดิลง ข้อนี้ธรรมะดีมากเป็นแนวปฏิบัติเชิงวิปัสสนาควรแก่การศึกษา**

สูตรที่ ๑๑ ชื่อสังจวิงคสูตร ตรัสที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันน่าจะสันนิษฐานได้ว่าพระพุทธองค์ตรัสถึงอริยสังข์ครั้งนี้เป็นครั้งที่สองที่ตรัสที่นี่ เพราะครั้งแรกทรงแสดงในฐานะของธรรมจักกับปวัตตนสูตร แต่ครั้งนี้ทรงย้ำเฉพาะสังข์ (อริยสังข์)

ใครอยากทราบ ว่า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มีอธิบายอย่างไร อ่านพระสูตรนี้ได้ มีเนื้อความละเอียดทุกประการ ว่าแต่ว่าความในรายละเอียดนั้นพระสารีบุตรเป็นองค์แสดง แต่ถึงแม้จะเป็นคำอธิบายของพระสารีบุตรก็เชื่อถือได้เพราะท่านเป็นธรรมเสนาบดีผู้เลิศด้วยปัญญา และเป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงให้การรับรองคุณภาพตามนัยที่ทรงแสดงได้ในข้อ ๖๙๙ นั้นแล้ว

สูตรที่ ๑๒ ชื่อทักขินวิงคสูตร เป็นสูตรสุดท้ายของวรรคนี้ ตรัสที่นิโครธารามเขตพระนครกบิลพัสดุ์ เพราะทรงปรารถพระนางมทลปชาบดีถวายผ้าไหมที่ทอด้วยพระองค์เอง ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่การถวายทาน ๒ ประเภทคือ ปาฏิปุคคสิกทาน ๑๔ อย่าง และสังฆทาน ๗ อย่าง และสุดท้ายทรงแสดงความบริสุทธิ์แห่งทักขินดา ๔ อย่าง

ฝ่ายปาฏิปุคคสิกทาน ๑๔ คือ ถวายทานในพระพุทธเจ้า ในพระปัจเจกพุทธเจ้า ในพระอรหันต์ ในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลुพระอรหันต์ ในพระอนาคามี ในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระอนาคามี ในพระสกทาคามี ในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระสกทาคามี ในพระโสดาบัน ใน

ผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระโสดาบัน ในบุคคลภายนอกผู้ปราศจากความกำหนัด ในปฤชชนผู้มีศีล ในปฤชชนผู้ทุศีล ในสัตว์ดิรัจฉาน การถวายหรือให้ทานในบุคคลเหล่านี้ทำได้ แต่ให้ผลต่างกัน มากน้อยกว่ากัน

ส่วนสังฆทาน ๗ อย่าง คือ ให้ในสงฆ์สองฝ่ายมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ให้ในสงฆ์สองฝ่าย ให้ในภิกษุสงฆ์ ให้ในภิกษุณีสงฆ์ ให้ในภิกษุและภิกษุณีรวมกันเป็นสงฆ์ ให้ในภิกษุผู้มีจำนวนเป็นสงฆ์ ให้ในภิกษุณีมีจำนวนเป็นสงฆ์ จากสองข้อท้ายนี้ทำให้น่าสันนิษฐานว่า ข้อที่ ๓ และ ๔ เป็นพระอริยบุคคล แต่เป็นรูปเดียว และก็จัดเป็นสงฆ์เหมือนว่าสองข้อสุดท้ายมีจำนวน ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ ไม่ครบเป็นสงฆ์แต่เป็นผู้แทนของสงฆ์ ซึ่งรวมเรียกว่า สังฆทานเหมือนกัน

ข้างต้นนั้นเป็น ๗๑๒ ข้อที่นำสนใจยิ่งกว่านั้นคือข้อ ๗๑๓ ที่ตรัสว่า “...ในอนาคต จักมีแต่เหล่าภิกษุโคตรภู มีแต่ผ้าพันคอเป็นคนที่ศีล มีธรรมลามาก...” ที่ดูเหมือนว่าจะใกล้ความเป็นจริงเข้าไปทุกที

ประเด็นสุดท้ายคือความบริสุทธิ์แห่งทักขินดา ๔ คือทักขินดาที่บริสุทธิ์ฝ่ายทายก(ผู้ให้)ไม่บริสุทธิ์ฝ่ายปฏิคาหก (ผู้รับ) ทักขินดาที่บริสุทธิ์ฝ่ายปฏิคาหก ไม่บริสุทธิ์ฝ่ายทายก ทักขินดาที่ไม่บริสุทธิ์ทั้งสองฝ่าย และทักขินดาที่บริสุทธิ์ทั้งสองฝ่าย ข้อนี้มีอธิบายละเอียดในพระไตรปิฎกแล้ว ท่านผู้สนใจควรแสวงหาความรู้เพื่อทำบุญให้ได้บุญมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะพระพุทธเจ้ารับรองว่าทำบุญยอมได้บุญแน่ แต่ไม่ทรงรับรองว่าพระภิกษุในพระศาสนาจะเป็นผู้บริสุทธิ์ทุกรูปไป

และสุดท้ายตอนนี้ขอนำสูตรจำนวน ๑๒ สูตรของวรรคนี้มามอบให้เป็นชิ้นสุดท้ายคือให้จ่าย่อ ว่า

ภักทเททานันนหะ มหากัจจจะ
โลมะ จูฬะ มหากัมมะ
สพฺพา อุทเทสธารณะ ธาดู
สังจจะ ทักขินดา ทะสะ
แล้วพบกันตอนต่อไป

พระภิกษุกับการรับมรดก

พระภิกษุบ้านเรา นอกจากจะเป็นธรรมทายาท ผู้รับมรดกธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้ว ยังเป็นทายาทโดยธรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๙ คือ มีสิทธิรับทรัพย์สินของผู้ตายที่ตกทอดมาถึงตน หากตนอยู่ในลำดับญาติที่จะได้รับส่วนแบ่งมรดกนั้น

การเป็นทายาททางธรรม ที่เรียกว่า “ธรรมทายาท” ไม่มีปัญหายุ่งยากเพราะการศึกษาเรียนรู้ธรรมก็ดี การปฏิบัติธรรมก็ดี การบรรลุมรรคธรรมก็ดี และแม้แต่การเผยแผ่ธรรม ไม่ต้องแย่งกับใคร และส่วนมากพระภิกษุเองก็ไม่อยากได้ ทั้งที่เป็นเจตจำนงของพระศาสนา

ปัญหายุ่งยากอยู่ที่การเป็นทายาทโดยธรรม

ตามจารีตนิยมแห่งสังคมไทย การที่คนๆ หนึ่งออกบวชเป็นพระภิกษุไม่ได้ถูกตัดขาดจากสังคม โดยเฉพาะรัฐยังถือว่าพระภิกษุเป็นคนของรัฐ ยังมีชื่ออยู่ในสำมะโนครัว ยังมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เว้นแต่สิทธิบางอย่างและหน้าที่บางประการที่กฎหมายยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติ โดยระบุไว้อย่างชัดเจน ทั้งในทางแพ่งและทางอาญา

แม้โดยทั่วไปคนไทยจะมองว่าพระภิกษุเป็นบุคคลเหนือโลก ไม่ควรจะยุ่งเกี่ยวกับเรื่องโลกีย์ เช่นทรัพย์สินสมบัติ แต่ความจริงต่างจากความเข้าใจของคนไทย พระภิกษุยังเป็น “บุคคล” ที่กฎหมายบ้านเมืองยอมรับสถานภาพในความเป็นพลเมือง

การบวชเป็นพระภิกษุไม่ใช่การปลีกตัวจากสังคม แต่เป็นการเข้าไปทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะเพื่อความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

และเพื่อนำความดีงามนั้นมาพัฒนาสังคมต่อไป

การบวชกับการถือสังฆกิจเป็นของคู่กัน ทรัพย์สินอาจมีความจำเป็นน้อยขณะบวช แต่จำเป็นมากเวลาสึกออกไป เพราะต้องกินต้องใช้เพื่อดำรงสถานะให้พออยู่ได้ไม่เป็นภาระสังคม จึงมีกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินไว้ให้ผู้บวชและสึกออกไป มาตรา ๑๖๒๔ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ว่า

“ทรัพย์สินใดที่เป็นของบุคคลก่อนอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ทรัพย์สินนั้นหากตกเป็นสมบัติของวัดไม่ และให้เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม ของบุคคลนั้นหรือบุคคลนั้นจะจำหน่ายโดยประการใดก็ได้”

มาตรานี้ตัดสิทธิวัดไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสมบัติที่บุคคลมีอยู่ก่อนบวช ถ้าภิกษุนั้นมรณภาพลงก็ให้ตกเป็นของทายาทโดยธรรม ถ้าไม่มีก็เป็นของรัฐ

แม้ทรัพย์สินที่พระภิกษุได้มาขณะอยู่ในสมณเพศ แล้วสึกออกไปกฎหมายก็ไม่ได้บอกว่า ให้ตกเป็นของวัด แปลว่าให้ญาติติดตัวไปได้ พระภิกษุบางรูปลาสิกขาออกไป มีทรัพย์สินติดตัวออกไปจากวัดมาตุมาย ทั้งที่ดินและเงินสดในธนาคาร

ความจริงน่าจะมีกฎหมายบัญญัติห้ามว่า “ทรัพย์สินใดที่บุคคลได้มาระหว่างอยู่ในสมณเพศ เมื่อภิกษุนั้นลาสิกขาให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดตกเป็นของวัดที่พระภิกษุนั้นสังกัดอยู่”

พระภิกษุ นั้นจะเรียกร่องเอามรดกในฐานะเป็นทายาทโดยธรรมไม่ได้ เว้นแต่จะได้สืบทอดจากสมณเพศมาเรียกร่องภายในกำหนดอายุความ

ถ้ามีมรดกนี้ จะทำให้เงินสะพัด

เพราะพระภิกษุจะไม่สะสมเงินทอง เพราะเอาไปไม่ได้ นอกจากตายเอาไปไม่ได้ ลากิจากก็เอาไปไม่ได้ มีเท่าไรก็ต้องกินใช้ให้หมด

แต่ไม่มีกฎหมายห้าม เท่ากับกฎหมายเห็นความจำเป็นและเข้าไปรับรองกรรมสิทธิ์ และสิทธิในทรัพย์สินของพระภิกษุสามารถจำหน่ายแจก นำติดตัวไป แม้จะละเพศนักบวชไปแล้ว

ในฐานะเป็นทายาท แม้จะยังเป็นพระภิกษุก็สามารถรับมรดกได้จำกัดเฉพาะสิทธิเรียกร่องเท่านั้น ตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๒๒ (ป.พ.พ.)ว่า "พระภิกษุ นั้นจะเรียกร่องเอามรดกในฐานะเป็นทายาทโดยธรรมไม่ได้ เว้นแต่จะได้สืบทอดจากสมณเพศ มาเรียกร่องภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔"

"แต่พระภิกษุ นั้นอาจรับพินัยกรรมได้"

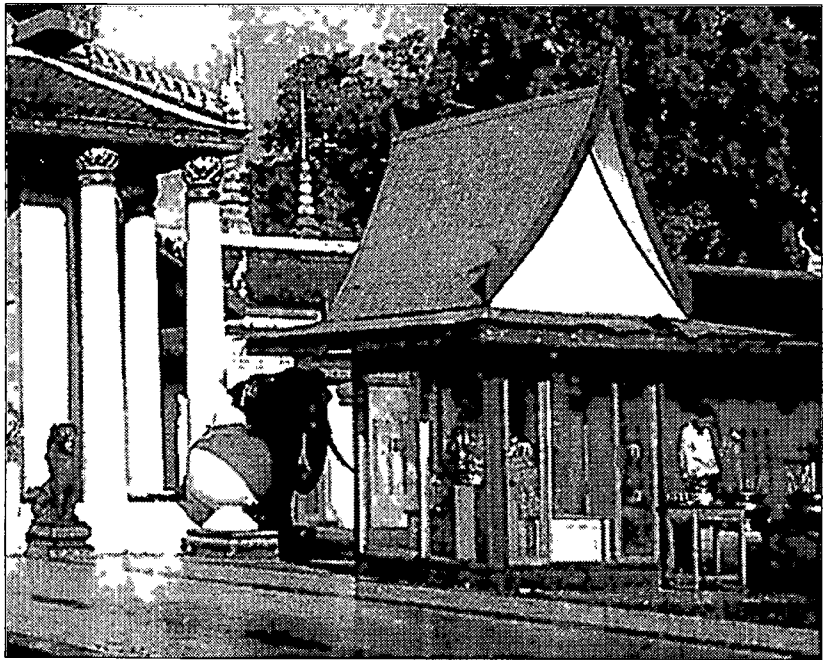
มาตรา นี้ไม่ห้ามพระภิกษุรับมรดก แต่ห้ามเรียกร่องขณะเป็นพระภิกษุ กล่าวคือเมื่อเจ้าของมรดกตาย ทายาทคนอื่นเขาแบ่งกันไม่นึกถึงทายาทที่เป็นพระภิกษุ หรือผู้จัดการมรดกไม่นำพระภิกษุเข้าไปไว้ในกลุ่มทายาทผู้มีสิทธิ์ พระภิกษุจะเรียกร่องสิทธิ์นั้นไม่ได้

เจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ต้องการให้พระภิกษุเข้าไปแย่งชิงทำให้เสียภาพของความเป็นผู้เสียสละ

ถ้าอยากได้ก็ให้สืบทอดไปเรียกร่องภายในอายุความคือ ๑ ปี นับแต่วันที่เจ้าของมรดกตายหรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าของมรดก

โดยมากทายาทพร้อมกองมรดกมักจะคลาดในการกันไม่ให้พระภิกษุได้รับมรดก พวกเขาจะตกลงกันไม่ให้พระภิกษุได้รับมรดก พวกเขาจะตกลงกันปล่อยทิ้งไว้ไม่แบ่งจนล่วงเลย ๑ ปีหลังเจ้าของมรดกตายทำให้พระภิกษุเสียโอกาสที่จะใช้สิทธิ์เรียกร่อง

ดังนั้นถ้าพระภิกษุยังต้องการมรดก ควรจะรีบไปใช้สิทธิ์ภายใน ๑ ปี ดำเนินการ

ฟ้องเรียกร่องขอแบ่งมรดก

วิธีการอย่างอื่นนอกจากสืบไป ดำเนินการฟ้องเรียกร่องมีไหม ?

คำตอบคือ มี เพราะในทางกฎหมาย ท่านห้ามเฉพาะการฟ้องเรียกร่องของแบ่งมรดกเท่านั้น แต่ไม่ห้าม

(๑) การได้มรดกมาโดยมิต้องเรียกร่อง

(๒) การได้มรดกมาโดยพินัยกรรม

(๓) ได้มาโดยการถูกทายาทคนอื่นฟ้องเป็นจำเลย

ตามวิธีการในข้อ (๑) ทำอย่างไรก็ได้ให้ทายาทอื่นหรือผู้จัดการมรดก ยอมแบ่งให้ เช่นการเจรจา ตามข้อ (๒) กล่อมให้เจ้าของทรัพย์สินยอมยกทรัพย์สินให้โดยพินัยกรรม อาจได้มากกว่าที่จะได้ โดยส่วนแบ่งตามข้อ (๓) ทำอย่างไรก็ได้ให้ทายาทอื่นฟ้องเป็นจำเลย เช่น นายแดงเจ้าของมรดกนา ๕๐๐ ไร่ ตายลง มีบุตรธิดารวม ๕ คนโดยนางสมภริยา นายแดงถึงแก่กรรมไปก่อนแล้ว ทายาทโดยธรรมลำดับที่จะได้มรดกคือบุตรธิดาทั้ง ๕ และภิกษุขาว เป็นหนึ่งใน ๕ บุตรธิดา ๔ คน เห็นว่าพระภิกษุขาว ไม่เคยเลี้ยงดูบิดา จึงไม่ควรมีส่วนแบ่งมรดก ทั้ง ๔ คนตกลงกัน

แบ่งนา ๕๐๐ ไร่ เป็นส่วนๆ ของตนเท่ากัน

พระภิกษุขาวทราบเรื่องนี้ได้จ้างให้นายดำไปทำรังล้อมที่นา ๑๐๐ ไร่ แสดงส่วนของตนบุตรธิดาของนายแดงทั้ง ๔ คน ได้ฟ้องขับไล่ พระภิกษุขาวฐานบุกรุกพระภิกษุขาวสามารถยกการที่ตนมีส่วนในมรดกของนายแดงขึ้นต่อสู้ และศาลเห็นว่า พระภิกษุขาวเป็นทายาทโดยธรรมของนายแดง ศาลจะสั่งให้พระภิกษุขาวมีส่วนแบ่งในมรดกนั้น **อย่างนี้ถือว่าได้มาโดยไม่ขัดต่อมาตรา ๑๖๒๒ (ป.พ.พ.)**

อนึ่งตามมาตรา ๑๖๒๒ ท่านห้ามภิกษุไม่ให้ฟ้องเรียกร่องมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมเท่านั้น ดังนั้น การที่พระภิกษุผู้มีสิทธิ์ในกองมรดก จะฟ้องเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับกองมรดกแต่มิใช่เป็นการเรียกร่องขอแบ่งก็ย่อมทำได้ แม้แต่การยื่นคำร้องคัดค้านการตั้งผู้จัดการมรดก ขอให้ศาลถอนบุคคลนั้น เพื่อให้ตนได้เข้าสู่กระบวนการของการแบ่งมรดกเพราะเมื่อร้องคัดค้านศาลจะได้ไต่สวนว่า ผู้ร้องอยู่ในฐานะใด ก็สามารถอ้างได้ว่า ตนอยู่ในฐานะทายาทโดยธรรม มีส่วนแบ่งในกองมรดก

อย่างนี้ก็พอเลี้ยงบาสีได้กระมัง

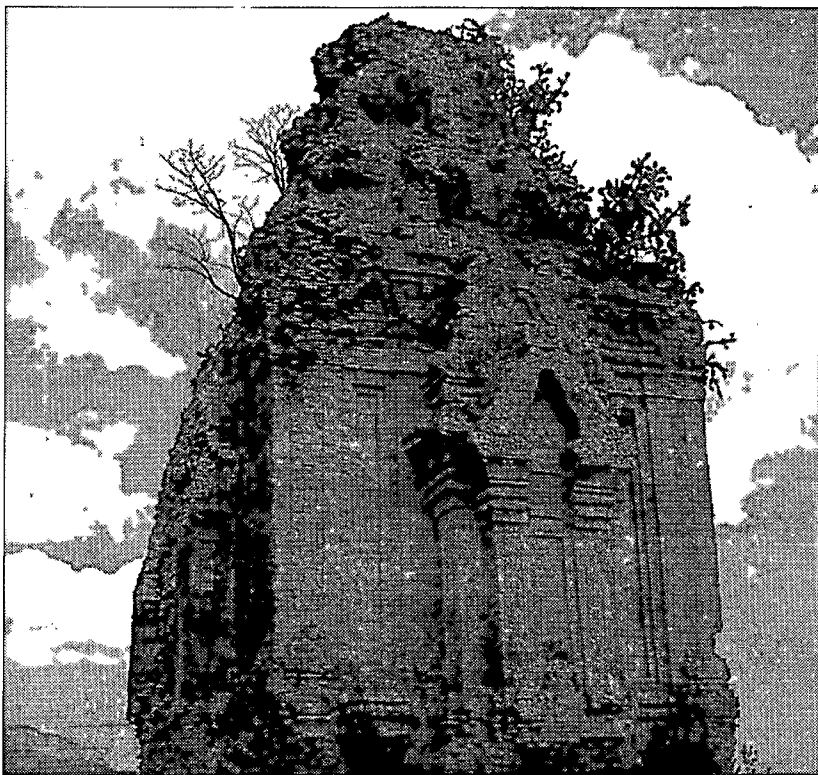
อิทธิพลของพระพุทธศาสนา แบบเวียดนาม

หลังจากปี พ.ศ. ๒๕๑๘ (๑๙๗๕) พระพุทธศาสนาแบบเวียดนามได้เผยแผ่เข้าไปยังประเทศอื่นๆ ในแถบยุโรปและอเมริกา เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย โดยพวกเวียดนามอพยพที่เป็นชาวพุทธ

● สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนาม

เนื่องจากประเทศเวียดนามมีนโยบายให้อิสระเสรีภาพในเรื่องศรัทธา คือ ประชาชนของประเทศจะเชื่อหรือนับถือลัทธิศาสนาใดก็ได้ พระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนามในปัจจุบันจึงกำลังพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง รัฐบาลเองได้ให้ความสนใจอย่างมาก การรวมตัวกันของชาวพุทธเวียดนาม ทำให้เกิดพลังในการทำกิจกรรมต่างๆ อันเนื่องด้วยพระพุทธศาสนา รวมถึงได้เริ่มเผยแผ่ธรรมด้วยโดยการสร้างสถาบันพุทธวิจัย (The Research Institutes of Buddhism) ขึ้นหลายแห่งมีการเปิดโรงเรียนพระพุทธศาสนา (โรงเรียนปริยัติธรรม) และสถาบันฝึกพระภิกษุสามเณรและชี ประชาชนเวียดนาม ได้ให้ความสนใจอย่างมากต่อการศึกษาพระพุทธศาสนา จำนวนของบุคคลที่บวชพระได้ทวีขึ้นเรื่อยๆ วัดต่างๆ ได้รับการซ่อมแซมและแม้แต่พระพุทธศาสนาที่ได้รับการสถาปนาขึ้นใหม่ในเวียดนาม ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและจิตวิญญาณของประชาชนเวียดนามในยุคปัจจุบัน

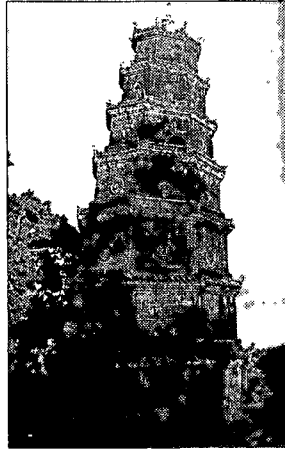
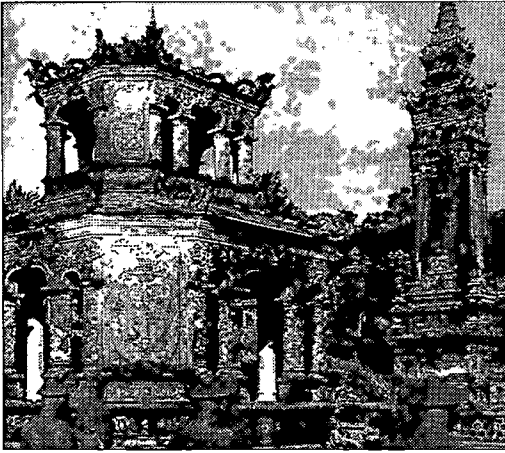
พุทธปรัชญา อุดมการณ์ของพุทธปรัชญาซึ่งได้รับการยอมรับเป็นครั้งแรกในประเทศเวียดนามคืออุดมการณ์ว่าด้วยรูปแบบการก่อสร้าง (สถาปัตยกรรม) และ

อุดมคติ (ความคิด) ของบุคคลผู้ซึ่งมีคุณลักษณะทางปรัชญาชาวบ้าน ซึ่งสะท้อนผ่านทางหนังสือชื่อ (Luc Do Tap Kinh) เป็นหนังสือที่พูดถึงเรื่องการบำเพ็ญกรรม ๖ ประการ (Six Perfection-Sadparamita) ของท่าน Khuong Tan Hoi

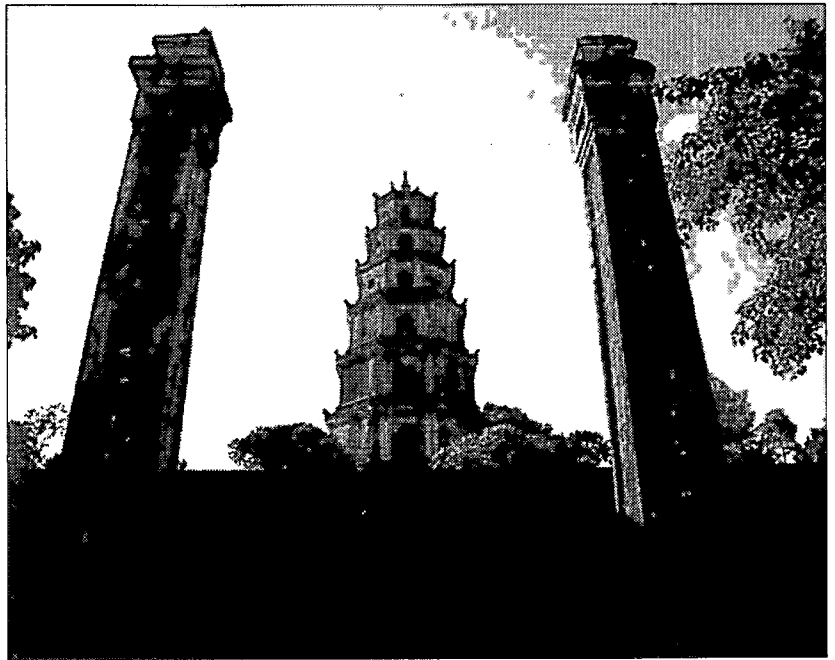
ท่านควง ตันฮอย (Khung Tan Hoi) ถือกำเนิดจากชนเผ่าชกเดียนา (Sogdiana) หรือพวกควง จู (Khuong Cu) ซึ่งเป็นชนเผ่าพันธุ์ที่ดำรงชีวิตอยู่ประเทศอินเดีย บิดาของท่าน ได้เดินทางไปยัง Giao Chi (ชื่อเดิมของประเทศเวียดนาม) เพื่อประกอบการค้า ท่านควง ตันฮอย กำรับบิฑดารดา

ตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็ก เมื่อพ้นระยะการไว้ทุกข์ให้บิดามารดาแล้ว ท่านได้อุปสมบทและหมั่นเพียรศึกษาพระไตรปิฎกจนเป็นที่รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีความรู้ยอดเยี่ยมในพระไตรปิฎก ในเวลานั้นหนังสือ "Luc Do Tap Kinh" ปัจจุบันยังพอหาได้ในพระไตรปิฎกฉบับไตตันคิน (Dai Tan Khin) มีทั้งหมด ๘ เล่ม ๔ เรื่อง ผลงานที่ท่านตันฮอย (Ton Hoi) ได้รวบรวมและจัดพิมพ์นี้ มีหลายตอนแปลมาจากพระสูตรเรื่องต่างๆ วัตถุประสงค์หลักของหนังสือ (Luc Do Tap Kinh) คือนำเสนอ การบำเพ็ญกรรม ๖ ประการ (The six perfections) ของพระโพธิ์สัตว์

(Boddhisattva) เช่น การให้ทาน (Alms giving) การรักษาศีล (Observing precepts) ขันติ (Patience) ความเพียร (Diligant) สมาธิ (Concentration) และปัญญา (Wisdom) คุณธรรมหกประการ หรือสัตตปารมิตา (Sadparmita) ของเวียดนาม ซึ่งบางครั้งเรียกว่าคุณสมบัติอุทิศคติของพระภิกษุและชี

ทานปารมิตา (Alms giving peramita) เป็นคุณธรรมข้อแรก มี ๓ เล่ม ๒๖ เรื่อง ตามความเห็นของ ดันฮอย (Tan Hoi) ทานปารมิตา คือความกรุณา (The compassion) ที่มีต่อมนุษย์ และสรรพสิ่งมีชีวิต แสดงความปรารถนาให้ผู้ทำความผิด มีความสุขอยู่กับบุคคลที่ประสบความสำเร็จ และช่วยเหลือบุคคลอื่น ทานปารมิตา จึงเป็นการให้ความสุขทางใจ (a happy mind) คือการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและการให้ตามความจำเป็น (The needs) ของสรรพสัตว์ ทานตั้งฮอย เห็นว่าการให้ที่สำคัญหรือมีค่าที่สุดคือการให้ธรรม (giving anarma) เพราะท่านมีความเห็นว่าความไม่เที่ยง (impermanence) ความทุกข์ (suffering) ความเสื่อม (Devoid) อันได้แก่ (อนัตติภาวะ (non-existence) อนัตติภาวะ คือ ความไม่ใช่ตัวตน เพราะเราไม่อาจบังคับให้เป็นไปตามความปรารถนาของเราได้ เป็นคุณลักษณะประจำหรือสามัญลักษณะของสรรพสิ่ง ไม่ว่าจะปรากฏการณ์ธรรมชาติ (phenomenon) หรือสิ่งต่างๆ (Things) ความทุกข์ทั้งหมด

หรืออวิชชาความรู้ (ignorance) ของสรรพสัตว์ เกิดมิได้เพราะการไม่เข้าใจความจริงมี ๔ ประการ (four truths) การรักษาศีล หรือศีลปารมิตา (sila paramita) เป็นปารมิตา ข้อที่ ๒ ซึ่งมีอยู่เล่มที่ ๔ เริ่มตั้งแต่เรื่องที่ ๒๗ ไปมีเนื้อหาเกี่ยวกับรักษาศีลอย่างยวดยิ่ง คือการรักษาศีลเพื่อขจัด อกุศลมูล (evils) เพื่อให้สามารถชำระใจให้สะอาดเมื่อเป็นการง่ายต่อการทำสมาธิ (ฝึกสมาธิ) และบำเพ็ญปัญญา (wisdom) ท่านควง ดันฮอย มีความเห็นว่า ผู้ที่บำเพ็ญศีลปารมิตา คือ ผู้ซึ่งรักษาศีล และ

ไม่ละเมิดต่อสรรพสิ่ง เช่น ผู้ซึ่งคล้ายๆ กับมิตรแท้ๆ มีความปรารถนาที่จะฆ่าสรรพสิ่งมีชีวิต มีความละโมภที่จะปล้นสดมภ์และขโมย ไม่ประพฤติกายทุจริต กล่าวหาบชยาคยและวจีที่ไร้อรธไรธรรม กล่าวนินทา เติมไปด้วยความอาฆาตพยาบาทและความโกรธ ประทุษร้าย บิดามารดา ปลงชีวิตสมณะ (นักบวช) ดูหมิ่นเหยียดหยามต่อพระรัตนตรัย ศีลในหนังสือ "Luc do tap Kinh" นั้นได้แก่การบำเพ็ญกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ และหลักเกี่ยวกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ซึ่งแยกเป็น กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ และเมโนกรรม ๓

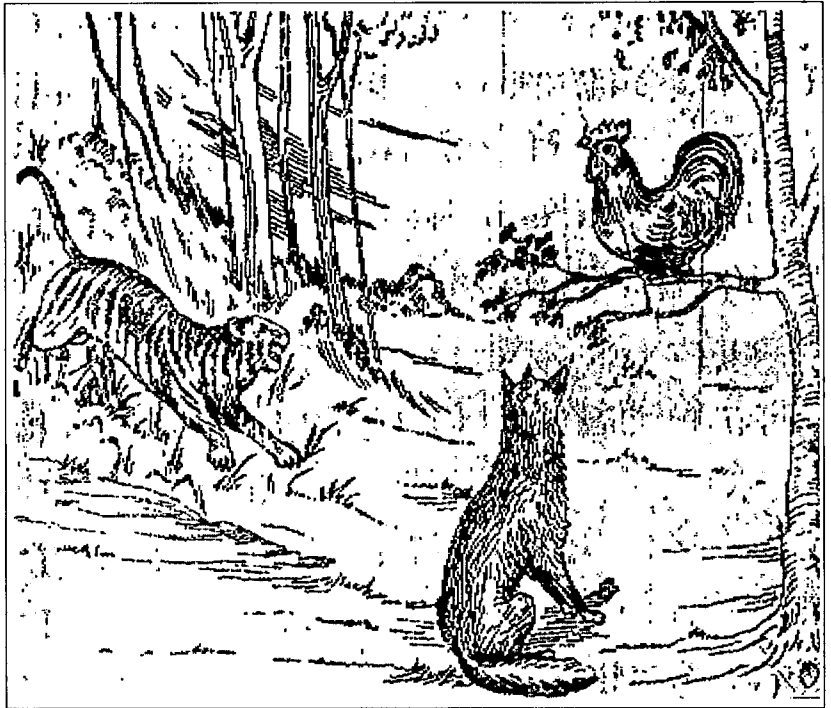
मृगानां पक्षिणां च समयः (มฤคานำ ปกษีนำ จ สมยะ)

สัญญาชีวิต

ชวาวาคคนหนึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ละแวกใกล้ป่า ครั้งหนึ่งไก่ของชวาวาคคนหนึ่งเหวหากินอยู่ใกล้ภูเขา สุนัขจึงจอกตัวหนึ่งเกิดอาการหิวกระหาย เหิวหากินเรื่อยไป ได้มาถึงละแวกนั้น ไก่มองเห็นมันเข้าจึงบินขึ้นไปบนยอดไม้ที่อยู่ใกล้ ๆ

สุนัขจึงจอกผู้ไม่สมหวังได้มายังโคนต้นไม้ มีอาการละมบอยากจะกินไก่ จึงพูดกับไก่ขึ้นว่า "ไก่จ๋า...ทำไมไก่เห็นฉันแล้วจึงบินขึ้นต้นไม้เสียละ ชาวเขาวัวเดี๋ยวนี้พวกสัตว์เนื้อและสัตว์ปีกทั้งหมดได้ทำสัญญากันไว้ สัญญานั้นมีข้อตกลงกันว่า ผู้ใดผู้หนึ่งไม่ควรทำร้ายกัน ไม่ควรเกลียดชังกัน ไม่ควรเบียดเบียนกัน แต่ทั้งหมดควรปฏิบัติต่อกันด้วยความด้วยความรักใคร่ ผู้ที่ล่วงละเมิดสัญญาข้อนี้จะถูกลงโทษอย่างหนัก เพราะฉะนั้น ฉันจึงมาหาเพื่อที่จะสวมกอดไก่ด้วยความรัก ไก่คิดอย่างไรทำไม่จึงกลัว" ไก่จึงตอบว่า "ไอ้เพื่อนเกลอ...เพื่อนพูดถูกต้องแล้ว แต่มองดูเพื่อนเหมือนหิวไทยจังวะ เพราะฉะนั้น ข้าจะลงจากต้นไม้ได้อย่างไรกัน"

ขณะที่พูดอยู่นี้ ไก่ ๑ บริเวณนั้นเสือดาวหนึ่งกำลังเดินมา ไก่จึงโค้งคอขึ้นมองดูเสือ สุนัขจึงจอกจึงได้ถามไก่ขึ้นว่า "ไก่ที่รัก... ไก่สนใจอะไรอยู่หรือ" ไก่จึงตอบว่า "ไอ้เพื่อนเอ๋ย...เสือกำลังเดินมาแถวนี้" สุนัขจึงจอกเกิดอาการสะดุ้งกลัว พูดขึ้นว่า "ไก่ที่รัก...เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็ขอคารวะไก่เท่านั้นก่อน"

นะ ฉันปรารถนาที่จะได้พบไก่อีกในเรื่องสัญญาที่พูดกันอยู่" เมื่อพูดเสร็จก็เริ่มวิ่งจากไป

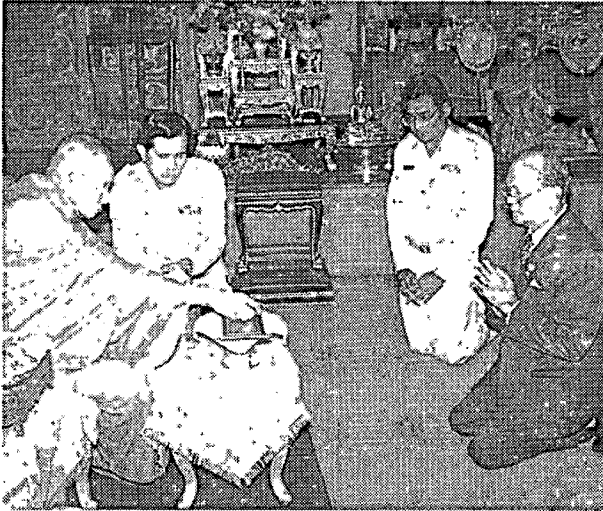
ไก่จึงถามสุนัขจึงจอกแบบอึ้ง ๆ ขึ้นว่า "ไอ้...อย่าเพิ่งไปเข้ากำลังจะลงจากต้นไม้เพื่อนจะกอดข้าด้วยความรักมิใช่หรือ เมื่อสัญญามีอยู่ว่า สัตว์ทั้งปวงควรปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก แล้วทำไมเพื่อนจึงกลัวเสือดาว" สุนัขจึงจอกตอบว่า "ชาวเขาวัว พวกเสือดาวไม่ค่อยปฏิบัติตามสัญญา" เมื่อพูดแล้วก็รีบวิ่งหนีไป

नदीनां सस्त्रपापीनां नखिनी शुद्धिपान्तथा ।
विश्वासो नैव कर्तव्यः स्त्रीषु राजकुलेषु च ॥

หน้าที่ ศสตราปณินา นหินา
ศฤงคิณานตถา
วิศวาโส ไนว กรตตวเย สตรีษุ
ราชกุลेषุ จ

ไม่ควรไว้วางใจในแม่น้ำ คนถืออาวุธ สัตว์มีเขี้ยวเล็บ สัตว์มีเขา สตรีและราชสกุลทั้งหลาย

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
เสด็จเปิดมหาวิทยาลัย พระพุทธศาสนาแห่งโลก เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๓
ณ สำนักงานใหญ่ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

สมเด็จพระสังฆราชทรงเจิมป้ายชื่อมหาวิทยาลัย

ทรงฉายภาพร่วมกับผู้แทน ๓๗ ประเทศ เข้าร่วมประชุม ๕๐ ปี
พสล. และเปิดมหาวิทยาลัย

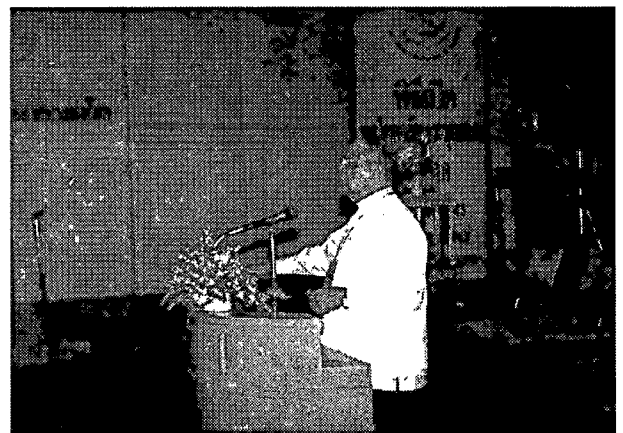
ทรงมอบของที่ระลึกแก่ผู้บริจาคสมทบทุนตั้งมหาวิทยาลัย

แผน วรณเมธี ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่ง
โลกกราบทูลรายงานการเปิดมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลก

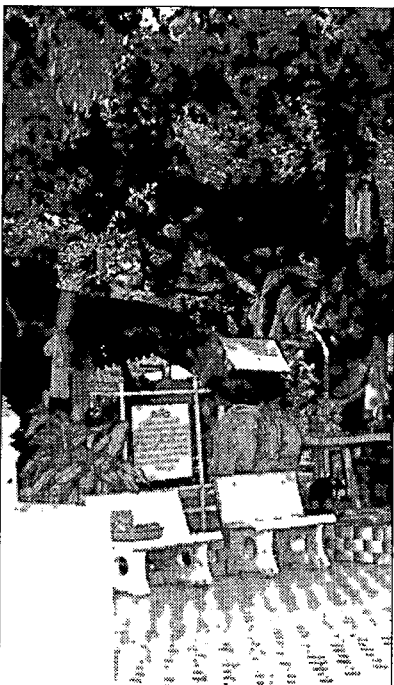
ผู้แทนจาก ๓๗ ประเทศ เข้าร่วมพิธีเปิด

ดร. ... ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ พสล. ชาวศรีลังกา ปาฐกถาพิเศษ

เจดีย์วัดแก่ง (วัดจันทอุดม)

วัดแก่งหรือวัดจันทอุดม เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง คู่กับตัวเมืองระยอง ตามประวัติหนึ่งใหญ่วัดบ้านดอน อำเภอเมืองระยอง กล่าวว่ “พระยาศรีสมุทโกคชัยโชคชิตสงคราม” (เกตุ ยมจินดา) ผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรกของจังหวัดระยองซึ่งในทำเนียบผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีพ.ศ.ระบุไว้ ได้ซื้อหนังสือมาแสดงที่วัดนี้ในงานพิธีสำคัญๆ เป็นวัดที่ทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของข้าราชการทุกฝ่าย และเป็นที่ตั้งโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งแรกด้วย ซึ่งได้ย้ายสถานที่ไปหลายแห่งเพิ่มระดับสูงขึ้นมาเป็นโรงเรียนระยองวิทยาคมที่เนินตาอำในปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัดคนที่สองคือ พระยาประเสริฐสุนทราศัย ก็ไม่ระบุพ.ศ. ที่มาดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดคนที่สามคือ พระศรีสมุทโกค (อัม ยมจินดา) เป็นบุตรคนที่ ๔ (คนสุดท้าย) เกิดเมื่อ พ.ศ.๒๔๐๕ ในท่านพระยา

ศรีสมุทโกคชัยโชคชิตสงคราม (เกตุ ยมจินดา) ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ที่นำมา กล่าวนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านได้พิจารณาถึงความเก่าแก่ของวัดนี้

วัดแก่ง (วัดจันทอุดม) ได้สิ้นสภาพไปแล้ว กลายเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลระยอง สิ่งที่เหลือเป็นอนุสรณ์ของวัดนี้ก็คือ เจดีย์เก่าแก่ ๑ องค์ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของโรงพยาบาลระยอง และชื่อวัดเอาไปตั้ง

เป็นชื่อถนนข้างโรงพยาบาลระยองว่า “ถนนจันทอุดม” ซึ่งเป็นทางเข้าเมืองระยอง

นี่คือความเป็นมาช้านานเท่าใดโปรดพิจารณา แต่ที่จะกล่าวต่อไปนี่คือระลึกถึงสิ่งที่เหลืออยู่คือ เจดีย์เก่าแก่ของวัดแก่ง (วัดจันทอุดม) ที่พระยาศรีสมุทโกคชัยโชคชิตสงคราม (เกตุ ยมจินดา) สร้างไว้เป็นพุทธบูชาตามหนังสือโบราณสถานในจังหวัดระยองของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง พ.ศ.

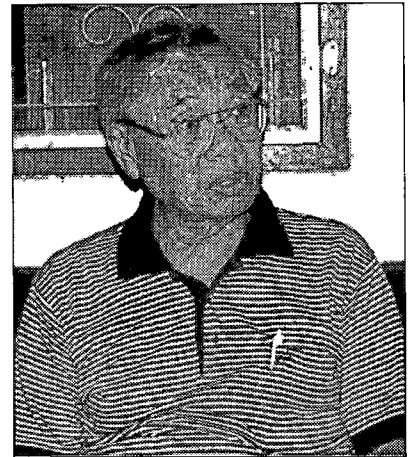
วัดแก่ง (วัดจันทอุดม) ได้สิ้นสภาพไปแล้ว กลายเป็นที่ตั้ง
ของโรงพยาบาลระยอง สิ่งที่เหลือก็คือ เจดีย์เก่าแก่ ๑ องค์

สมเด็จพระเจ้าตากสิน ที่ศาลวัดดู่म्मหาชัยชุมพล อ.เมือง จ.ระยอง

ต้นสะตือ อายุ 200 ปี ที่พระเจ้าตากผูกขำไว้ต้นนี้

อำนาจ มณีแสง

๒๕๕๐ กล่าวว่

“โดยนับจากฐานเชียงถึงยอดเจดีย์ ได้สัดส่วนรับกันดี แม้ว่าจะได้เสริมเชียงให้ดู สูงขึ้นกว่าเจดีย์ทั่วไป ฐานแข่งบาตรและบัว มาลัยได้สัดส่วนพอใช้ ก้านฉัตรประกอบ ด้วยเสาอุกมณฑล ส่วนที่ชำรุด และหักหายไป ได้แก่แก้วและหยดน้ำค้าง”

สมัยเด็กๆ พอจำความได้ วัดแก่ง พื้นที่มีแต่ทราย มีต้นตาลต้นไผ่ ส่วนยอดเจดีย์ส่วนมากจะบรรจุทองคำ วิธีการขโมยบอกเล่ากันมาว่า ผู้ขโมยจะใช้วิธีชักว่าพันยอดเจดีย์แล้วดึงให้หักลงมา ก็อาจเป็นจริง เพราะคนแต่ก่อนชำนาญในการชักว่านมาก ส่วนโบสถ์ก็ไม่ใหญ่โตอะไร คล้ายโบสถ์หลังเก่าของวัดโชติ และของวัดป่าประดู่ การรื้อถอนโบสถ์วัดแก่ง จะพบพระเครื่องเนื้อชินที่ผนังโบสถ์มากมายเป็นที่เลื่องลือกันทั่วไป เพราะค่าเล่าขานมีมานานแล้วว่าหลวงปู่สังข์ผู้มีวิทยาคมแก่กล้าได้ปลุกเสกเอาไว้ ดังนั้นใครไปที่โรงพยาบาลระยองหรือไปไหว้เจดีย์เก่าแก่องค์นี้ ได้นึกถึงหลวงปู่สังข์ไว้บ้างก็จะเป็นการดีและคงจะสบายใจขึ้น

เจดีย์วัดแก่ง (วัดจันทอุดม) ยังเป็นอนุสรณ์ที่เคารพบูชาของคนทั่วไป เป็นที่พึ่งทางใจของคนใช้ และคนทั่วไป ปัจจุบันจักรพันธ์ ยมจินดา อดีตสส.จังหวัดระยอง ได้เห็นความสำคัญทางราชการได้ขึ้นทะเบียนกับกรมศิลปากรไว้แล้ว

ประวัติเมืองระยอง

ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในพงศาวดารเมื่อปี พ.ศ.๒๑๑๓ อันเป็นสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชา แห่งยุครุ่งศรีอยุธยา ส่วนประวัติดั้งเดิมก่อนหน้านี้เป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่พอจะเชื่อได้ว่าระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นในสมัยของขอม คือเมื่อประมาณปี พ.ศ.๑๕๐๐-๑๕๐๐ ซึ่งเป็นสมัยที่ขอมมีอาณาจักรครอบคลุมอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ มีเมืองนครธมเป็นราชธานีของขอม สำหรับดินแดนในสุวรรณภูมินั้น ขอมได้สร้างเมืองนครพนมเป็นเมืองหน้าด่านแรก และเมืองพิมายเป็นเมืองอุปราช ขอมได้สถาปนาเมืองลพบุรีขึ้นเป็นเมืองสำคัญด้วย ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองนครธม เมืองหน้าด่านเมืองแรกที่ขอมสร้างก็คือ เมืองจันทบูรหรือเมืองจันทบุรี ในปัจจุบันนี้

เมื่อขอมสร้างเมืองจันทบุรี เป็นเมืองหน้าด่าน เพื่อนำเอาอารยธรรมของขอมเข้ามาสู่แคว้นทวารวดี เมืองระยองซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับเมืองจันทบุรี ความสำคัญของเมืองระยองก็คงมีอยู่ในฐานะเป็นเมืองที่อยู่ใกล้ชิดติดต่อกับเมืองหน้าด่าน และเป็นเมืองผ่านไปสู่อาณาจักรทวารวดี ขอมคงไม่ปล่อยให้ระยองร้างว่างเปล่าอยู่เฉยๆ เป็นแน่ จึงน่าจะอนุมานได้ว่า ขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองขึ้น แต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด นักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ได้ค้นพบคือ ซากหินสลักรูปต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านหนองเต่าคูค่าย และซากศิลาแลงที่อำเภอบ้านค่าย ซึ่งเป็นศิลปการก่อสร้างแบบขอม ทำให้สันนิษฐานว่า ระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นในสมัยของขอมนั่นเอง

ส่วนประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงระยองในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชา

หอพระพุทธองค์ศรีส ที่ประดิษฐานของพระพุทธองค์ศรีส ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง

ดังกล่าวนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องพระยาละแวกกษัตริย์เขมรทรงพิจารณาเห็นความอ่อนแอของไทยในระยะนั้น ก็กรีธาทัพบุกรุกเข้ามาในเขตดินแดนไทยตามแนวที่ได้เคยปฏิบัติมา คือ เมื่อไทยเข้มแข็ง เขมรก็เข้ามาสวามิภักดิ์ เมื่อไทยอ่อนแอเมื่อไร กษัตริย์เขมรก็ถือโอกาสโจมตีซ้ำเติมทุกครั้ง แต่การเข้ามาของกองทัพพระยาละแวกครั้งนี้ คงได้พบเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าไทยไม่ได้อ่อนแอมากมายอย่างที่ทรงคาดคิด จึงได้ทรงกระทำเพียงกวาดต้อนเอาราชบุตรไทยทางหัวเมืองชายทะเลด้านตะวันออกไปยังประเทศเขมร ซึ่งในบรรดาชาวเมืองที่ถูกกวาดต้อนไปอยู่เขมรในครั้งนั้น ก็มีชาวระยองรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนไม่น้อย

ที่ตั้งของเมือง

จากหนังสือตำนานเมืองระยองของราชบัณฑิตยสถาน กล่าวถึงที่ตั้งดั้งเดิมของเมืองระยองไว้ว่า ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าที่ตั้งเดิมจะตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลใด ได้ความเพียงว่าตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเก่า(ตาขัน)อำเภอบ้านค่าย และต่อมาชายฝั่งทะเลถลอกออกไปจึงได้เลื่อน

เมืองตามลงไปตั้งอยู่ที่ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง จนถึงปัจจุบันนี้

ทางด้านประวัติศาสตร์

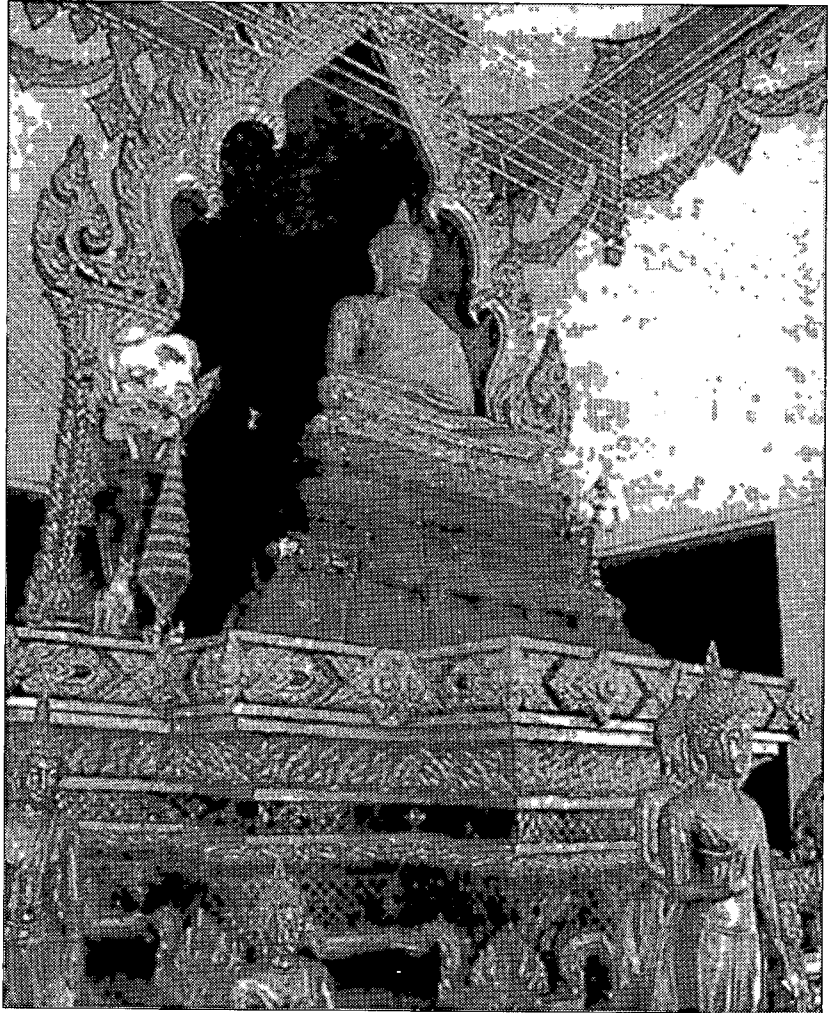
ประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงเมืองระยองในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ในระหว่างที่กรุงศรีอยุธยาใกล้จะเสียให้แก่พม่าเป็นครั้งที่ ๒ พระยาวชิรปราการหรือพระยาตาก แม่ทัพคนสำคัญแห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งถูกเกณฑ์ให้มาช่วยรักษากรุง ในระหว่างที่พม่าเข้าล้อมกรุงไว้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๓๐๖-๒๓๑๐ ได้พิจารณาเห็นว่า กรุงศรีอยุธยาคงจะต้องเสียให้แก่พม่าเป็นแน่แท้ เพราะพระเจ้าเอกทัศ กษัตริย์ผู้ครองกรุงในสมัยนั้นทรงอ่อนแอและไร้ความสามารถ ถ้าขึ้นสู้รบต่อไปก็จักไม่เกิดประโยชน์อันใด ฉะนั้นในราวเดือนยี่ พ.ศ. ๒๓๐๘ พระยาตากจึงตัดสินใจตีฝ่าวงล้อมพม่าออกไป โดยยกพรรคพวกพลทหารไทยจีน พร้อมด้วยนายทหารผู้ใหญ่ มีพระเชษชิงเงินหลวงพระพรหมเสนา หลวงพิชัยราชา หลวงราชเสนา หมื่นราชเสนาหา ออกไปตั้ง ณ วัดพิชัย (อยู่ที่ใต้สถานีรถไฟอยุธยาบัดนี้) แล้วยกกองทัพมุ่งออกไปทางตะวันออกได้ปะทะกับ

ปัญญาจากอยุธยา

ทัพพม่า ตีฝ่าออกไปได้ พอไปถึงบ้านลำ
บัวตืดเวลาเที่ยงคืน ๒ ยามเศษ ก็แลเห็น
แสงเพลิงไหม้กรุง ต่อจากนั้นก็มุ่งไปบ้านโพ
สามหาร (โพสามหารหรือโพสังหารก็เรียก)
และบ้านพรานนก ได้สู้รบกับพม่าไปตลอดทาง
เส้นทางเดินทัพของพระยาตากที่ปรากฏใน
พงศาวดาร ภาคที่ ๑๕ มีดังนี้

ออกจากบ้านพรานนกไปบ้านบาง
คอง หนองไม้ทรวง ตามทางเมืองนครนายกไป
บ้านนาเรียง ถึงเมืองปราจีน ชำมตันกบแจะ
บ้านทองหลาง ตะพานทอง บางปลาสร้อย
ถึงบ้านนาเกลือ ออกไปพญา นาจอมเทียน
ไก่อเตี้ย สัตหีบ หินโค้ง และแหวะหยุดพักไพร
พลที่บ้านน้ำเก่า ซึ่งเข้าใจกันในปัจจุบันนี้ว่า
เป็นบ้านเก่า อยู่ในตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย
ซึ่งขณะนั้นผู้รั้งเมืองระยองคือพระยาระยอง
(บุญเมือง หรือบุญเรือง) ได้ทราบข่าวพระยา
ตาก ยกทัพมาก็เกิดความเกรงกลัว จึงพา
คณะกรมการเมืองออกไปเชิญให้พระยาตาก
พาไพร่พลเข้ามาพักในเมือง พร้อมทั้งมอบ
ธัญญาหาร เภวียนหนึ่งให้แก่พระยาตากพระยา
ตากก็ได้มอบปืนคาบศิลากระบอกหนึ่งแก่
พระยาระยองเป็นการตอบแทน พระยาตาก
ได้นำไพร่พลมาพักที่ท่าประคู้ และพักแรม
อยู่ที่วัดลุ่มสองคืน ได้ทำการตั้งค่ายขุดคูปัก
ขวากล้อมบริเวณที่พักไว้โดยมิได้ประมาท

ในระหว่างเวลานั้นเป็นระยะที่กรุง
ศรีอยุธยายังมีได้เสียที่แก่พม่า ฉะนั้นการยก
ทัพมาของพระยาตาก ทำให้กรมการเมือง
ระยองคิดระแวงไปว่า พระยาตากจะคิดร้าย
ต่อบ้านเมืองจึงหลบหนีการต่อสู้มาชาวเมือง
ระยองมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็น
ควรต้อนรับกองทัพของพระยาตากโดยดี อีก
ฝ่ายหนึ่งเห็นไม่ควร โดยคิดไปว่าพระยาตาก
คิดร้ายต่อแผ่นดิน ฝ่ายหลังนี้ส่วนมากเป็น
คณะกรมการเมือง เว้นแต่พระยาระยอง
เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย และทำการห้ามปราม
เมื่อฝ่ายกรมการเมืองเสนอความเห็นให้ตี
ค่ายของพระยาตาก แต่หาไม้ใครเชื่อไม่ คง
คิดการไปตามแนวความคิดเห็นของตน ครั้น
เมืองพระยาตากพักอยู่ที่วัดลุ่มได้ ๒ วัน นาย

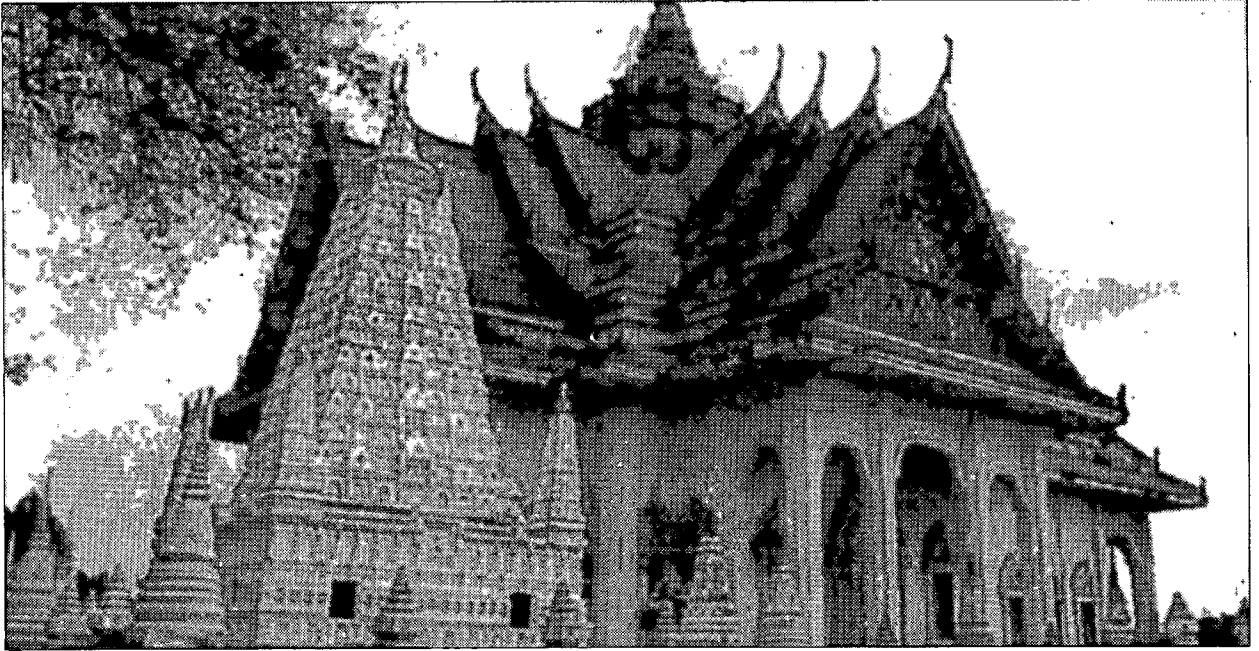
พระพุทธรูปองค์ศรีสร

บุญรอด แซ่นอ่อน นายมาต นายบุญมา น้อง
เมียพระยาจันทบูร ได้เข้ามาถวายตัวทำ
ราชการ และได้นำความมาแจ้งว่า ขุนรามหมื่น
ช่อง นายทองอยู่ นกเล็ก ขุนจำเมือง(ด้วง)
หลวงแสนพลหาญ กรมการเมืองระยอง ได้
คบคิดกับพวกพลทหารประมาณ ๑๕๐๐ คน
จะยกเข้ามาประทุษร้ายพระยาตาก ครั้นเมื่อ
ทราบความเช่นนั้น พระยาตากจึงเรียกผู้รั้ง
เมือง คือพระยาระยองมาซักถามความจริง
พระยาระยองปฏิเสธแต่ก็เรียกล้อพิรุฑ จึงสั่ง
ให้ทหารคุมตัวพระยาระยองเข้าไว้กัยน และ
เตรียมการที่จะรับมือกับศัตรูต่อไป

พอพลบค่ำ พระยาตากจึงสั่งให้
ทหาร เตรียมการป้องกันไว้และดับไฟมืดทั้ง

ค่ายตกเวลาประมาณทุ่มเศษ พวกกรมการ
เมืองซึ่งไม่ทราบข่าวพระยาตากรู้ตัว ก็คุมพล
เข้าปล้นค่าย ครั้นเห็นว่าไม่ได้รับการโต้ตอบ
จากฝ่ายตรงข้าม ขุนจำเมือง(ด้วง) กรมการเมือง
ระยองคนหนึ่งก็ชะล่าใจ เป็นทหารคุม
พรรคพวก ๓๐ คน เข้าโจมตีค่ายทางทิศเหนือ
คือทางด้านวัดเนินในปัจจุบัน เมื่อคุมพรรค
พวกมาใกล้ค่ายประมาณ ๕-๖ วา พระยา
ตากก็สั่งให้ทหารระดมยิงเป็นพร้อมกัน ขุนจำ
เมืองและทหารไม่ทันรู้ตัว จึงถูกอาวุธบาด
เจ็บล้มตายไปตามๆ กัน พวกกรมการเมือง
และทหารที่เหลืออยู่เกิดความกลัว จึงพากัน
ล่าถอยไป นายทองอยู่ นกเล็ก หนีไปอยู่
เมืองชลบุรี พระยาตากจึงระดมพลไล่โจมตี

เดิมเมืองแกลงตั้งอยู่ที่บ้านแหลมสน ต่อมาย้ายไปอยู่ที่บ้านหนองโพรง ตำบลปากน้ำประแส

อุโบสถวัดสารนารถธรรมาราม

และยึดเมืองระยองได้ในคืนนั้นเอง ยึดได้ ศาสตร์อาวุธและธัญญาหารเป็นจำนวนมาก บรรดาทหารที่เห็นความสามารถและความฉลาดหลักแหลมของพระยาตาก จึงพากัน ยกย่อง พระยาตากว่า “เจ้าตาก” แต่โดยที่ชื่อเดิมของพระยาตากชื่อว่า “สิน” จึงพากันเรียกว่า “เจ้าตากสิน” ฉะนั้นจะถือได้ว่า พระยาตาก ได้รับการยกย่องให้เป็นเจ้าที่เมืองระยองนี้เอง ก็ไม่ผิดนัก เมื่อเจ้าตากยึดเมืองระยองได้แล้ว ก็โปรดให้พักไพร่พลอยู่ในเมือง ๗-๘ วัน เพื่อบำรุงขวัญทหารและจัดการบ้านเมืองให้สำเร็จเรียบร้อย แล้วจึงเสด็จต่อไปเมือง จันทบุรี เพื่อยึดเป็นที่ตั้งมั่น ในการกอบกู้ อิสระภาพของชาติคืนจากพม่าต่อไป

การโอนเมืองแกลงมาขึ้นกับเมืองระยอง

สำหรับอำเภอแกลงนั้นแต่เดิมเป็นเมือง ต่อมายุบลงเป็นอำเภอและขึ้นกับจังหวัดจันทบุรี จึงจะขอท้าวความเดิมแต่พอสังเขป ตามประวัติศาสตร์ อำเภอแกลงนั้นแต่เดิมมีฐานะเป็นเมืองจัตวา เรียกกันว่าเมืองแกลง ซึ่งเป็นหัวเมืองขึ้นของจังหวัดจันทบุรี คู่กับเมืองขลุง ด้วยเหตุที่เมืองจันทบุรี

เป็นเมืองโบราณมีชื่อปรากฏในพงศาวดารมาแต่แรกสร้างกรุงศรีอยุธยา จึงอาจสันนิษฐานได้ว่า เมืองแกลงซึ่งเป็นหัวเมืองขึ้นเมืองหนึ่งของจันทบุรี ก็น่าจะต้องเป็นเมืองเก่าที่มีมาช้านานเช่นกัน

เดิมเมืองแกลงตั้งอยู่ที่บ้านแหลมสน ต่อมาย้ายไปอยู่ที่บ้านหนองโพรง ตำบลปากน้ำประแส แล้วจึงย้ายมาอยู่บ้านทางเกวียน ห่างจากที่ว่าการอำเภอแกลงปัจจุบันประมาณ ๒ กิโลเมตร เหตุที่ย้ายที่ตั้งเมืองบ่อยๆ ก็คงเป็นไปตามแบบการปกครองแต่โบราณ คือเมื่อใครเป็นเจ้าเมืองก็ย้ายที่ทำการไปไว้ที่บ้านของตน เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีที่ทำการรัฐบาลตั้งประจำสำหรับว่าราชการอย่างทุกวันนี้ ที่ตั้งของเมืองจึงย้ายไปเรื่อยๆ แล้วแต่ว่าเจ้าเมืองจะอยู่ที่ตำบลใด

เนื่องจากเมืองแกลงมีศาลสำหรับพิจารณาตัดสินคดี ซึ่งเกิดขึ้นมายในเมืองตั้งนั้น ในปี ๒๔๕๐ ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ทางราชการได้สั่งยุบเมืองแกลงเป็นอำเภอเรียกว่าอำเภอแกลง และย้ายจากบ้านทางเกวียนมาอยู่ในที่ปัจจุบัน ศาลเมืองแกลงจึง

พลอยถูกยุบลงไปด้วย และอำเภอแกลงก็ไปขึ้นอยู่กับจังหวัดจันทบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้โอนอำเภอแกลงไปขึ้นกับเมืองระยอง โดยมีแจ้งความของกระทรวงมหาดไทยลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๒๕ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ หน้า ๔๐๗ ว่า

“ด้วยมีพระบรมราชโองการตรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า อำเภอแกลงขึ้นเมืองจันทบุรีเวลานี้เป็นท้องที่อยู่ห่างไกลจากเมืองจันทบุรี และเป็นการลำบากที่เจ้าพนักงานเมืองจันทบุรี จะตรวจตราให้ทั่วถึงได้ ทรงพระราชดำริว่า ควรจะโอนอำเภอเมืองแกลงไปขึ้นเมืองระยอง เพราะเป็นท้องที่อยู่ใกล้ จะเป็นการสะดวกในการบังคับบัญชา และตรวจตรายิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนอำเภอเมืองแกลงไปขึ้นเมืองระยองต่อไป”

ด้วยเหตุนี้อำเภอแกลงจึงมาสังกัดกับจังหวัดระยอง ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา

(แจ้งความมา ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗)

อนุสาวรีย์สุนทรภู่

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาสร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ เพื่อเป็นเกียรติอนุสรณ์แก่กวีแห่งชาติผู้นี้ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และได้จัดตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธาน กรรมการมีพระยาอนุমানราชชน พระราชธรรมนิเทศ หลวงบูรกรรมโกวิท หลวงรณลธิพิชัย ชุน วิจิตรมาตรา นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง (ในขณะนั้น) นายเปลื้อง ณ นคร และนายธนิธ อยู่โพธิ์

กรรมการได้หารือกันในเรื่องแบบอนุสาวรีย์ แล้วมอบให้ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี บินแบบ ส่วนสถานที่นั้นกรรมการมีความเห็นแตกต่างกัน และโดยการออกเสียงข้างมากตกลงให้สร้างที่วัดป่าเดิม ตำบลกร่ำ อำเภอแกลง ทั้งนี้มีการเมืองปณินทน้อยคือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ท่านเป็นผู้แทนระยอง และเป็นคนสำคัญที่จะหาเงินในการสร้างอนุสาวรีย์นี้

การที่จะสร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ที่บ้านกร่ำ ซึ่งบิดาท่านบวชอยู่ หรือจะสร้างที่วัดเทพธิดา ซึ่งสุนทรภู่บวชอยู่ หรือจะสร้างที่แถวบริเวณสถานีธนบุรี ซึ่งสุนทรภู่น่าจะเกิดที่นั่น เหล่านี้ไม่สำคัญ สิ่งสำคัญก็คืออนุสาวรีย์ขอให้สร้างสำเร็จเกิด

ที่จริงก็ควรจะทำสำเร็จ เพราะการเงินการทองก็จะได้จากคลัง ตกลงกันแล้วแบบอนุสาวรีย์ก็เรียบร้อย ยิ่งกว่านั้นจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยังไปทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เราก็ดีอกดีใจว่า จะมีอนุสาวรีย์ของกวีคนสามัญกันสักที แต่แล้วก็มีเหตุ รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ต้องพ้นอำนาจไป กระทรวงวัฒนธรรมล้มเลิกไป เงินที่จะได้จากกระทรวงการคลังก็เหลว แม้จะตกลงกันเป็นเรียบร้อยแล้วก็ตาม การล้มเลิกรัฐบาล

นั่นคือการล้มเลิกโครงการอะไรที่รัฐบาลเก่าทำได้ด้วย จะเป็นเรื่องดีหรือไม่ดีก็ตาม อนุสาวรีย์สุนทรภู่ก็มีเพียงแท่นหินเล็ก ๆ มีทางจะรื้อฟื้นเป็นรูปเป็นร่างมาได้หรือไม่นั้นต้องรอปฏิหารีย์

เรื่องอนุสาวรีย์ของกวีผู้นี้ก็เวียนกันไป เพราะถึงจะมีคนคิดทำ ก็ไปจมนมอยู่ทีเงิน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ นี้เอง คุณจำนงรังสิกุล แห่งไทยโทรทัศน์ ได้เชิญผู้ที่สนใจเรื่องสุนทรภู่ไปประชุม ว่าจะสร้างอนุสาวรีย์ของสุนทรภู่ คุณจำนงให้ความเห็นว่า ควรทำขนาดเล็ก ตั้งไว้ที่จุดหนึ่งจุดใดในพระนครที่คนอาจแลเห็นได้ง่าย แบบนี้ก็มิทำให้ประเทศอังกฤษ เงินก็ไม่หมดเปลืองนัก

เพียงทำหากหมื่นก็พอจะทำได้ ส่วนนายเปลื้อง ณ นคร ซึ่งเป็นนายกลสมุสสุนทรภู่ นั้นคิดอย่างผืนว่า อนุสาวรีย์สุนทรภู่นี้ควรจะทำให้ใหญ่เป็นของคู่บ้านเมืองและน่าจะสร้างที่ปากคลองบางกอกน้อย การสร้างนี้จะต้องใช้เงินประมาณสองล้านบาท นี่คือการคิดอย่างผืน

ในที่สุดอนุสาวรีย์สุนทรภู่ก็ยังไม่มิมิแต่วรรณกรรมของท่าน ซึ่งไม่มีวันเสื่อม ไม่มีวันหักพัง ท่านได้สร้างอนุสาวรีย์ของท่านเองไว้แล้ว แต่เชื่อว่าวิญญาณของท่านจะปริตาปราโมทย์ หากพวกเราปัจจุบันนี้สร้างอนุสาวรีย์ให้แก่ท่านได้สำเร็จ

(หมายเหตุ คัดลอกมาจากหนังสือระยองสังสรรค์ ครั้งที่ ๓ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๐๓)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต มหาชิรลางกรณราชวิทยาลัย

ชั้นล่างเป็นห้องสมุด ชั้นบนเป็นอุโบสถ

วิทยาเขตมหาชิรลางกรณราชวิทยาลัย ตั้งอยู่ระหว่างกิโลเมตรที่ ๗๔-๗๕ ถนนพหลโยธินกรุงเทพฯ-สระบุรี ภายในวัดชูจิตธรรมารามและมหาชิรลางกรณราชวิทยาลัย เลขที่ ๔๗ หมู่ ๑ ต.สนับทึบ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

ประวัติและความเป็นมา

วิทยาเขตมหาชิรลางกรณราชวิทยาลัยเป็นวิทยาเขตแห่งแรกของ “มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย” วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ เปิดการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๖

มหาชิรลางกรณราชวิทยาลัย
มหาชิรลางกรณราชวิทยาลัยตั้งขึ้น

ตามพระดำริของ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๖ โดยมีพระเถระผู้ใหญ่ที่มีส่วนสำคัญในการก่อตั้งครั้งแรกคือ

-สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ (เจริญ สุวฑฺฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ

-พระญาณวโรดม (ประยูร สนตงโกโร) วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพฯ

-พระธรรมปัญญานาถ (ประจวบ กนฺตจาโร) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ

-พระเทพเมธาจารย์ (สุวรรณ กณฺจโน) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ

-พระธรรมวราจารย์ (แบน กิตฺติสาโร) วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ

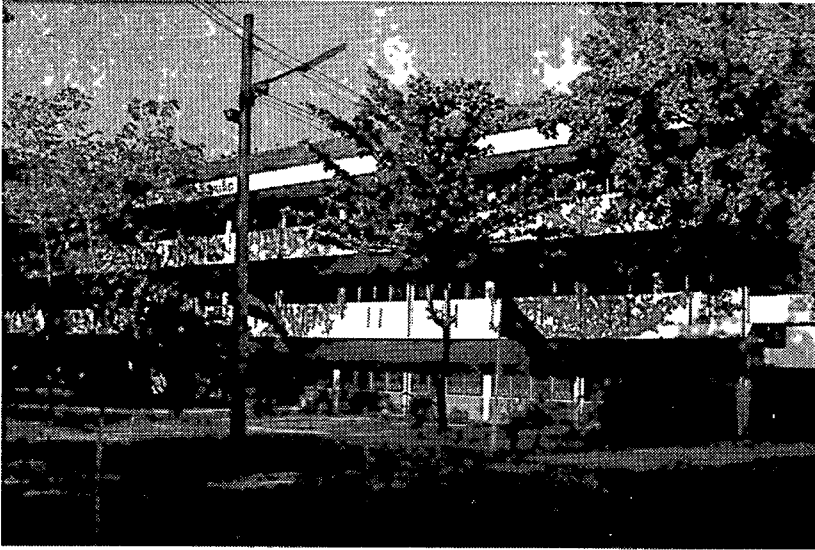
-พระราชธรรมเจติยาจารย์ (วิริยงค์ สิรินฺธโร) วัดธรรมมงคล กรุงเทพฯ

-พระราชปัญญากวี (บรรจง กลฺลิตโต) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ

-พระราชสุทธิมงคล (มนู ฐิตปณฺโญ) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ

แรกเริ่มใช้ชื่อว่า “สภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัยสาขาวังน้อย” หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า “วิทยาลัยสงฆ์วังน้อย”

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๐ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

อาคารเรียน

พระราชทานพระนามาภิไธย ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ให้เป็นชื่อสถาบันว่า “มหาวิทยาลัย” อักษรย่อ “ม.ว.ก.” และได้พระราชทานสุภาชิตให้เป็นตราสัญลักษณ์ของสถาบันคือ “วชิรปมจิตโต ลียา” มีความหมายว่า “พึงเป็นผู้มีจิตแกร่งประดุจเพชร”

วัดชูจิตธรรมาราม

ในปี พ.ศ.๒๕๑๙ ได้ตั้งเป็นวัดชื่อว่า “วัดชูจิตธรรมาราม” เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล “ชูจิตธรรม” ซึ่งถวายที่ดินเพื่อการก่อตั้งครั้งแรกจำนวน ๑๘๖ ไร่

การบริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัยหรือวัดชูจิตธรรมารามแบ่งการบริหารงานออกเป็น ๓ แผนกคือ

๑. แผนกอุดมศึกษา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต ชื่อว่า “วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย”
๒. แผนกสามัญศึกษา จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลาย ชื่อว่า “โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย”
๓. แผนกสาธารณูปการ ดูแลด้านโภชนาการ ไฟฟ้า ประปา และบริการด้าน

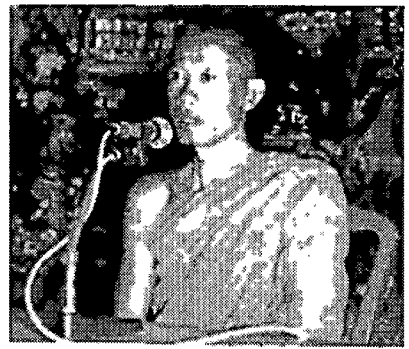
อื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัยทั้งหมด

คณะผู้บริหารวิทยาเขต

- รองอธิการบดี พระปริยัติสารสุธี (สันต์ ชุตินธโร ป.ธ.๗,ศน.บ.,M.A.)
- ผู้ช่วยอธิการบดี นายกมล ธิโสภ (กศ.บ.,M.Ed.)
- ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ พระเมธาธรรมรส (อนันต์ ญาณวีโร ป.ธ.๕,ศน.บ.,M.A.)
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ พ.ม. บุญตอม อคฺคบุญโญ (ป.ธ.๓,ศน.บ.,ศน.ม.)
- ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต พระครูสังฆกิจจาทร (มะลิน กิตติปาโล ศน.บ.,ศน.ม.)

หลักสูตร

- เปิดสอนหลักสูตรปริญญา ศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) โดยมีภาคทฤษฎี ๔ ปี และปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปี ปัจจุบันเปิดสอน ๔ คณะ ได้แก่
- คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ
 - คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ
 - คณะสังคมศาสตร์ วิชาเอกสังคม

พระปริยัติสารสุธี รองอธิการบดี

วิทยาเขตและมานุษยวิทยา

-คณะศาสนาและปรัชญา วิชาเอกปรัชญา

อาคารเรียน

วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย มีอาคารเรียน ๑ หลัง คือ อาคารเรียนชัยกิตติศิลป์ ซึ่งสร้างถวายโดยนายบุญส่ง ชัยกิตติศิลป์ ใช้ทุนทรัพย์ประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐บาท

ที่พัก

“อาคารหอพัก ม.ว.ก.” เป็นอาคารที่พักถาวร ๓ ชั้น จำนวน ๑ อาคาร เป็นที่พักสำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะ

ภัตตาคาร

เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย มีพระภิกษุสามเณรประมาณ ๑,๑๕๐ และอยู่ห่างไกลชุมชนไม่สะดวกต่อการออกรับบิณฑบาต จึงจัดตั้งโรงครัวประกอบอาหารถวายทั้งเช้า-เพล ค่าใช้จ่ายประมาณวันละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยได้ทุนทรัพย์มาจากดอกผลของมูลนิธิมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย และการบริจาคจากพุทธศาสนิกชนทั่วไป

การรักษาพยาบาล

คุณหญิงบุญธรรม บริรักษ์นิตินิเทศ ได้สร้างสถานพยาบาลจำนวน ๑ อาคาร เพื่อตรวจรักษาพระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไปในละแวกใกล้เคียงโดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานนามว่า “สถานพยาบาล “สิรินธร”

พุทธชินวงศ์

พุทธชินวงศ์ แปลว่า วงศ์ของพระพุทธเจ้าผู้ชนะ ชีโน เป็นพระนามหนึ่งของพระพุทธเจ้าองค์นี้ ซึ่งมีพระนาม ๗ คือ

๑. ชีโน
๒. สกุโก
๓. สิทธตโต
๔. สุตุโชนิ
๕. โคตโม
๖. สกยสิโท
๗. สกยมุณี
- (๘) อาทิจจพณฺฐ (อภิธานปทีปิกา ๓-๔)

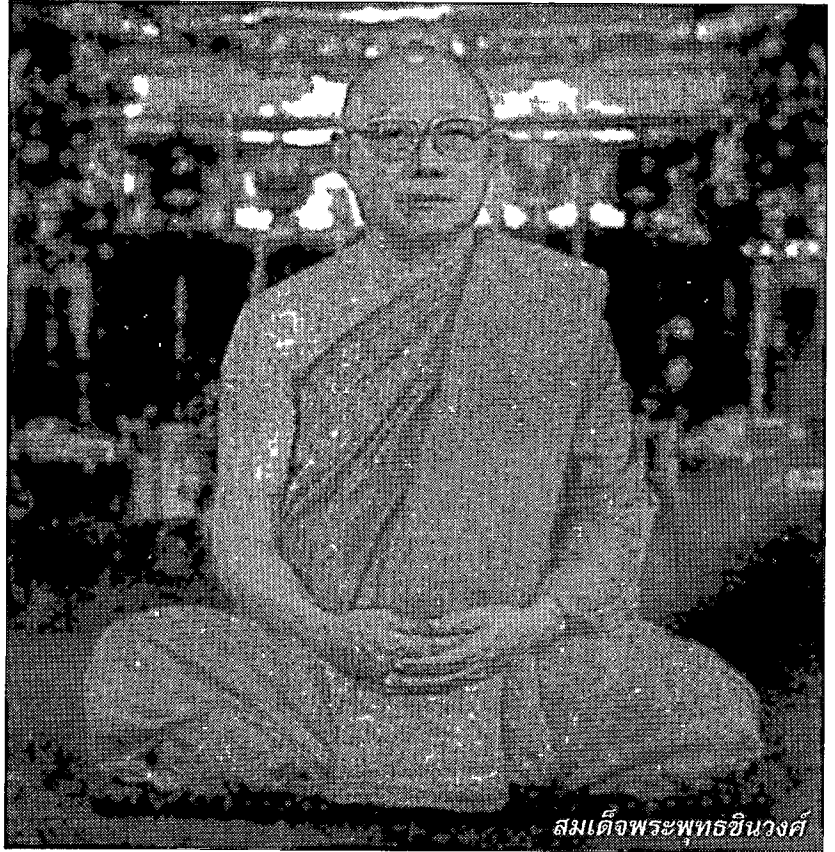
มีอีกคำหนึ่งที่ใกล้เคียงกัน คือ อริยวงศ์ ซึ่งปรากฏต่อไปนี้

อริยวงศ์ ๔ (ปฏิบัติที่พระอริยะทั้งหลายปฏิบัติสืบกันมาแต่โบราณไม่ขาดสาย, อริยประเพณี

๑. จีวรสันโดษ (ความสันโดษ ด้วยจีวร)
๒. บิณฑบาตสันโดษ (ความสันโดษบิณฑบาต)
๓. เสนาสนสันโดษ (ความสันโดษ ด้วยเสนาสนะ)
๔. ภาวนาปทานารามตา (ความยินดีในการเจริญกุศลและอกุศล)

การปฏิบัติที่จัดเป็นอริยวงศ์ในธรรมทั้ง ๔ ข้อนั้น พระภิกษุพึงประพฤติดังนี้

- ก. สันโดษด้วยปัจจัยใน ๓ ข้อต้นตามมีตามได้
- ข. มีปกติกล่าวสรรเสริญคุณของความสันโดษใน ๓ ข้อนั้น
- ค. ไม่ประกอบอบนสนา คือการแสวงหาที่ผิด (ทุจริต) เพราะปัจจัยทั้ง ๓ อย่างนั้น เป็นเหตุ (เพียงแสวงหาแต่โดยชอบธรรม ไม่เกียจคร้าน)

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์

ง. เมื่อไม่ได้ ก็ไม่ร้อร้อนทรมานทรมาย

จ. เมื่อได้ก็ใช้โดยไม่ติดไม่หมกมุ่น ไม่สยบรู้เท่าทันเห็นโทษมีปัญญาใช้สิ่งนั้นตามประโยชน์ ตามความหมายของมัน (มีและใช้ด้วยสติสัมปชัญญะดำรงตนเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของสิ่งนั้น)

ฉ. 'ไม่ถือเอาอาการที่ได้ประพฤติธรรม ๔ ข้อนั้น เป็นเหตุยกตนข่มผู้อื่น

โดยสรุปว่าเป็นผู้ขยันไม่เกียจคร้าน มีสติสัมปชัญญะ ในข้อนั้นๆ เฉพาะข้อ ๔ ทรงสอนไม่ให้สันโดษ ส่วน ๓ ข้อแรก ทรงสอนให้ทำความเพียรแสวงหาในขอบเขตที่ชอบด้วยธรรมวินัยและมีความสันโดษตามนัยที่แสดงข้างต้น

อนึ่ง ในจุฬินทเทศ ท่านแสดงอริยวงศ์ ของพระปัจเจกพุทธเจ้า ต่างไปเล็กน้อย คือเปลี่ยนข้อ ๔ เป็น สันโดษด้วยศิลาบัจจยฆาสัทธิวาร

ทั้งหมดนี้ นำมาจากพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ของพระธรรมปิฎก ซึ่งท่านได้รวบรวมย่อยจากพระสูตรตันตปิฎกอย่างดีแล้ว

ปรากฏอีกที่หนึ่ง คืออรรถกถาธรรมบทภาค ๖ ว่า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์ครั้งแรก ทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพระญาติแล้วรุ่งเช้าได้เสด็จบิณฑบาตโดยลำดับเรือน พระเจ้าสุทโชนะ ทรงทราบเช่นนั้นรีบเสด็จไปโดยเร็วทูลว่า ลูก ทำไม่เธอทำให้พ่อเสียหายเล่า ลูกเที่ยว

บิดนขาต ทำให้เกิดขยหน้าแก่พอเหลือเกิน
ลูกทำไม่เหมาะ ควรจะออกบิดนขาต ด้วย
สิริวกทองคำ (จะดีกว่า) ทำไม่ลูกทำให้พ่ออับ
อายเล่า

พระพุทธเจ้า ตรัสว่า มหาบพิตร
อาดมามีได้ทำให้พระองค์อับอาย แต่อาดมา
ประพุดิตามวงศ์สกุลของตน เมื่อพระพุทธ
บิดา ทูลว่า การที่เทียวบิดนขาตเลี้ยงชีพ
เป็นวงศ์ของเราหรือ จึงตรัสว่า มหาบพิตร
นั้นมีไชวงศ์ของพระองค์ แต่เป็นวงศ์ของเรา
(พระพุทธเจ้า) ต่างหาก ด้วยว่า พระพุทธเจ้า
หลายพันพระองค์ต่างเสด็จที่เทียวบิดนขาต
ทั้งนั้น แล้วตรัสพระคาถาว่า

ภิกษุไม่พึงประมาท ในบิดนขาตที่
พึงลุกขึ้นยืนรับ

พึงประพุดิตธรรมให้สุจริต ผู้
ประพุดิตธรรมย่อมอยู่

เป็นสุขทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า
พึงประพุดิตธรรม

ให้สุจริต ไม่พึงประพุดิตให้ทุจริต
ผู้ประพุดิตธรรม

ย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และใน
โลกหน้า

ภิกษุผู้ปฏิบัติตามเหล่าอริยวงศ์
ในทางธรรม จึงเป็นเหมือนผู้อยู่ในตำแหน่ง
สมเด็จพระเจ้า ควรเป็นที่เคารพของคนทุกคน

พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ องค์ที่ ๑

ตำแหน่งสมเด็จพระพุทธชินวงศ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดให้สถาปนา
ครั้งแรกในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
เป็นสมณศักดิ์คู่กับสมเด็จพระมหามุนีวงศ์
(วัดนรนาถสุนทริการาม) ท่านผู้รับตำแหน่งนี้
องค์แรก คือ พระพุทธิวงศมุนี (สุวรรณ
สุวรรณโชติ ป.ธ.๗) วัดเบญจมบพิตรดุสิต
วนาราม กรุงเทพฯ

ประวัติย่อของสมเด็จพระพุทธชิน
วงศ์ องค์แรก คือ ชาตกาล ๕ มิถุนายน พ.ศ.

๒๔๖๓ ณ บ้านนางแล ตำบลนางแล อ.เมือง
จ.เชียงราย บรรพชาเมื่อ ๑๕ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๔๗๗ อุปสมบทเมื่อ ๒๗ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๘๓ ณ วัดเบญจมบพิตร อุปสมบท
ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีสมเด็จพระ
อริยวงศตญาณ (กิตติโสภณมหาเถระ)
เป็นพระอุปัชฌาย์

ตำแหน่งสำคัญของพระคุณท่าน
ในคณะสงฆ์ เช่น

พ.ศ. ๒๔๘๒ เลขาธิการประธาน
คณะบัญชาการคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๐๘ เจ้าคณะภาค ๖

พ.ศ. ๒๕๐๕ เจ้าอาวาสวัดเบญจม
บพิตร

พ.ศ. ๒๕๑๒ กรรมการมหาเถร
สมาคม

พ.ศ. ๒๕๒๖ เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
ผลงานของท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระ
นอกจากที่ปรากฏในการคณะสงฆ์ในการ
คณะสงฆ์แล้ว ที่สำคัญคือ การสงเคราะห์
ชาวเขา เผยแผ่พระพุทธศาสนา จนมีชาวเขา
แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เกือบ ๒๐๐,๐๐๐
คน จนท่านได้รับเกียรติบัตร เป็นนักสังคม
สงเคราะห์ที่ดีเด่นปี ๒๕๒๘

เจ้าประคุณสมเด็จพระมณภาพ เมื่อ
๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๗ สิริรวมอายุ ๗๔ ปี

เจ้าประคุณสมเด็จพระ จิตบรรพชาหมู่เด็กชาวเขาปีละหลายร้อยรูป

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ชาติภูมิ

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ นามเดิม ประจวบ นามสกุล เนียมหอม นามฉายา กนฺตจาโร เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๓ ที่หมู่บ้านโรงจันทน์ ตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี เป็นบุตรคนที่หนึ่งของพ่อแม่

นามบิดา นายคง เนียมหอม **นามมารดา** นางท่อน เนียมหอม ได้เข้าเรียนระดับประถมเมื่ออายุ ๑๐ ปี ที่โรงเรียนเฉลี่ยวิทยาวัดเหนือบางแพ

บรรพชา

อายุได้ ๑๒ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ วัดเหนือบางแพ ตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี โดยมีท่านเจ้าคุณพระธรรมเสนานี (เงิน) วัดสัตตนารถปริวัตร อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูหาญ สุมโน เจ้าอาวาสวัดเหนือบางแพ ตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี เป็นพระศีลาจารย์

เมื่ออายุได้ ๑๔ ปี พ.ท.วินุส สิธิสุภาส ซึ่งขณะนั้นยังดำรงอยู่ในสมณเพศ และดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูวิบูลธรรมคุณ วัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้นำเข้ามาฝากตัวให้อยู่กับสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายีมหาเถร) ครั้นยังดำรงสมณศักดิ์ที่ พระเทพเวที วัดมกุฏกษัตริยาราม แขวงบางขุนพรหม พระนคร กรุงเทพมหานคร เดือนพฤษภาคม ๒๔๘๓

อุปสมบท

อายุย่างเข้า ๒๑ ปี ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๔ โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายีมหาเถร) ขณะนั้นทรงดำรงสมณศักดิ์ที่ พระธรรมปาโมกข์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระธรรมกิจจานุกาโร (ผัน กิจจกาโร) วัดมกุฏกษัตริยาราม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระเทพกิตติเมธี (หัน คนธาโร) วัดมกุฏกษัตริยาราม ครั้นยังดำรงสมณศักดิ์ที่พระปริยัติเมธี เป็นพระอนุสาวนาจารย์

วิทยฐานะในการศึกษา

ปริยัติศึกษา

-แผนกธรรม น.ธ.เอก

-แผนกบาลี ป.ธ.๕

สามัญศึกษา

-ประโยคเตรียมอุดมศึกษา (ม.๘)

-ประโยคครู พ.

-ประโยคครู พ.ป.

ระดับอุดมศึกษา

-ปริญญาตรี ศาสตรศาสตรบัณฑิต

(ศน.บ.)

-พ.ศ. ๒๕๐๔ ปริญญาโท (M.A.)

-พ.ศ. ๒๕๓๐ ปริญญาเอก (Ph.D.)

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๕ รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ **พระกิตติสารมุนี**

พ.ศ. ๒๕๑๕ รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่ **พระราชกวี**

พ.ศ. ๒๕๑๗ รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเทพ ที่ **พระเทพโมลี**

พ.ศ. ๒๕๒๘ รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นธรรม ที่ **พระธรรมธัมมุนี**

พ.ศ. ๒๕๓๖ รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ เจ้าคณะรองชั้นหิรัญบัฏ ที่ **พระธรรมปัญญาจารย์**

พ.ศ. ๒๕๔๓ รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระราชาคณะ ที่ **สมเด็จพระพุทธชินวงศ์**

หน้าที่การงาน

ด้านการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดมกุฏกษัตริยาราม

พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม

ด้านการศึกษา

- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมประจำสำนักเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม

- เป็นกรรมการตรวจธรรมประจำ

ปัญญาจักขุ

สำนักเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม

- เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

- เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม

- เป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร

- เป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

- เป็นผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา "วชิรมกุฏ" วัดมกุฏกษัตริยาราม สนองนโยบายสมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายีมหาเถระ)

- เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมบาลีและแผนกสามัญศึกษา

"มหาวิชราลงกรณราชวิทยาลัย" (พ.ศ. ๒๕๑๖) ที่ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ตามพระดำริของสมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายีมหาเถระ)

- ได้ขยายการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ อยู่ที่วัดไผ่ดำ และเป็นผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก

สามัญศึกษาวัดไผ่ดำ ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๕ หลัง

- ให้ความอนุเคราะห์ในการก่อสร้างโรงพยาบาลอำเภอบางแพ

ตำแหน่งหน้าที่ในอดีตและปัจจุบัน

- เป็นเลขานุการสังฆมนตรีว่าการองค์การเผยแผ่และสังฆการแทนสังฆนายก,

เป็นเลขานุการสังฆนายก, เป็นเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

- พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖ เป็นรองเลขาธิการและเลขาธิการสภาการศึกษา

มหาวิทยาลัย มหาวิทาลัยพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

- พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๔๑ เป็นอธิการบดีสภาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

- ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

- เป็นกรรมการศูนย์ควบคุมการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุ สามเณร (ศ.ต.๓.)

- เป็นกรรมการคณะธรรมยุติก

- เป็นผู้อำนวยการมหาวิทาลัย (ม.ว.ก.), มูลนิธิสิรินทร (ส.ธ.), กรรมการมูลนิธิมหาวิทาลัย

- เป็นประธานกรรมการมูลนิธิเพื่อ

การศึกษา ร.ร.วัดมกุฏกษัตริยาราม

- เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นรองประธานกรรมการอำนวยการมูลนิธิปัญญาภาพเพื่อ

มทามกุฏราชวิทยาลัย

- เป็นประธานมูลนิธิมหาวิทยาลัยมทามกุฏราชวิทยาลัย

การปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศ

- เดินทางไปดูการพระพุทธศาสนา ประเทศอินเดีย

- เดินทางไปร่วมฉลองพุทธชยันตี ๒๕๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

ณ ประเทศญี่ปุ่น และไปเยี่ยมมหาราชไทยที่ประเทศเกาหลี กลับมาแวะดูการพระศาสนา

ที่ฮ่องกง และประเทศเวียดนาม

- เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งวัดญาณรังษีที่วัดเวร์จินีเย ประเทศสหรัฐอเมริกา

- เดินทางไปดูการพระศาสนา ที่ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ประเทศ

เดนมาร์ก ประเทศนอร์เวย์ ประเทศสวีเดน และประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยุโรป

- เดินทางไปดูการพระศาสนาที่ประเทศอินโดนีเซีย, ประเทศไต้หวัน, ประเทศ

จีน, ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

กิตติคุณพิเศษ
- พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับรางวัลธรรมจักรทองคำสำหรับผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา

เยือน ๕๐ วัดไทยในอเมริกา ๕๐ รัฐ (๑)

วัดพุทธภavana

(WAT BUDDHAPAVANA LASVEGAS)

วัดพุทธภavana ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นมาเนื่องด้วยมีชาวพุทธซึ่งมาประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในเมืองลาสเวกัสเป็นจำนวนมาก ทั้งชาวไทย ชาวลาว และชาวเขมร โดยเฉพาะชาวไทยมีความตั้งใจอย่างสูงมาเป็นเวลานาน และปรารถนาจะได้มีวัดในพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในเมืองนี้ อันจักได้ประกอบกุศล และสร้างเสริมผลบุญ เพื่อความสุขและความเจริญของชีวิต จึงได้มีกลุ่มชาวไทยที่มีจิตศรัทธาร่วมกันตั้งเป็นสมาคม โดยให้ชื่อว่า สมาคมไทยลาสเวกัส ทั้งนี้เพื่อดำเนินการจัดหาทุนสร้างวัดพุทธขึ้นในรัฐเนวาดา

การดำเนินการดังกล่าวได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๕ โดยจัดให้มีงานบุญงานกุศลต่าง ๆ โดยเฉพาะการแสดงประเพณีและนาฏศิลป์แบบไทย ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยอีกโสดหนึ่ง ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี จึงทำให้การจัดหาทุนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปี พ.ศ.๒๕๒๗ คณะกรรมการสมาคมไทยพร้อมด้วยพุทธศาสนิกชน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มีโอกาสต้อนรับและกราบพระเดชพระคุณ พระครูภาวนาวรรคุณ เจ้าอาวาสวัดเกตุมดีศรีวราราม จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งท่านได้เดินทางมาเพื่อโปรดญาติโยมชาวพุทธในลาสเวกัส ได้สร้างความซาบซึ้งในเมตตาธรรมของท่านเป็นอย่างมาก

ดังนั้น หลังจากที่ท่านเดินทางกลับประเทศไทยแล้ว ทางสมาคมไทย ชาวพุทธไทย และชาวพุทธในลาสเวกัส จึงได้ร่วมประชุมและปรึกษากัน ทางสมาคมไทยแห่งลาสเวกัสจึงได้ทำหนังสือกราบเรียน

ดร.สมยศ ถ่ายรูปร่วมกับพระสงฆ์ที่เดินทางไปในครั้งนี้

ปรึกษาพระครูภาวนาวรรคุณ ถึงเรื่องการร่วมตัวของชาวพุทธในลาสเวกัส เพื่อสร้างวัดพุทธขึ้นในลาสเวกัส

เมื่อพระครูภาวนาวรรคุณได้ทราบถึงกุศลเจตนาอันแรงกล้าของสมาคมไทยในลาสเวกัสและชาวพุทธธรรมกับท่านเป็นผู้เยี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณา อีกทั้งเพื่อเป็นการเผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้แพร่หลายกว้างไกลอันจะช่วยยังความสุขให้บังเกิดขึ้นกับชนหมู่มากได้อีกประการหนึ่ง

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๒๘ พระครูภาวนาวรรคุณ พร้อมด้วยพระภิกษุอีก ๒ รูป คือ พระจวง ปัญญาโรและพระสมชาย ปิโยโก

จึงได้เดินทางมาจากเมืองไทยเพื่อมาร่วมประชุมปรึกษาหารือเรื่องการสร้างวัดจนสำเร็จ ชาวพุทธในลาสเวกัสปลาบปลื้มยินดีในความเมตตาของท่าน ทำให้ชาวพุทธมีที่พึ่งทางจิตใจ และได้มีวัดให้ประกอบบุญพิธีในพระพุทธศาสนา เสร็จแล้วท่านได้มอบหมายให้พระจวง ปัญญาโร เป็นเจ้าอาวาส

แต่การสร้างวัดในต่างแดนนั้นมิใช่ของง่ายเลย ดังนั้น ในระยะแรกของการก่อตั้งวัด จึงต้องใช้บ้านของคุณนริทร์ ชมเสรี เป็นที่พักอาศัยปฏิบัติศาสนกิจชั่วคราว และเริ่มหาสถานที่เพื่อสร้างวัดต่อไป

หลังจากได้ใช้เวลานานพอสมควรกับการเสาะแสวงหาสถานที่เหมาะสมแก่การ

กลุ่มชาวไทยที่มีจิตศรัทธาร่วมกันตั้งสมาคมโดยให้ชื่อว่า สมาคม
ไทยลาสเวกัส เพื่อจัดหาทุนสร้างวัดพุทธขึ้นในรัฐเนวาดา

ก่อตั้งวัด และแล้ววันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๘ จึงได้พบสถานที่ซึ่งเหมาะตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ ๓๔๑๔ S.SANDHILL RD, LAS VEGA, NV ๘๙๑๒๑ ทางคณะกรรมการสมาคมไทยฯ จึงได้นิมนต์พระภิกษุพักอาศัยปฏิบัติศาสนกิจชั่วคราว เป็นเวลา ๑ เดือน ที่บ้านของคุณ นริทร์ ชมเสรี เช้าอยู่จำพรรษา ณ สถานที่แห่งใหม่นี้

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๘ ทางคณะกรรมการสมาคมไทยฯ ได้ปรึกษากันเรื่องใช้ชื่อวัดว่า "วัดพุทธภาวนา"

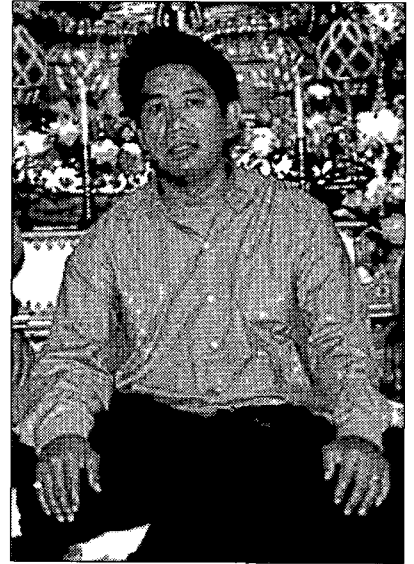
ซึ่งมีความหมายว่า "วัดพุทธ" หมายถึง เป็นสถานที่มารวมของชาวพุทธทุกชาติ ทุกภาษา และทุก ๆ ศาสนาเพื่อแสวงหาความสุข โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา

ส่วนคำว่า "ภาวนา" หมายถึง เป็นวัดที่เห็นเรื่องการแสวงหาความสุขจากการภาวนาในทางจิตใจ อีกนัยหนึ่งคำว่า "ภาวนา" นี้ นำมาจากชื่อสมณศักดิ์ของท่านพระครูภาวนาวรคุณ องค์ประธานในการก่อตั้งวัดพุทธภาวนาในลาสเวกัส

วัดพุทธภาวนา ลาสเวกัส จึงเป็นชื่อวัดไทยอีกวัดหนึ่งซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นบนแผ่นดินของประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากได้ดำเนินการจัดซื้อที่ก่อตั้งวัดเสร็จแล้ว จึงดำเนินการยื่นของอนุญาตสร้างวัดและขอยกเว้นภาษีกับทางการรัฐเนวาดา ซึ่งได้รับหนังสืออนุญาต เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๘ เป็นอันว่าทางวัดได้จดทะเบียน เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๘ เป็นอันว่าทางวัดได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ

ปี พ.ศ.๒๕๒๙ ทางวัดได้เข้าร่วมเป็นวัดสมาชิกในเครือข่ายของสมาชิชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดให้มีการประชุมขึ้นที่ในวัดไทยลอสแอนเจลิส

ปี พ.ศ.๒๕๓๐ ทางวัดได้จัดซื้อที่ดินจำนวน ๔๐ เอเคอร์ เพื่อทำการก่อสร้าง แต่เนื่องจากจะมีโครงการสร้างโรงพยาบาลใกล้ ๆ กับสถานที่แห่งนั้น อีกประการหนึ่งสถานที่แห่งนั้นยากต่อการทำถนนเข้าวัด คณะสงฆ์และคณะกรรมการวัดในที่ประชุมปรึกษากันแล้วมีมติให้ขายสถานที่แห่งนั้น แล้วจัดซื้อสถานที่แห่งใหม่บนเนื้อที่จำนวน

ดร.สมยศ แสงสุวรรณ

๑๐ เอเคอร์ ซึ่งตั้งอยู่บนถนน SIMON & GOWAN ในชื่อของวัดพุทธภาวนา ลาสเวกัส และพร้อมกันนี้ได้จ่ายเป็นเงินสดจำนวน ๑๖๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ เพื่อไม่ให้มีหนี้สินตกค้างอีก

ในปี พ.ศ.๒๕๓๔ ในระยะที่คณะสงฆ์ได้เดินทางมาวัดพุทธภาวนา ได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลาอเนกประสงค์ มีพระภิกษุถึง ๙๐ รูปมาร่วมในพิธี บัดนี้วัดก็เสร็จสิ้นสมบูรณ์มีญาติโยมทั้งชาวไทย ลาว เขมร และคนอเมริกัน ให้การสนับสนุนวัดพุทธภาวนาเป็นอย่างดี

วันพุธที่ ๒๔ เมษายน

คณะเดินทางได้พักที่โรงแรมเบสต์ เวสเทิร์น (BEST WESTERN) ตั้งอยู่ห่างออกมาจากแหล่งกาสิโน เข้านี้เมื่อพระสงฆ์ได้ฉันภัตตาหารเช้าที่วัดพุทธภาวนาเรียบร้อยแล้ว เวลา ๐๙.๕๒ น. ตามฤกษ์ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลาอเนกประสงค์ของวัดพุทธภาวนา ซึ่งได้มาซื้อที่ใหม่เพื่อสร้างวัดในเนื้อที่ ๑๐ เอเคอร์ โดยมีพระธรรมราชา นวัตกรรม (หลวงเตี้ย) พระอุดมสังวรเดช (หลวงพ่ออุดมมะ) และพระวราห์ ปญญาวระ เป็นผู้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ ประชาชนชาวพุทธในเมืองลาสเวกัสและเมืองใกล้เคียง

พระธรรมวโรดม ประธานทำวัตรสวดมนต์

เข้าไปข้างในจะเป็นนักเสียงโชคทั้งหลายก้มหน้าก้มตา
ลุ้นกันสุดตัว บ้างก็โยกกัน ผมหมายถึงสล็อต แมชชีน

ช้ภาพเป็นที่ระลึกหน้าร้านอาหารศาลาไทย

ญาติโยมชาวไทยที่ติดตามไปอเมริกาในครั้งนี้

ประมาณ ๕๐๐คน มาร่วมงานได้เงินทอดผ้าป่า
๒,๕๓๔ เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งจำนวนเงินตรงกับปี
ที่คณะไปเยี่ยมวัดพอดี

ผู้เขียนอยากจะทำเรื่อง
ศักราชสักนิดว่า พุทธศักราชและคริสต์
ศักราช กำเนิดมาอย่างไร

คำว่า ศักราช หมายถึง ปีหนึ่งที่มี
๑๒ เดือน หรือ ๓๖๕ วัน

คำว่า พุทธศักราช ใช้อักษรย่อว่า
พ.ศ. ซึ่งกำเนิดมาจากพุทธศาสนา กำหนด
เอาปีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ดับขันธปรินิพพาน เป็น พ.ศ. ๑ อย่างประเทศ
อินเดีย ศรีลังกา พม่า แต่ไทยเรานับหลังปี
พุทธปรินิพพาน เป็นปีเริ่มต้นพ.ศ. ของไทย
จึงน้อยกว่าประเทศเหล่านั้น ๑ ปี

คำว่า คริสต์ศักราช ใช้อักษรย่อว่า
ค.ศ. ถือเอาปีประสูติของพระเยซูเป็นปีเริ่ม
ค.ศ. ๑ และจำนวนปีจะต่างกันหรือหลังปี
พุทธศักราช ๕๔๓ ปี

ขราวาสผู้ติดตามคณะพระสงฆ์
มา ได้ออกไปถ่ายรูปและซื้อของที่ระลึกกัน
ตามอัครยาตย์ อันว่าเมืองลาสเวกัสนี้ ในตอน
กลางวันภายนอกดูแห้งแล้งเหลือเกิน แต่
เข้าไปข้างในจะเป็นนักเสียงโชคทั้งหลายก้ม
หน้าก้มตาลุ้นกันสุดตัว บ้างก็โยกกัน ผม
หมายถึงสล็อต แมชชีน (SLOT MACHINE)
บ้างก็นั่งตั้งวงกันอย่างหน้าดำคร่ำเครียด

ผ่านมาเมืองลาสเวกัสเพื่อศึกษาหาความรู้
และประสบการณ์ ผู้เขียนหมายถึง ขราวาส
แต่อย่าหวังชนะ หรือหวังรวยทางการพนัน
จะเป็นทุกเซปป์ละ ๆ คนไทยและชาวเอเชียจะ
ชอบไปเที่ยวกันมาก

ผู้เขียนเคยคิดเล่น ๆ เพราะคิดถึง
เมืองไทยว่า ถ้าย้ายคนกรุงเทพฯ ไปอยู่กลาง
ทุ่งกุลาร้างให้หรือเขตกันดารของเมืองไทย
และสร้างเป็นเมืองใหม่ คงช่วยลดความ
แออัดและการจราจรของคนกรุงเทพฯ ได้
มาก เพราะจริงๆ แล้วคนกรุงเทพฯ แท้ ๆ คง
ไม่ถึงครึ่งของคนที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ
ทั้งหมด พระบางรูปในคณะเดินทางวิเคราะห์
ต่อว่า ไฟฟ้าที่ใช้ให้แสงสว่างและประดับ
โรงแรมใหญ่ ๆ ทั้งตึกสูง เพียงแห่งเดียวนั้น
กระแสไฟฟ้าทั้งหมดสามารถบริการประชาชน
ได้ทั้งอำเภอในประเทศไทย

ชาวคณะเดินทางต่อไปยังเขื่อนที่ใช้
ผลิตกระแสไฟฟ้าชื่อ ฮูเวอร์ แดม (HOOVER
DAM) ซึ่งสร้างในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อ
สร้างงานให้คนมีงานทำและตั้งชื่อเป็นเกียรติ
แก่ประธานาธิบดีเฮอเบิร์ต คลาร์ก ฮูเวอร์
(HERBERT CLARK HOOVER) ซึ่งเป็น
ประธานาธิบดีคนที่ ๓๑ ของสหรัฐอเมริกา

คน ๕,๐๐๐ คน ทำงานกันทั้งกลางวัน
และกลางคืนเต็มทั้งสัปดาห์ นอกจากวัน
หยุดสำคัญ ๆ เช่น วันคริสต์มาส

เขื่อนนี้เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔
ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก สร้าง
แล้วเสร็จพ.ศ. ๒๔๗๕ บนสันเขื่อนด้านรัฐ
เนวาดา จะมีภาพยนตร์ให้ดูเกี่ยวกับการ
ก่อสร้าง มีภาพจำลองบริเวณเขื่อนและทะเล
สาบที่เก็บน้ำเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมกัน

เขื่อนฮูเวอร์มีความสูงถึง ๗๒๖ ฟุต
ตัวเขื่อนเป็นเขตแบ่งระหว่างรัฐเนวาดาและ
รัฐอริโซนา เวลาจะต่างกัน ๑ ชั่วโมง สมมติ
ว่าเวลาที่รัฐเนวาดา ๔ โมงเย็น ทางรัฐอริโซนา
จะเป็น ๕ โมงเย็นแล้ว

คณะเดินทางเข้าแวะชมร้านขาย
ของที่ระลึก ซึ่งรูปไปสการ์ด ท่านละใบสองใบ
มีสินค้าพื้นเมืองของชาวอินเดียนแดง ภาพ
วาดหัวหน้าเผ่า (อินเดียนแดง) เห็นราคาเกิน
แล้ว ส่วนใหญ่จะค่อย ๆ ทอยขึ้นรถด้วย
อาการที่เรียกว่า ส้ารวมกิริยาและไม่ได้นัด
หมายกันมาก่อน

แล้วชาวคณะก็มุ่งหน้าไป วัด
พรหมคุณาราม ซึ่งอยู่ในรัฐอริโซนา และมี
พระมหาไพรัช พรหมวโร เป็นเจ้าอาวาส วัด
ดูแล้วสะอาดสบาย สะอาด กว้างขวาง อยู่
กลางทุ่งเปลี่ยว ห่างชาวบ้านไปสักหน่อย ร่ม
เย็นดี แสดงถึงความขยันของเจ้าอาวาสและ
พระภิกษุในวัดจึงเป็นหลักที่พึ่งของชาวพุทธ
ทั้งชาวไทย ลาว เขมร ในเมืองฟีนิกซ์ (PHOENIX)
และเมืองใกล้เคียงเป็นอย่างดี

“ปลาแดกปลาสมอ” ภาพสะท้อนชีวิตสังคม (๑)

เรื่องปลาแดกปลาสมอนี้ ความจริงเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านของชาวอีสานที่เล่าสืบต่อ ๆ กันมานานทีเดียว จากปากต่อปากบ้าง บางที่เป็นลักษณะลากลอนพื้นบ้านบ้าง เอาไว้ใช้ขับร้องในงานพิธีต่าง ๆ ในลากลอนพรรณนา คำบางคำเป็นภาษาอีสานที่เก่าแก่ และในสมุดข่อยก็มีผู้เขียนไว้เห็นบ้าง เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิตถิ่น ของการดำรงอยู่ท่ามกลาง วิถีวัฒนธรรม ความเชื่อ และประเพณี ตลอดจนคติหรือคำสอนใจที่ลึกซึ้ง รวมทั้งสอดแทรกทางพุทธปรัชญาที่แฝงอยู่ในเรื่อง ก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ น่าที่จะเรียบเรียงนำมาถ่ายทอดเล่าสู่กันฟังให้ท่านผู้อ่านได้อ่านกันบ้าง

เรื่องมีอยู่ว่า ยังมีหมู่บ้านแห่งหนึ่งไกลหนองน้ำ อุดมสมบูรณ์พืชพันธุ์อาหารตั้งอยู่ไม่ไกลที่เชื่อมออกสู่ทะเลได้ หมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งนี้ มีผู้คนอาศัยอยู่ร่วม ๓๐๐ หลังคาเรือน มีตาเฒ่าแสงเป็นกำนัน เมียของแกชื่อนางบัวไซ ทั้งคู่จัดอยู่ในฐานะที่ร่ำรวยในหมู่บ้าน มีลูกชายคนหนึ่งชื่อท้าวบัวพัน ครั้งพอท้าวบัวพันอายุได้ ๑๒ ขวบ ตาเฒ่าแสงก็ต้องมาป่วยเป็นโรคตายลง นางบัวไซจึงต้องเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวไปโดยปริยาย เมื่อท้าวบัวพันโตเป็นหนุ่มใหญ่ ผู้เป็นแม่เฒ่ามองดูลูกชายด้วยความเป็นห่วง กลัวว่าถ้าชินปล่อยให้ชักช้า เนิ่นนานไป กลัวจะไม่ทันได้อุ้มหลานแน่ นางจึงรีบจัดแจงหาเมียให้ลูกชายทันที จึงเดินทางไปสู่ขอนางปัทมมา ซึ่งเป็นลูกของพญาคนหนึ่งมาให้ เมื่อแต่งงานอยู่กินกันเสร็จ จนเวลาล่วงเลยเข้ามาปีที่เจ็ด นางก็ยังไม่มีกะตงหลานสักที เมื่อเป็นเช่นนั้นนางบัวไซก็ลัดกลุ่มใจเป็นอันมาก จึงบ่นว่า

“นางบัวไซกล่าวเว้าต่อปัทมมา

สันใดจางจึงเกิดหมันอุทรท้อง
เอากันได้เจ็ดปีมีลูก
เจ้าเป็นแม่กะตงหมันแท้เป้าสงกั
เจ้าจงขออนไหว้พระอินทร์พรหม
เทวโลก”

จึงแนะนำให้นางปัทมมาให้ไปบวงสรวง บนบานศาลกล่าวขอลูกจากพระอินทร์ นางปัทมมาจัดแจงทำพิธีเสร็จเรียบร้อย ก็ร้อนถึงพระอินทร์ต้องไปอัญเชิญพระโพธิสัตว์จากดุสิตสวรรค์ ให้มาบังเกิดในโลกมนุษย์

อยู่ ๆ ต่อมานางปัทมมาตั้งครรภ์จนครบกำหนดคลอด ได้ให้กำเนิดทารกเด็กชายคนหนึ่ง จึงตั้งชื่อว่า “บุสบา” เมื่อเด็กชายบุสบาอายุได้หกขวบ ทั้งท้าวบัวพันผู้เป็นพ่อและผู้เป็นแม่นางปัทมมาต้องมาป่วยตายลงอีก คงเหลืออยู่แต่ยาที่เลี้ยงหลานเพียง

ลำพียงเท่านั้น แต่ก็ไม่ต้องร้อน เพราะผู้เป็นยายยังมีฐานะกินอยู่ได้สบาย

เมื่อวันเวลาล่วงมา หมู่บ้านน้ำท่าที่เคยสมบูรณ์ ทรัพย์สินในดินแดนชนัด ผลหมากรากไม้ กลายเป็นท้องถิ่นแห้งแล้ง การทำมาหากินแยลง ฐานะของนางบัวไซที่เคยร่ำรวยก็เริ่มยากจนลง ที่สุดกลายเป็นคนอนาถา แต่ก็ยังคงทำหน้าที่เฝ้าเลี้ยงดูหลานอยู่เหมือนเดิม จนเวลาผ่านไปอีกเด็กน้อยบุสบา ก็อายุได้สิบขวบ

มาวันหนึ่งเด็กน้อยบุสบา นึกอยากสนุกขึ้นมา ไปเที่ยววิ่งเล่น ไปอาบน้ำที่หนองน้ำใกล้หมู่บ้าน ก็แลเห็นเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันพากันถือ “ไม้เบ็ด” ไปตกปลาที่หนองน้ำ เด็กน้อยบุสบาเห็นไม้เบ็ดพวกเพื่อน ๆ นั้น ก็จึงเกิดความคิดขึ้นมา รีบวิ่งเอาความไปบอกนางบัวไซ ผู้เป็นยายว่า

คำบางคำเป็นภาษาอีสาน ที่เก่าแก่ และในสมุดข่อยก็มี
ผู้เขียนไว้เห็นบ้าง เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิตถิ่น

ใจแท้

“ท้าวคืออยากไปตีกเบ็ด ม่วนยินดี

เป็นกำพอยกำพร้าณาถาลเลี้ยงยา

จึงคืนมาสู่ห้องเอือนย่าวบออย่าตน

อย่าเออยหลานอยากได้เหล็กนาค

ทองแดง

สีเอามาขดเบ็ดใส่ปลาแลงเข้า

แต่นั้น...นางบัวไซจาวัวดอมหลาน

คำม่วน

หลานอย่าเว้าคำนั้นบ่ดี

ตั้งแต่เสียมมีดพราบมีฝ่าฟันฟัน

สีเอาเหล็กทางใต้จึงไปหาพ่อ ๆ

ท้าวก็เว้าใจไว้ใจแล้วอย่าเป็นกระบวน

แลนา...”

จนยาทนเสียมรบเร้าอยู่ไม่ได้จึงเข้าไปค้นเรือในกระบุงงะตาเก่าๆ ไบหนึ่ง ก็พบสมบัติเก่าแก่ครั้งที่สมัยที่ตาเฒ่าแสงยังมีชีวิตอยู่คือ ทองคำเท่าลูกมะตูม ๓ ก้อน สีทองสุกปลั่ง แต่นางบัวไซไม่รู้ว่าเป็นทองคำที่มีค่ามหาศาล จึงหยิบเอาทองคำก้อนหนึ่งเพื่อไปแลกกับเบ็ดคันหนึ่งจากเด็กในหมู่บ้านแล้วนำมามอบให้หลาน

ครั้งเมื่อบุสบาได้เบ็ดมา ก็ไปตกปลา ได้ปลามากมาย เอาเชือกร้อยเป็นพวง ๆ ทาบกลับมาบ้าน เอามาขูดให้ยาตุยืมร่าขูดฝีมือของตัวเอง ยากก็พลอยดีอกดีใจไปด้วย เย็นวันนั้นสองชีวิตยากับหลานในกระท่อม จัดการต้มแกงบั้ง กินอย่างอิ่มหนำที่เหลือก็ทำปลาร้าปลาเค็มหมักใส่ไหไว้ แล้วผู้เป็นย่าก็พูดกับหลานขึ้นมาว่า

“สิ่งเราเองจะยากจน ขนาดไม่มีกินแล้วแม้เจ้าปลาดูเล็กตัวน้อยที่หลานหามาได้แล้วทำได้เองเช่นนี้ก็เพราะเป็นน้ำพักน้ำแรงของเรา จงภาคภูมิใจเถอะ ตีกว่าเราไปเที่ยวขอทานเขากิน” ฝ่ายบุสบาหลานรักของย่า ได้ฟังก็ถึงโลดเต้นต์ใจ ในความสามารถที่พึ่งตนเองได้ แล้วย่าก็สอนต่อไปอีกว่า

“เมื่อเราไม่มีกินและยากจนเช่นนี้ ก็อย่าไปเชื่อคำหลอกหลอนว่า เป็นเพราะบาปบุญคุณโทษ แต่ชาติปางก่อนเลยหลาน

มันจะทำให้เราสิ้นหวัง ท้อแท้ ในการกระตือ-
รือร้นที่จะทำมาหากินต่อ” หลานก็นิ่งฟังด้วยความสนใจเป็นอย่างนัก

ครั้นเวลาได้ล่วงมานาน สภาพท้องถิ่นยังคงแห้งแล้ง ซ้ำร้ายกับหนักยิ่งกว่าเก่าอีกคราวนี้การทำมาหากินของคนในหมู่บ้านฝืดเคืองขึ้น เริ่มนำของที่มีอยู่ใกล้ตัวที่หาได้จากธรรมชาติบ้าง หรือที่ทำขึ้นเองบ้าง ออกเดินทางไปเที่ยวเร่ขาย ยังต่างบ้านต่างเมือง และส่วนมากสินค้าที่นำไปขายก็เป็นของชิ้นใหญ่ ๆ ที่เป็นมรดกตกทอดมาเกือบทั้งสิ้นโดยใช้วิธีบรรทุกด้วยเกวียน ช้าง วัว และนาหน ๆ ครั้งเดินทางออกทะเลไปยังแดนไกล โดยใช้เรือไปเป็นกองคาราวาน ลักหนหนึ่ง

“หนูน้อยบุสบาเห็นเข้าเช่นนั้นอยากไปเที่ยวขายเหมือนกับเพื่อนบ้านบ้าง จึงเที่ยวเอาไพลาแดงไปฝากกับญาติ ๆ ที่จะเดินทางไปค้าขายยังต่างเมืองหวังที่จะได้เงินกลับมาให้ย่าของตน”

ญาติคนแรกชื่อนายฮ้อย คำปอง เป็นเจ้าของเกวียนคาราวาน แต่ก็ถูกปฏิเสธโดยอ้างว่า สินค้าของตนนั้นเต็มเกวียนหมดแล้ว หนูน้อยบุสบาก็เฝ้าอ่อนวอน ครั้นไม่ได้ผลก็วิ่งไปขอฝากกับญาติอีกคนหนึ่งชื่อก้าวคำมูล ซึ่งเป็นเจ้าของช้างสามเชือก แต่ก็ถูกปฏิเสธอีกเช่นกัน โดยอ้างว่าสินค้าของเขาเต็มหลังช้างหมดแล้ว แม้จะอ่อนวอนทำใญ่ญาติก็ไม่รับฝาก หนูน้อยจึงไปหาญาติอีกคนหนึ่งชื่อก้าวคำหยาดฟ้า เป็นเจ้าของวัวต่าง ๆ แต่ก็ถูกปฏิเสธอีก อ้างว่าไพลาแดงของเจ้าใหญ่เกินไป น้ำหนักมาก ใส่หลังม้า ๆ ก็แถม ใส่หลังวัว ๆ ลิตายแน่แท้

เมื่อญาติ ๆ ต่างไม่ช่วยเหลือ หนูน้อยก็ยังไม่ย่อท้อ พยายามดิ้นรนไปหาทางอื่น แล้วเดินไปหานายสำเนาผู้เป็นเจ้าของเรือพ่อค้าใหญ่ที่ไม่ใช่ญาติของตน มีจิตใจที่อ่อนโยนและใจดี เลยรับฝากไปขายให้ เมื่อไพลาแดงถูกส่งไปขายยังแดนไกล นายสำเนาที่ทำการโฆษณาสรรพคุณปลาแดงสมอให้ลูกค้าทราบ พอพวกคนเมืองเดินทางผ่านเห็นเข้า

ต่างก็พากันสนใจ เพราะคนแซกพาราณสีไม่เคยได้ยินชื่อและก็ไม่เคยได้กินหรือลิ้มรสชาติปลาแดงปลาสมอนี้

“เมื่อนั้น ชาวเมืองเว้าน้ำจืดออกมาเสนา

ให้เอาปลาแดงปลาสมอออกมาขายเดี๋ยวนี้

บ่เคยมีเท่าในเมืองสักเทือคือสินหัวแซบแท้กินแล้วกินหอม

นั้นแล้ว...

นายเสนาจึงเข้าไปอุ้มไพลาแดงบุสบา

เหม็นคือโครงควายตายหัวเมืองเป็นฮ้าย

เอาผ้าอัดตั้งไว้ยังเหม็นเกินเหตุกลืนทากเหม็นกว่าแฉังเป็นน้ำ

หน่วยแห่งเจ้าเอย

คิดว่าเป็นของแซบซ้อยปลาแดงเน่ากินหัว

สงเล่าเป็นของเหม็นหนายนายสะวางเป็นฮ้าย

ในเมืองหล้านั้นแตกตื่นกันมาเต็มเสนาทองท่าเมืองหนองลัน

ต่างคนต่างพากันเว้าปลาแดงปลาสมอเหม็นเน่า

หาผู้ซื้อพอน้อยแม่ไม่มี”

“คือพอบอกว่าจะเอามาขายเท่านั้นเจ้าปลาแดงก็ไม่เคยส่งกลิ่นเหม็น มันก็ส่งกลิ่นเหม็นรุนแรงขึ้นมาทันที เหม็นเหมือนศพโครงกระดูกควาย เหม็นขนาดเอาผ้าปิดจมูกไว้ ก็ยังไม่หายเหม็น เหมือนโรคร้ายระบาดแพร่กระจายทั้งเมือง ชาวเมืองที่เดินผ่านไปมากันอย่างเนืองแน่น ต่างก็บ่นร้องว่าเหม็น ๆ ปลาแดง อย่างไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อน จึงไม่มีใครซื้อหาเลยแม้แต่น้อย” นายสำเนาที่ไม่รู้จะทำอย่างไรดีเกิดเป็นทุกข์ใจขึ้นมาอย่างมาก กลัวจะขายไม่ได้ จะทำให้เด็กน้อยบุสบาเสียกำลังใจ จึงคิดจัดการหาวิธีสินใจ = ฉันทหรือทำไม่

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เพลง “อวยพรวันเกิด” ...เนื้อแบบไทย

เรื่องของวันเกิดเป็นความสำคัญที่ประเทศเจริญแล้วเขาถือเป็นจุดที่จะวัดกันเลยว่า จะรักใครชอบใคร ยกย่องใคร เอาใจใครก็จะสังเกตเอาจากเพลงวันเกิดนี้แหละ

ผมสังเกตเอาจากคราวที่ไปยุโรป นักท่องเที่ยวที่นำเงินเข้าประเทศอย่างเป็นทางการเป็นสันก็ถือ คนญี่ปุ่น ตามแหล่งบันเทิงหลัก ๆ ซึ่งอยู่ในโปรแกรม เขาจะเปิดเพลง “อวยพรวันเกิด” หรือ “แฮปปี้เบิร์ดเดย์” เป็นระยะ ๆ แต่ทำเป็นภาษาญี่ปุ่น แต่ทำนองของฝรั่ง คือ เพลงแฮปปี้เบิร์ดเดย์นั้นแหละ ว่ากันว่า เป็นที่ถูกอกถูกใจคนญี่ปุ่นอย่างมาก

คนไทยสังคมนิยมเวลานี้ก็ให้ความสำคัญกับวันเกิดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานคร ส่วนในต่างจังหวัดหรือบ้านนอกคอกนาไม่เห็นชาวบ้านพูดถึงวันเกิดของกันและกัน หรือว่าจะคิดจัดงานวันเกิดในท้องไร่ท้องนาในหมู่บ้าน

วันเกิดของคนในเมืองกรุง จัดงานฉลองอายุแก่ไปอีกหนึ่งปี ด้วยเหล้ายาปลาบั้ง แล้วก็ร้องเพลง “แฮปปี้เบิร์ดเดย์ ทูยู แฮปปี้เบิร์ดเดย์ ทูยู แฮปปี้เบิร์ดเดย์ แฮปปี้เบิร์ดเดย์ ทูยู”

ที่จริงการพูดถึงวันเกิดเป็นการคิดถึงความตายอย่างหนึ่งว่า ใกล้ความตายไปอีกหนึ่งวันแล้ว หลังจากเกิดมาแล้ว จากเด็กก็ค่อยเจริญหรือแก่ขึ้นแล้ว ก็ใกล้ความตายเข้าไปทุกวัน เมื่อตระหนักได้อย่างนั้นก็จะได้ทำความดีกันไม่หลงไหลไปกับการทำชั่ว แต่คนไทยส่วนหนึ่งวันเกิดกลายเป็นวันในการลุยอบายมุข ก็ว่ากันไป

การฉลองวันเกิดด้วยเพลงฝรั่ง ในฐานะที่ประเทศไทยมีภาษาของตัวเอง โยจะไปใช้ของฝรั่งทำไม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ในฐานะดูแลศิลปวัฒนธรรมไทย ก็ควรจะกำหนดแต่งคำร้อง ทำนองเพลง “อวยพรวันเกิด” ขึ้นแล้ว ผู้ใดที่หนึ่งเป็นของ “นายชัยรัตน์ วงศ์เกียรติ-ขจร” เนื้อเพลงมีว่า

“ให้สุขสันต์ วันเกิด วันนี้
ให้สุขศรี วันเกิด เกริกไกร
ให้สุขสม วันเกิด ตลอดไป

ให้สุขใจ วันเกิด ตลอดปี”

เนื้อหาก็คือเป็นการให้เกิดแต่สิ่งที่ดีงามกับคนที่เกิด ก็เป็นเรื่องที่ดี ที่จริงแล้วควรจะเอาหลักการให้สติกันมากกว่า ตอนที่จบออกอย่าให้เกิดว่าอย่าประมาท เพราะที่คือการเดินทางใกล้ความตายเข้าไปอีกหนึ่งปีแล้ว อีกก็วัน ก็เดือน หรือหนึ่งปีข้างหน้าจะตายก็ไม่มีใครรู้ แต่ตายแน่ ๆ

เฉพาะเพลงวันเกิดจะแบบไทยแบบฝรั่ง ก็ถึงความหมายเดียวกันครับ ไม่ใช่ให้หมกอยู่ในอบายมุขแน่นอน

ฉันขอยู่เพื่อความเป็นธรรม

- ๑) ถ้าฉันเป็นพระอาทิตย์ผู้ผลิตแสง
จะโอบกอดสาดแสงทุกแห่งหน
เพื่อให้เห็นสุสานล้นदानคน
เพื่อมวลชนปฏิบัติศีลจรรยา
- ๒) ถ้าฉันเป็นเซนพญามัจจุราช
จะจุดคร่าผู้อุบาทว์หมกมุ่นตัว
พวกจิตใจป่าเถื่อนเป็นนอธรรม
ลงทะเลเบียนจงจำ...อเวจี
- ๓) ถ้าฉันเป็นเมฆน้อยลอยเกลื่อนกล่น
ฉันพร้อมจะละลายตนสู่วิถี
เป็นสายฝนหล่นยังปฐพี
เพื่อทวยราชฎีทาสบุรีได้ทำนา
- ๔) ถ้าฉันเป็นดอกไม้หลายหลากดอก
ชูกลีบออกด้านลมสมคุณค่า
จะแบ่งบานยื่นหยัดด้วยศรัทธา
มิผลิตดอกออกมาย่างสวมานัย
- ๕) ถ้าฉันเป็นเทียนไขพร้อมไหลหลอม
ละลายแห่งตนยอมเพื่อแสงฉาน
อุทิศตัวให้โลกชมอุดมการณ์
ตามปรัชญาปณิธานดจเปลวเทียน
- ๖) ถ้าฉันนี้บริสุทธิ์ดุจดึงสาว
จะอยู่แบบผู้ก้าวไม่หันเหียน
จะมีอยู่อย่างโอ้อ่าทำกายเขียน
มิลอกเลียนสาวสังคมที่ฉมพราม
- ๗) ถ้าฉันเป็นเซนว่าชายชกตรี
จะอยู่แบบผู้ดีศรีสยาม
จะมีอยู่เพื่อตีตนหาและบำกาม
(จะ) แสวงหาควณิยามความเป็นธรรม

ยินดีต้อนรับสู่ สถานีอวกาศนานาชาติ

ในวันที่ ๓๑ ตุลาคมที่ผ่านมา ถ้าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามแผนที่วางไว้ นักบินอวกาศชุดแรก ๓ คนคงจะได้ถูกส่งขึ้นไปจากโลกสู่สถานีอวกาศนานาชาติ ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือระหว่าง ๑๖ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐ รัสเซีย แคนาดา ญี่ปุ่น และประเทศในยุโรปตะวันตกอีก ๑๒ ประเทศ และขณะที่ท่านอ่านบทความอยู่นี้ นักบินทั้งสามคงจะเข้าอยู่อาศัยเป็นที่เรียบร้อยแล้วในสถานีแห่งนั้น และจะยังคงอยู่ต่อไปเป็นเวลา ๔ เดือน จนกระทั่งถึงเดือนกุมภาพันธ์ปีหน้า จึงจะมีนักบินอวกาศชุดใหม่ขึ้นไปอยู่แทนที่

ความจริงสถานีอวกาศนานาชาตินี้มีเชื่อว่าไม่เคยมีคนขึ้นไป หากแต่ได้มีนักบินอวกาศขึ้น ๆ ลง ๆ หลายเที่ยวแล้ว นับตั้งแต่ได้เริ่มก่อสร้างและติดตั้งสถานีอวกาศเมื่อสองปีก่อน เพียงแต่นักบินเหล่านั้นไม่ได้ขึ้นไปอยู่อาศัย “ถาวร” นั่นคือไม่ได้ขึ้นไปกินอยู่หลับนอน และทำงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ นับเป็นเวลาหลาย ๆ เดือนขึ้นไป จนอาจเป็นปีหรือสองปี หากแต่ขึ้นไปทำการก่อสร้างและติดตั้งตัวสถานีหรือขนส่งอุปกรณ์ของใช้ขึ้นไปเก็บไว้ โดยที่นักบินอวกาศชุดสุดท้ายได้นำชิ้นส่วนของตัวสถานีขึ้นไปติดตั้ง ในระหว่างประมาณวันที่ ๑๓ ถึง ๒๒ ตุลาคมที่ผ่านมา ทั้งนี้ได้ขึ้นไปโดยยานขนส่งอวกาศดิสคัฟเวอรี

นักบินอวกาศที่ไปกับยานดิสคัฟเวอรีมี ๗ คน นำโดยผู้บังคับการ ไมรอัน ดัฟฟี งานของนักบินทั้ง ๗ ที่สำคัญคือ การขนสัมภาระเครื่องใช้ต่าง ๆ ขึ้นไปเก็บไว้ สำหรับผู้อยู่อาศัยจะได้ใช้ และการติดตั้งและทดสอบเครื่องควบคุมการเคลื่อนที่ ๔ เครื่อง

สถานีอวกาศนานาชาติพร้อมแล้ว! นักบินอวกาศเจฟฟี่ ไวซอพี ที่ไปกับแขนหุ่นยนต์ของยานขนส่งอวกาศดิสคัฟเวอรี และไปเกาะตัวกับสถานีอวกาศนานาชาติ ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ คณะนักบินชุดนี้ได้ติดตั้งทำเทียบยานอวกาศและติดตั้งโครงข่ายออลูมิเนียมกับสถานีอวกาศ โครงข่ายนี้เป็นตัวยึดเครื่องใจโรสโคป ๔ เครื่อง และเสาอากาศ ๒ เสา สำหรับระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียม (ภาพเอพี/ทีวีขององค์การนาซา)

ที่เรียกว่า ใจโรสโคป สำหรับควบคุมทิศทางการโคจรของตัวสถานีอวกาศ งานทั้งหมดนี้มีประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือ ได้มีการพยายามเข้าเชื่อมตามฝาผนังของสถานีด้วย แสดงว่าในอวกาศก็มีราขึ้นได้เหมือนกัน!

เครื่องใจโรสโคปเป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายออลูมิเนียม ที่นักบินชุดนี้ได้นำขึ้นไปติดตั้งกับตัวสถานี นอกจากนี้นักบินยังได้ติดตั้งทำสำหรับรับการจอดเทียบของยานอวกาศด้วย

สำหรับคณะนักบินอวกาศชุดแรก ที่ขึ้นไปอยู่อาศัยและทำงานอย่างถาวรนั้น นำ

โดย บิลล์ เซฟเฟิร์ต นักบินชาวสหรัฐอเมริกา และมีลูกทีมอีกสองคน คือ ยูริ กิดเซนโก และ เซอร์จีโอ คริกาลีออฟ ซึ่งเป็นนักบินชาวรัสเซีย นักบินอวกาศทั้งสามได้โดยสารจรวดโซยุสขึ้นไปจากฐานส่งจรวดไปโคเนัวร์ ประเทศคาซัคสถาน ซึ่งในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต

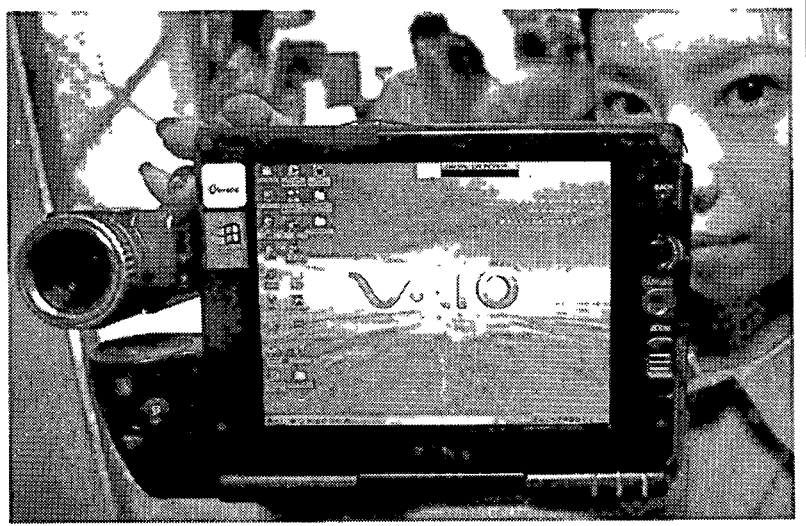
มาถึงตรงนี้ มีเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ จะขอเล่าแถมสักหน่อย นั่นคือ บางท่านอาจจะสงสัยว่า ทำไมโครงการอวกาศของรัสเซียต้องไปส่งจรวดที่ประเทศคาซัคสถาน คำตอบก็คือ สมัยหนึ่ง รัสเซีย คาซัคสถาน และ

บางท่านอาจจะสงสัยว่า ทำไมโครงการอวกาศของรัสเซีย ต้องไปส่งจรวดที่ประเทศคาซัคสถาน

ปัญญาจักษุ

ประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ อยู่รวมกัน เป็น ประเทศเดียวกัน คือ สหภาพโซเวียต สหภาพโซเวียตได้แบ่งการก่อสร้างต่าง ๆ ใน โครงการอวกาศไปตามพื้นที่หลาย ๆ แห่งตาม ความเหมาะสม ปรากฏว่า ฐานส่งจรวดได้มา สร้างที่คาซัคสถาน โดยไม่มีในรัสเซีย ครั้น เมื่อสหภาพโซเวียตแตกกระจายออก รัสเซีย จึงต้องมาขอใช้ฐานส่งจรวดที่คาซัคสถาน

ในช่วง ๔ เดือนที่นักบินสามคนจะ ไปอยู่ตามลำพังนี้ เราจะไม่ทอดทิ้งเขาเลยที่ เดียว เพราะนอกจากจะมีการติดต่อสื่อสาร ตามปกติกับภาคพื้นดินโดยทางวิทยุและวิดีโอ แล้ว ในกลางเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาที่ ทางรัสเซียก็จะส่งยานอวกาศโปรเกรสส์ขึ้นไป เพื่อส่งน้ำและเชื้อเพลิงไว้ใช้ในสถานีอวกาศ ต่อไป

เมื่อคอมพิวเตอร์ผสมพันธุ์กับวิดีโอ... บริษัทโซนี่แสดงคอมพิวเตอร์กระเป๋าหัวรุ่นใหม่ที่ ติดตั้งกล้องวิดีโอไว้ด้วย ผู้ใช้คอมพิวเตอร์รุ่นนี้สามารถส่งภาพวิดีโอ ถ่ายทอดสดเข้าไป ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ (ภาพเอพี)

ใบสมัครสมาชิก นิตยสารปัญญาจักษุ

ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....

บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

มีความประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิคนิตยสารปัญญาจักษุ ประเภท.....ปี.....
(อัตราค่าสมาชิกหนึ่งปี ๒ ฉบับ ๑๒๐ บาท พร้อมค่าส่ง)

โดยเริ่มเป็นสมาชิกตั้งแต่ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึงฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

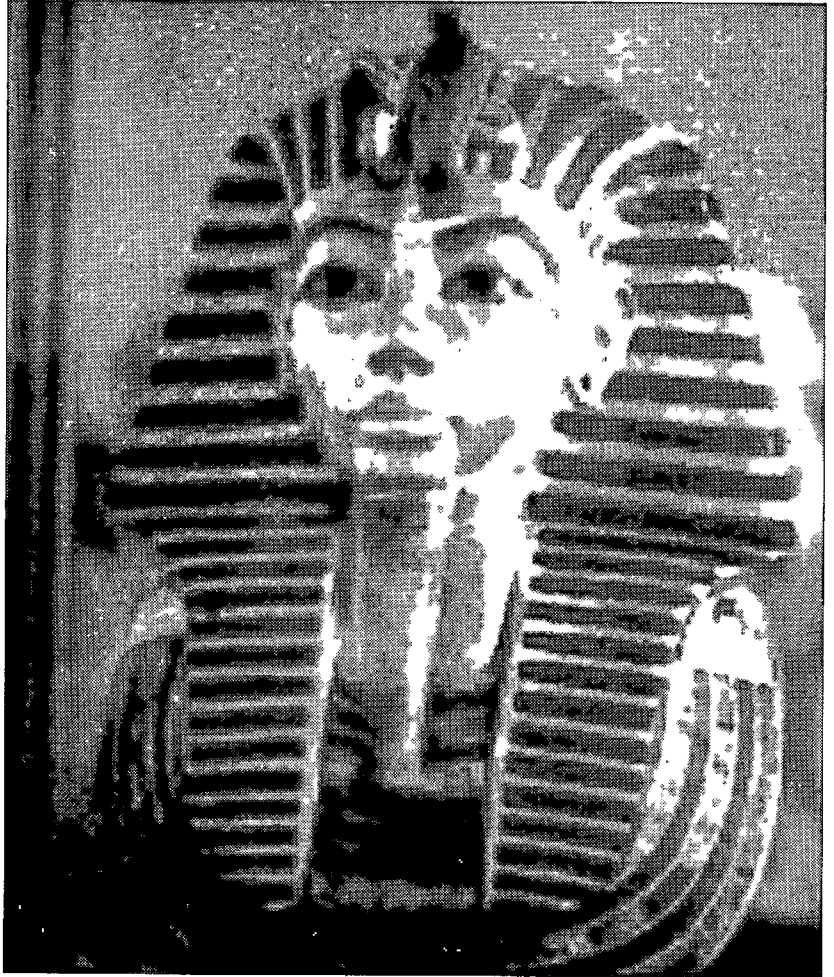
พร้อมทั้งได้แนบธนาคัต/ตัวแลกเงิน จำนวนเงิน.....บาท

ส่งจ่ายปท.บางลำภูบน ในนามผู้จัดการ นายจ่านง คันธิก
สำนักงานกองวิชาการมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย
ถนนพระสุเมรุ แขวงบางลำภู เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทร ๒๘๒-๘๓๐๒, ๒๘๑-๖๔๒๗, ๒๘๒-๘๑๐๕ โทรสาร ๒๘๑-๐๒๙๔

การศึกษาอารยธรรมอียิปต์ (๗)

อียิปต์เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งมีมาประมาณ ๓,๒๐๐-๒,๓๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล โดยมีการปกครองที่มีความสัมพันธ์กับทางศาสนา เพราะมีความเกี่ยวพันต่อกันเกี่ยวกับการสร้างระเบียบของสังคม ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบการปกครองอียิปต์สมัยนั้น ชนชั้นปกครองมีอำนาจเบ็ดเสร็จเหนือสิ่งอื่นใด และเป็นสื่อกลางระหว่างสังคมกับเทพเจ้าอีกด้วย

วรรณคดีอียิปต์นั้นก็มักเกี่ยวกับปรัชญาและศาสนาเหมือนกัน แต่วรรณคดีที่เกี่ยวกับปรัชญานั้นได้กล่าวมาแล้ว ส่วนวรรณคดีที่เกี่ยวกับศาสนาเหมือนกัน แต่วรรณคดีที่เกี่ยวกับศาสนาก็คือบทละครแห่งเมมฟิส (Memphite Drama) และบทเพลงสรรเสริญโอโรสแห่งอิกนาตัน บทละครแห่งเมมฟิส ซึ่งเขียนขึ้นประมาณ ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล เป็นบทสนทนาทางธรรมซึ่งเป็นลัทธิทางศาสนาที่เกี่ยวกับเทพเจ้าแห่งพระอาทิตย์ จุดประสงค์ของงานชิ้นนี้ ก็เพื่อจะเพิ่มพูนศรัทธาที่มีต่อเทพเจ้าแห่งพระอาทิตย์คือเทพเจ้าเร ให้มีมากขึ้นนั่นเอง เนื้อเรื่องเป็นแนวความคิดที่ว่าจุดหมายปลายทางของคนอยู่ในอำนาจของเทพเจ้าที่จะชี้ขาด พระองค์เป็นเทพเจ้าแห่งความดี ผู้ทรงประทานชีวิตให้แก่ผู้รักสันติและให้ความตายแก่ผู้กระทำความผิด ส่วนเรื่องบทเพลงสรรเสริญโอโรสแห่งอิกนาตันผู้รักสันติ ซึ่งฟาโรห์อิกนาตันทรงนิพนธ์ขึ้นในศตวรรษที่สิบสี่ก่อนคริสตกาล เป็นคำโคลงที่สวดด้วยความยิ่งใหญ่และความยุติธรรมของเทพเจ้าเอตันผู้ทรงเป็นเทพเจ้าองค์เดียวที่นอกจากพระองค์แล้วไม่มีเทพเจ้าองค์ใดอีก นับว่าเป็นการรวบรวมความดีอันยิ่งใหญ่ของอียิปต์ที่เกี่ยวกับการนับถือเทพเจ้าองค์เดียว

วรรณกรรมที่มีลักษณะสะท้อนอารมณ์ดูได้จากตัวอย่างเพลงสวดเทพเจ้าของศาสนาดิซีย์ผู้มีความเคร่งในศาสนา ซึ่งได้เขียนไว้ระหว่าง ๒๐๐ หรือ ๓๐๐ ปี หลังจากฟาโรห์อิกนาตันสิ้นพระชนม์ไปแล้ว เป็นบทเพลงสวดมนต์ที่มีความเชื่อในเทพเจ้าองค์เดียวเท่านั้น แต่ได้ขานพระนามเทพเจ้าเป็นแบบเก่าว่า แอมมอมและทำการเฉลิมฉลองพระองค์ในฐานะที่ทางมีความรักใคร่เมตตามากกว่าความสง่างามและความยิ่งใหญ่ของพระองค์ เทพเจ้าแอมมอมได้รับการ

เทิดพระเกียรติว่าเป็นเทพเจ้าผู้อ่อนหวาน ทรงประทานขนมปังแก่ทุกคนที่ทรงรักและทรงให้ความคุ้มครองแก่มนุษย์ที่ให้ความเคารพพระองค์ ทางเมตตาดลลาดและยุติธรรม ทรงให้อภัยโทษแก่ศาสนาดิซีย์ที่วิงวอนขอพระราชทานอภัยโทษจากพระองค์

นอกจากงานทางด้านปรัชญาและศาสนาแล้ว ยังมีการเขียนบทเพลงพื้นเมืองที่ไว้ใช้ร้องในขณะทำงาน มีนิทานที่บรรยายการเดินทางและการผจญภัย คำโคลงที่แสดงถึงชัยชนะในการรบและโคลงสั้นๆ ที่

ศิลปกรรมอียิปต์ จุดประสงค์ของศิลปกรรมอียิปต์มีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามประวัติศาสตร์

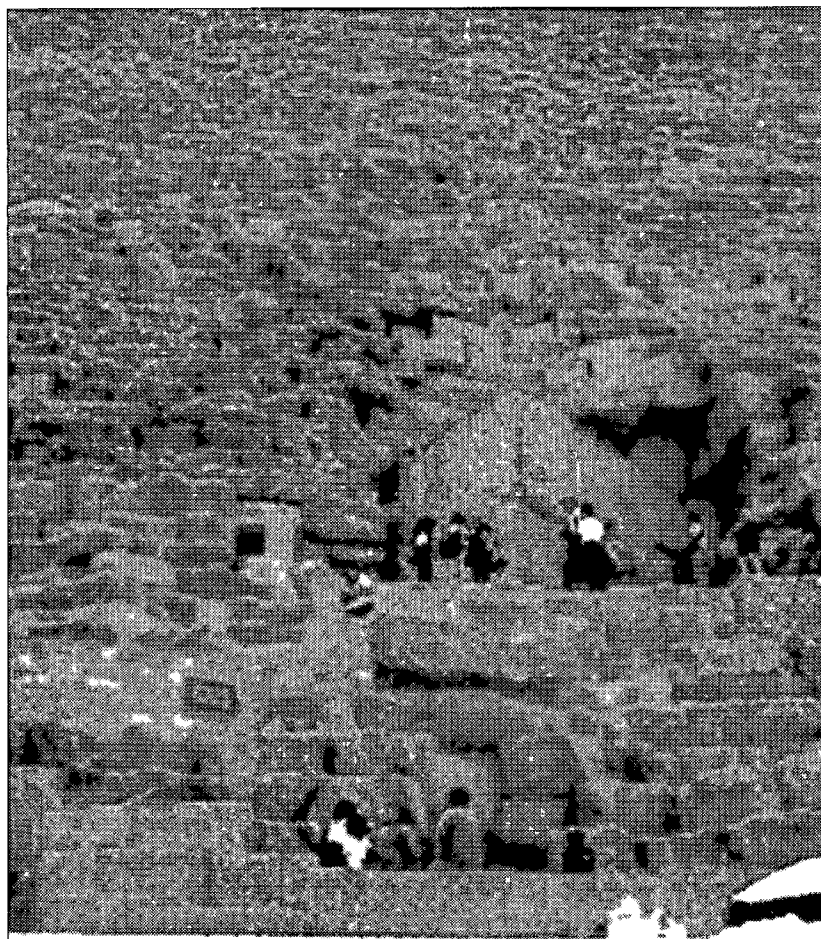
เกี่ยวกับความรักซึ่งมีอิทธิพลต่อวงการวรรณคดีรุ่นหลังของชาติอื่น ๆ ด้วย เช่น บทเพลงของโซโลมอนในพระคัมภีร์ไบเบิล (The Biblical Song of Solomon) คำประพันธ์ที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ นิทานเรื่อง สองพี่น้อง มีความเชื่อกันว่าเป็นบ่อเกิดของพระคัมภีร์เก่า วรรณคดีของอียิปต์มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับในหมู่ชาวตะวันตกกันมาก เพราะเป็นเรื่องที่มีความสนุกสนานรื่นเริงในสังคมของชนชั้นธรรมดาทั่ว ๆ ไป วรรณคดีอียิปต์ให้ความประทับใจแก่เราในแง่ที่สังคมอียิปต์มีมาตรฐานการครองชีพที่ไม่ยากจนหรือมีความแร้นแค้นเลย แสดงถึงสังคมของชนชั้นกลางมีค่านิยมโอกาสศึกษาในขั้นต้นได้ และไม่ต้องทำงานหนักซึ่งสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน

ศิลปกรรมอียิปต์ จุดประสงค์ของศิลปกรรมอียิปต์มีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามประวัติศาสตร์ทางการเมืองและสังคมของอียิปต์ ลักษณะอย่างเดียวที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงคือ การก่อสร้างที่ใหญ่โต เน้นถึงความแข็งแรงและมั่นคง คุณลักษณะของสถาปัตยกรรมในสมัยราชอาณาจักรเก่า ได้แก่ การสร้างพีระมิดต่าง ๆ แห่งแรกคงสร้างขึ้นประมาณ ๒,๗๐๐ ปีก่อนคริสตศักราช โดยการให้แรงงานและฝีมือเป็นจำนวนมากในการก่อสร้าง เฮโร ดอตัส นักประวัติศาสตร์ชาวกรีกประมาณว่า ต้องใช้คนถึง ๘ แสนคน ดำเนินการสร้างพีระมิดของฟาโรห์คูฟู (Khufu) ที่เมืองกิเซห์ (Gizeh) เป็นเวลาถึง ๒๐ ปี จึงแล้วเสร็จ พีระมิดแห่งนี้มีความสูงมากกว่า ๘๐ ฟุต ใช้หินปูนมากกว่า ๒ ล้านก้อน แต่ละก้อนหนักถึง ๒ ตันครึ่ง ซึ่งได้สกัดออกมาจากหน้าผา แล้วใช้คนลากจูงมายังสถานที่ทำการก่อสร้างอีกทีหนึ่ง พีระมิดที่สร้างทางทิศตะวันตก เพราะเชื่อว่าหลังจากตายแล้วพระอาทิตย์จะขึ้นทางทิศตะวันตก

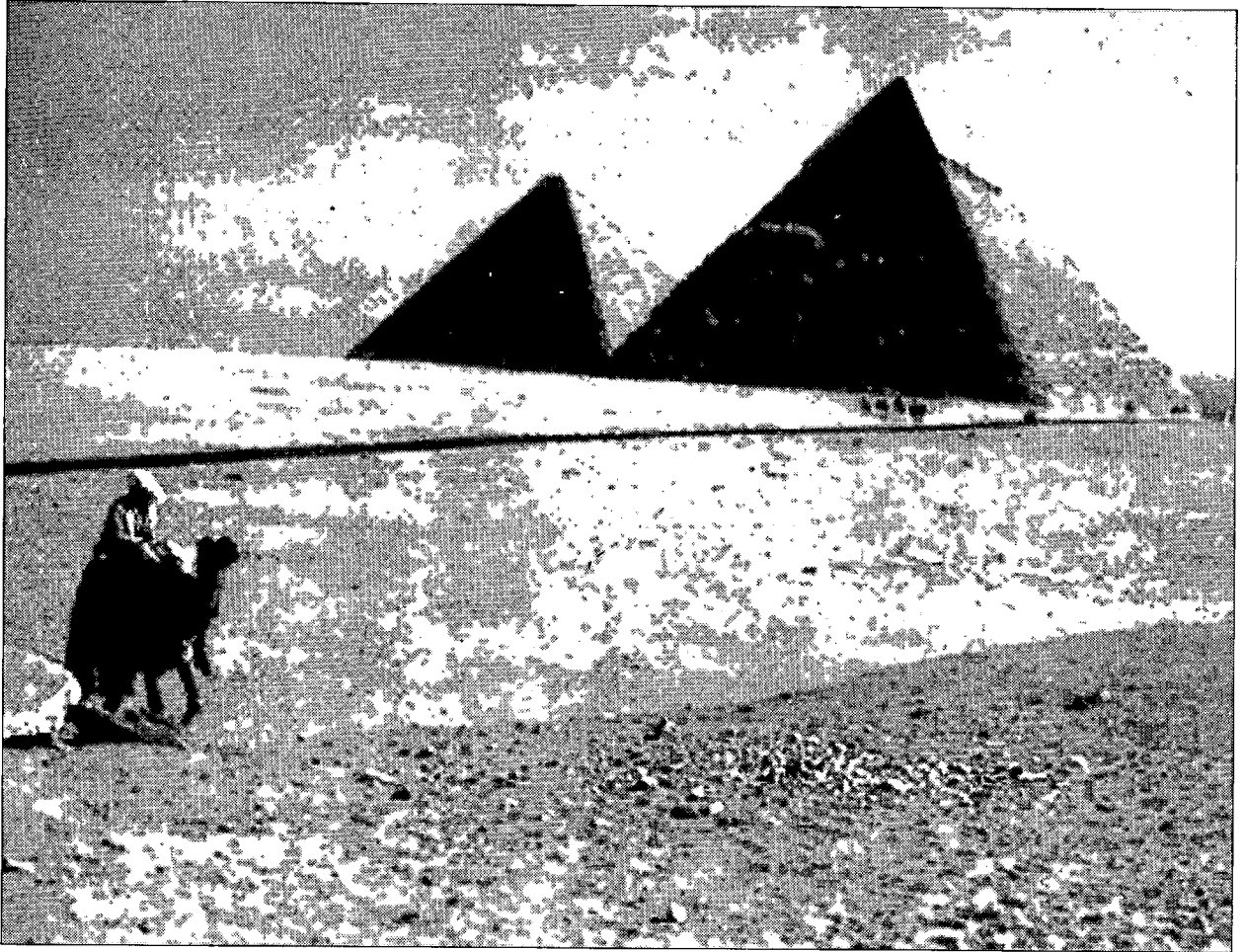
ความสำคัญในการสร้างพีระมิดนั้น มีความเป็นไปได้หลายอย่าง เนื่องจากมีการมีประชากรหนาแน่นขึ้น นอกจากนี้พีระมิด

ถือเป็นเครื่องหมายของความสำคัญทางศาสนาและการเมือง การสร้างพีระมิดนั้นเป็นการสร้างศรัทธาและความทะเยอทะยานที่จะแสดงถึงความมั่นคงถาวรของรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากฟาโรห์เป็นตัวแทนของชาวอียิปต์ นอกจากนี้การมีพีระมิดยังถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของพระองค์ ยิ่งพีระมิดสูงเท่าใดก็ยิ่งมีโอกาสรับแสงอาทิตย์ก่อนสิ่งอื่นใด และสะท้อนมายังหุบเขาที่อยู่เบื้องล่าง ในสมัยกลางและสมัยจักรวรรดิ มีการสร้างวัดมากกว่าพีระมิด เนื่องจากว่าการเก็บรักษาลึกลับที่ยังเหลืออยู่ของฟาโรห์หมดความสำคัญลง หรือว่าความศรัทธาที่มีต่อผู้ปกครองของประเทศลดลง อีกประการหนึ่งชาวอียิปต์เกิดความเชื่อวาลิงก่อสร้างมั่นคงถาวรเท่าไรจะเป็นเครื่องแสดงออกถึงความมั่นคงของ

ประเทศชาติและความยั่งยืนของวัฒนธรรมตลอดไป ลิงก่อสร้างในสมัยนี้มิใช่การสร้างหลุมฝังศพ แต่นิยมก่อสร้างวัดขึ้นแทน การก่อสร้างที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ การก่อสร้างวัดที่คาร์นัค (Kamak) และวันที่ลักเซอร์ (Luxor) วัดที่คาร์นัคนั้นมีความสูงประมาณ ๑,๓๐๐ ฟุต บริเวณสร้างขึ้นปกคลุมเนื้อที่อย่างกว้างขวาง มีความใหญ่โตกว่าวัดทางศาสนาอื่น ๆ ที่เคยสร้างมาก่อน เฉพาะห้องโถงของวัดนั้นมีเนื้อที่เท่ากับวิหารแบบโกธิควิหารหนึ่งในยุโรปทีเดียว ตัวเสามีความสูง ๒๐ ฟุต โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางมีความกว้าง ๒๐ ฟุต บนยอดเสาแต่ละต้นใหญ่ขนาดที่คนอาจไปยืนอยู่ได้ถึง ๑๐๐ คน ฝีมือในการประดิษฐ์งานทางด้านศิลปะของชาวอียิปต์นับว่าเหนือกว่าของบาบิโลเนียนในสมัยเดียวกัน ทั้งทางด้าน

๑,๕๕๐-๑,๓๕๐ ปีก่อนคริสตกาล ได้พบวัตถุที่มีคุณค่าทาง
ศิลปะมากมาย ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑท์แห่งชาติกรุงโคโร

แกะสลัก การวาดภาพ การก่อสร้าง ตลอดจน
งานการทำเครื่องประดับทั้งหลาย ฝีมือใน
การช่างศิลปะนั้น บางสมัยก็ปรับปรุงดีขึ้น
บางสมัยก็ไม่มีเปลี่ยนแปลง เมื่อ ค.ศ.
๑๙๒๓ นักโบราณคดีได้เปิดที่ฝังศพ
ของฟาโรห์ทุตันกามิน (Tutankamen)
ฟาโรห์องค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์ที่สิบแปด ใน
ราว ๑,๕๕๐-๑,๓๕๐ ปีก่อนคริสตกาล ได้
พบวัตถุที่มีคุณค่าทางศิลปะเป็นจำนวน
มากมาย ปัจจุบันนี้เก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑท์
แห่งชาติกรุงโคโร ในด้านการแกะสลักชาวอียิปต์มีความสามารถมากในการแกะสลักรูปที่
ใหญ่มหึมาหรือรูปที่เล็กจิ๋วรูปใหญ่ที่มีชื่อ
เสียงคือ รูปสฟิงซ์ (Sphinx) อยู่ข้างที่ฝังศพ
ของฟาโรห์ คือออสั รูปสฟิงซ์นั้นเป็นรูปสิงโต
ที่มีหน้าเป็นหญิงสาวหมอบอยู่ สร้างขึ้นเป็น

ที่เคารพแทนสุริยเทพ รูปที่มีชื่อเสียงอีกูป
หนึ่งคือ พระเศียรพระนางเนเฟอติตี (Nefertiti)
มเหสีของฟาโรห์อิคนาตัน ปัจจุบันเก็บรักษา
อยู่ที่พิพิธภัณฑท์กรุงเบอร์ลิน รูปแกะสลัก
ส่วนใหญ่แกะจากหินที่คงทนเช่น หินไดโอรต์
หินแกรนิต และหินปูน ส่วนการแกะสลัก
ภาพนูนต่ำ เป็นการแกะสลักรูปลงพื้นดิน
เป็นการแกะสลักไว้ตามผนังที่ฝังศพตาม
กำแพงวัด

อาจกล่าวได้ว่าอารยธรรมของ
อียิปต์โบราณนับว่ามีความสำคัญแก่โลกสมัย
ใหม่มาก แม้แต่อิทธิพลของชาวฮีบรูก็ยังไม่
เก่าเท่า ชาวอียิปต์นอกจากประดิษฐ์ผลงาน
ทางด้านปรัชญา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
วรรณคดีแล้ว อียิปต์ยังประสบความสำเร็จ
ทางด้าน การชลประทาน วิศวกรรม การทำ

เครื่องปั้นแก้วและกระดาษ อียิปต์มีชื่อเสียง
ในการประดิษฐ์ตัวเสา หัวเสาและแท่งหินโอ
เบอร์ลิสต์ (Obelisk) สิ่งสำคัญที่ชาวอียิปต์ให้
แก่อารยธรรมโลกคือศาสนาซึ่งมีหลักศิล
ธรรมให้แก่บุคคลและสังคม พระนักปราชญ์
อียิปต์เป็นพวกแรกที่สั่งสอนลัทธิเอกเทวนิยม
เนื่องจากพระกรุณาของพระผู้เป็นเจ้าทรงให้
อภัยต่อบาป ทรงประทานรางวัลและลงโทษ
หลังจากความตาย ทฤษฎีทางด้านศีลธรรม
ของอียิปต์ นับเป็นแบบให้ประเทศต่างๆ รับ
เอามาตรฐานศีลธรรมทางสังคมและบุคคลไว้
ปฏิบัติตาม นอกจากหลักศีลธรรมของอียิปต์
สอนไม่ให้พุดบด ไม่ให้ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ชีวิต
แล้วยังมีหลักความยุติธรรม ความมีเมตตา
กรุณาต่อเพื่อนด้วยกันและหลักที่ว่าคนเรา
ทุกคนมีความเท่าเทียมกันอีกด้วย

รายนามพระสงฆ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้นิมนต์เข้ารับพระราชทานสถาปนา เลื่อนและตั้งสมณศักดิ์ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระมหาราชวัง วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑. พระธรรมปัญญาจารย์	วัดมกุฏกษัตริยาราม/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น สมเด็จพระพุทธชินวงศ์
๒. พระธรรมเมธาภรณ์	วัดราชบพิธฯ/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระสาสนโสภณ
๓. พระธรรมวรเมธี	วัดเทพศิรินทราวาส/ป้อมปราบฯ/กรุงเทพฯ	เป็น พระพรหมเมธี
๔. พระธรรมเสนาห์	วัดพระเชตุพนฯ/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระธรรมปัญญาบดี
๕. พระธรรมกวี	วัดบวรนิเวศวิหาร/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระพรหมมุนี
๖. พระเทพสุเมธมุนี	วัดจันทน์กะพ้อ/สามโคก/ปทุมธานี	เป็น พระธรรมเมธาภรณ์
๗. พระเทพประสิทธิ์มณฑต์	วัดจักรวรรดิราชาวาส/สัมพันธวงศ์/กรุงเทพฯ	เป็น พระธรรมวชิรญาณ
๘. พระเทพวิสุทธิกวี	วัดโสมนัสวิหาร/ป้อมปราบฯ/กรุงเทพฯ	เป็น พระธรรมวิสุทธิกวี
๙. พระเทพปัญญาภรณ์	วัดราชาธิวาส/ดุสิต/กรุงเทพฯ	เป็น พระธรรมกวี
๑๐. พระเทพโสภณ	วัดสระเกศ/ป้อมปราบฯ/กรุงเทพฯ	เป็น พระธรรมสิทธิเวที
๑๑. พระราชปริยัตยาจารย์	วัดมหาธาตุ/เมืองนครพนม	เป็น พระเทพมงคลเมธี
๑๒. พระราชสุนันต์มุนี	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก/ห้วยขวาง/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพญาณวิศิษฐ์
๑๓. พระราชวิสุทธิมุนี	วัดพระศรีมหาธาตุ/บางเขน/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพญาณกวี
๑๔. พระราชวิจิตรโมลี	วัดโพทะเล/โพทะเล/พิจิตร	เป็น พระเทพวิมลเมธี
๑๕. พระราชมุนี	วัดปทุมวนาราม/ปทุมวัน/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพปัญญาภรณ์
๑๖. พระราชปัญญาภรณ์	วัดมกุฏกษัตริยาราม/ปทุมวัน/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพปัญญาภรณ์
๑๗. พระราชวิสุทธิดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพวิมลโมลี
๑๘. พระราชธรรมคณี	วัดป่าประดู่/เมืองระยอง	เป็น พระเทพคุณาธาร
๑๙. พระราชวิสุทธินายก	วัดจันทนาราม/เมืองจันทบุรี	เป็น พระเทพสารสิทธิ์
๒๐. พระราชวรมุนี	วัดประยุรวงศาวาส/ธนบุรี/กรุงเทพฯ	เป็น พระเทพโสภณ
๒๑. พระโสภณวราภรณ์	วัดอรุณราชวราราม/บางกอกใหญ่/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชสุทธิโสภณ
๒๒. พระศรีพัชรโรดม	วัดมหาธาตุ/เมืองเพชรบุรี	เป็น พระราชพัชรภรณ์
๒๓. พระเนกขัมมมุนี	วัดศรีรัตนาราม /เมืองระยอง	เป็น พระราชสุนันต์มุนี
๒๔. พระปริยัติมุนี	วัดหนังสือรัตนาราม/บางกอกใหญ่/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชวิสุทธิดิลก
๒๕. พระปริยัติธีรวงศ์	วัดอาวาสสงคราม/พระประแดง/สมุทรปราการ	เป็น พระราชมุนี
๒๖. พระรัตนมงคลมุนี	วัดราชบุรุษบำรุง/บางแค/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชวิสุทธิมุนี
๒๗. พระอัมพวันเจติยาภิบาล	วัดอัมพวันเจติยาราม/อัมพวา/สมุทรสงคราม	เป็น พระราชสมุทรรังษี
๒๘. พระเมธีวรคณาจารย์	วัดจุ๊กเมือ/เมืองฉะเชิงเทรา	เป็น พระราชปริยัติกวี
๒๙. พระวิสุทธินายก	วัดไตรรัตนาราม/เมืองสุรินทร์	เป็น พระราชวิสุทธินายก
๓๐. พระวิศิษฐ์วินัยการ	วัดถาวรคณาาราม/เมืองภูเก็ต	เป็น พระราชปัญญาภรณ์
๓๑. พระปริยัติสุธี	วัดใหม่/เมืองจันทบุรี	เป็น พระราชจันทน์โมลี
๓๒. พระญาณเวที	วัดปทุมวนาราม/ปทุมวัน/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชบัณฑิต
๓๓. พระจันทโคจรคุณ	วัดนาควัชรโสภณ/เมืองกำแพงเพชร	เป็น พระราชสารโมลี
๓๔. พระพิศาลญาณวงค์	วัดปากน้ำ/ภาษีเจริญ/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชวิริยาลังการ
๓๕. พระโสภณศีลวงค์	วัดพลับพลาชัย/ป้อมปราบฯ/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชสิทธิโกศล
๓๖. พระวิบูลสิทธิคุณ	วัดมณีไพรสณฑ์/แม่สอด/ตาก	เป็น พระราชธีรการ

๓๗. พระวิสุทธิกิตติดิสสาร	วัดหนองแขง/เมืองขอนแก่น	เป็น พระราชปริยัติเมธี
๓๘. พระญาณไตรโลก	วัดบรมวงศ์เธอศรีวรากรม/พระนครศรีอยุธยา	เป็น พระราชธรรมคณิ
๓๙. พระพิพัฒน์ปฎิญาณารณ์	วัดศรีญาติขุขันธ์/ตลิ่งชัน/กรุงเทพฯ	เป็น พระราชวรเวที
๔๐. พระสุนทรปริยัติเมธี	วัดศรีวิชัยนาราม/เมืองเลย	เป็น พระราชวุฒาจารย์
๔๑. พระพิศาลปริยัตยาภรณ์	วัดสระแก้ว/สระแก้ว	เป็น พระราชปริยัตยาจารย์
๔๒. พระครูวิมลจริยาภรณ์ (สิงห์ไชย)	วัดพระเชตุพนฯ/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระสมุหวรรณิสรสรสิทธิการ สย.
๔๓. พระครูอนุศาสน์ธรรมภาน (เคน ป.ธ.๔) ธ.	วัดประชาป่ารุ่ง/เมืองมหาสารคาม	เป็น พระวินัยสุนทรเมธี สป.
๔๔. พระครูโสภณวิสุทธิคุณ (ทวี ป.ธ.๓) ธ.	วัดเกตกagram/บางคนที่/สมุทรสงคราม	เป็น พระโสภณวิสุทธิคุณ สป.
๔๕. พระครูโสภณพิลาศธรรมคุณ (โดม) วัดธรรมปัญญาภิรม/ศรีมหา/สุโขทัย		เป็น พระมงคลสุนทร สย.
๔๖. พระครูสุเทพสุทธิคุณ (สมมาต) วัดเทพนิมิตร/เมืองภูเก็ต		เป็น พระวิมลธรรมคณิ สย.
๔๗. พระมหาอักษร ป.ธ.๙	วัดคูหาสวรรค์/เมืองพัทลุง	เป็น พระเมธีกิตยาภรณ์ สป.
๔๘. พระครูบุรีระภิรักษ์ (ทองย้อย ป.ธ.๕) วัดศรีบูรรัตนาราม/เมืองสระบุรี		เป็น พระสิริธรรมมุนี สป.
๔๙. พระครูสุพจนประกาศ (ปรีชา ป.ธ.๓) วัดศรีจันทร์/เมืองขอนแก่น		เป็น พระพิศาลสารคุณ สป.
๕๐. พระครูพิบูลนวกเขต (บุญเพ็ญ) วัดธาตุน้อย/กิ่งอ.ข้างกลาง/นครศรีธรรมราช		เป็น พระพิพัฒน์กิจจาภรณ์ สย.
๕๑. พระครูบุญสาสน์โกศล (บุญมี) วัดประชานิยม/สว่างแดนดิน/สกลนคร		เป็น พระพิศาลศาสนกิจ สย.
๕๒. พระครูสุทธิญาณ (สมชัย) วัดนิคมคณาราม/โพหนอง/ร้อยเอ็ด		เป็น พระไพศาลสิริวัฒน์ สย.
๕๓. พระมหาเชษฐา ป.ธ.๙	วัดสุวรรณภูมิ/เมืองสุพรรณบุรี	เป็น พระศรีวิสุทธิเมธี สป.
๕๔. พระมหาปัญญา ป.ธ.๙	วัดไชยชุมพลชนะสงคราม/เมืองกาญจนบุรี	เป็น พระศรีวิสุทธิโสภณ สป.
๕๕. พระครูศรีปริยัติคุณ (จันดี ป.ธ.๖) วัดดงเค็ง/ประทาย/นครราชสีมา		เป็น พระปริยัติมุนี สป.
๕๖. พระครูศรีวรคณนารักษ์ (เดือน ป.ธ.๖) วัดเขาโบสถ์/บางสะพาน/ประจวบคีรีขันธ์		เป็น พระสิทธิญาณมุนี สป.
๕๗. พระครูศีลคุณลังการ (แซม ป.ธ.๕) วัดโปรดกเศชชฐาราม/พระประแดง/สมุทรปราการ		เป็น พระปริยัติธรรมคุณเฒ่า สป.
๕๘. พระครูธรรมเสนาหวัตร (วรรณ ป.ธ.๕) วัดสวนดอก/เมืองเชียงใหม่		เป็น พระอมรเวที สป.
๕๙. พระมหาศรีพร ป.ธ.๙	วัดมหานาราม/เมืองอุบลราชธานี	เป็น พระศรีวรเวที สป.
๖๐. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมวิหารคุณ (สุบรรณ ป.ธ.๗) วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม/ดุสิต/กรุงเทพฯ		เป็น พระกิตติวงศ์เวที สป.
๖๑. พระมหาสายธาร ป.ธ.๗	วัดชนะสงคราม/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระปริยัติสุธี สป.
๖๒. พระครูคัมภีร์ปัญญากร (มันส์ ป.ธ.๖) ธ.	วัดบรมวงศล/บางพลัด/กรุงเทพฯ	เป็น พระญาณเวที สป.
๖๓. พระครูวิสุทธิธรรมภาน (ถาวร ป.ธ.๔) ธ.	วัดบวรนิเวศวิหาร/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระอมรโมลี สป.
๖๔. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์สุตจาจารย์ (หนู ป.ธ.๔ คน.บ.) ธ.	วัดเทพศิรินทราวาส/ป้อมปราบฯ/กรุงเทพฯ	เป็น พระกิตติวิมลเมธี สป.
๖๕. พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิคุณ (ธวัช ป.ธ.๔) วัดเทพธิดาราม/พระนคร/กรุงเทพฯ		เป็น พระโสภณธีรคุณ สป.
๖๖. พระครูวิสุทธิสารสุนทร (ใสว) ธ.	วัดบูรณศิริมาตยาราม/พระนคร/กรุงเทพฯ	เป็น พระนภขัมมมุนี สย.
๖๗. พระครูวิมลอุปลารักษ์(ยงยุทธ) ธ.	วัดสุปฏิหาราม/เมืองอุบลราชธานี	เป็น พระรัตนมงคลมุนี สย.
๖๘. พระครูปลัดสุวัฒนสิทธาคุณ (วิยุทธ) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์/พระนคร/กรุงเทพฯ		เป็น พระวิเทศโพธิคุณ สย.
๖๙. พระครูพิเศษสารกิจ (จันทร์ ป.ธ.๖) วัดโพธิ์กลาง/มัญจาคีรี/ขอนแก่น		เป็น พระมงคลสารเวที สป.
๗๐. พระครูอดุลศาสนกิจ (ชื่น ป.ธ.๔) วัดโบสถ์/เมืองปราจีนบุรี		เป็น พระมงคลมุนี สป.
๗๑. พระครูปฏิภาณธรรมรส (สุทัตต์ ป.ธ.๓) วัดประสิทธิชัย/เมืองตรัง		เป็น พระมงคลสิทธิการ สป.
๗๒. พระครูศีลคุณธรรจาร (จำเนียร ป.ธ.๕) ธ.	วัดอมรินทราราม/เมืองราชบุรี	เป็น พระโสภณศีลคุณ สป.
๗๓. พระครูวิศิษฐ์ศีลาจาร (ชื่น) ธ.	วัดไกรลาส/หัวหิน/ประจวบคีรีขันธ์	เป็น พระพิศิษฐ์ธรรมภาน สย.
๗๔. พระครูศรีเจติยาภิมณฑ์ (เสรี) ธ.	วัดมเหยงคณ์/เมืองนครศรีธรรมราช	เป็น พระพิศิษฐ์วินัยการ สย.
๗๕. พระครูปลัดสุวัฒนญาณคุณ (น้อม) ธ.	วัดบ้านไผ่/ประจันตคาม/ปราจีนบุรี	เป็น พระบูรพาคุณาจารย์ สย.

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม
กรมการศาสนา

ตารางออกอากาศ

รายการ “เสียงธรรมจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย” ปี ๒๕๕๓
ณ สถานีวิทยุของพลทหารม้าที่ ๒ AM.๘๖๓ khz โทร ๒๔๓-๕๕๘๖

วัน	ชื่อรายการ	ผู้บรรยายธรรม	เวลา
จันทร์	การเจริญจิตตภาวนา	สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	๒๐.๐๐-๒๐.๓๐
อังคาร	วิเคราะห์ธรรม	อ.วศิน อินทสระ อาจารย์พิเศษคณะศาสนศาสตร์และปรัชญา	๒๐.๐๐-๒๐.๓๐
พุธ	พุทธปรัชญา	พระราชกวี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวางแผน	๒๐.๐๐-๒๐.๓๐
พฤหัสบดี	การพัฒนาจิต	พระเทพวิสุทธิกวี อาจารย์พิเศษฝ่ายวิปัสสนา	๒๐.๐๐-๒๐.๓๐
ศุกร์	กระแสโลกกระแสธรรม	พระมหามงคล ขนุนศิริโร หัวหน้าฝ่ายเผยแผ่	๒๐.๐๐-๒๐.๓๐

สถานีวิทยุของพลที่ ๑ AM ๑๓๕๐ khz โทร ๒๘๐-๑๓๖๗

วัน	ชื่อรายการ	ผู้บรรยายธรรม	เวลา
จันทร์	การพัฒนาตน	น.อ.ประยงค์ สุวรรณบุบผา	๒๓.๐๕-๒๓.๓๐
อังคาร	ธรรมะจากพระไตรปิฎก	พระมหา ดร.ไพฑูรย์ รุจิमितโต คณบดีคณะศาสนศาสตร์และปรัชญา	๒๓.๐๕-๒๓.๓๐
พุธ	ธรรมะจากชาดก	พระมหามงคล ขนุนศิริโร หัวหน้าฝ่ายเผยแผ่	๒๓.๐๕-๒๓.๓๐
พฤหัสบดี	สมถกรรมฐานและ วิปัสสนากรรมฐาน	พระครูศรีกิตติสุนทร พระมหาโปร่ง สุวฑฺฒโน	๒๓.๐๕-๒๓.๓๐
ศุกร์	ของดีจากธรรมบท (ธรรมระดับใจ)	พระมหามนัส กิตติสารโร ศูนย์ศึกษา พอ.มมร.	๒๓.๐๕-๒๓.๓๐

ผลิตรายการโดย : ฝ่ายเผยแผ่ (กองบริการการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๘๒-๑๗๑๕ ต่อ ๒๔๕ หรือ ๖๒๙-๑๑๓๒

